

„*Totul e simplu, atât de simplu, încât / devine de neînțeles*“

Nichita Stănescu

Redactor șef: Gheorghe Dobre

REVISTĂ DE CULTURĂ - ISSN 1584-5672 • ANUL XIV, nr. 5 - 6 (157-158), mai-iunie 2016
• Apare la SLOBOZIA • 1,0 LEI

Editori:
**Asociația
Culturală HELIS,
Centrul Cultural
UNESCO**
“Ionel PERLEA”

Starea de moromete

Uneori, când se produce o schimbare, se naște o speranță, speranța că va fi mai bine decât a fost până atunci.

De-a lungul timpului s-au întâmplat multe schimbări și s-au născut multe speranțe în mintea și sufletul oamenilor, mai ales ale celor nevoiași.

Căci încă există nevoiași, din ce în ce mai mulți. De ce așa? Nu este nici locul și nici momentul să căutăm de ce există atât de mulți oameni în stare de nevoie. Li se mai spune și săraci. Iar starea asta cuprinde astăzi o mare parte din populația lumii.

Nu suntem nici noi mai prejos. Avem și noi săracii noștri. Și ei sunt din ce în ce mai numeroși. La noi, să fii sărac nu-i de mirare. Noi ne luptăm cu sărăcia de sute de ani. Și n-am învins-o. Ne învinge ea mereu. Până și-n literatură, sărăcia a devenit celebră. Și luăm exemplul romanului “Moromeții” scris de romancierul Marin Preda. Redă atât de bine lupta lui Ilie Moromete cu sărăcia, încât numele lui s-a contopit cu starea de sărăcie.

Și el era doar unul dintre cei mulți aflați ca el, în stare de moromete. Starea de moromete e starea de sărac, dar nu de sărac din cauză de lene ori neputință, ci acel sărac care muncește pe rupte, se luptă cu cât poate și cu ce poate; degeaba, însă, că nu se scoate; rămâne tot acolo, el cu toți ai lui, ca într-o mlaștină, în care cu cât se zbate, cu atât se afundă mai mult. Iar dintr-o mlaștină nu ieși, dacă nu te salvează cineva.

Și salvatori nu prea există. Rămâi în starea în care ești, în starea de moromete, trăind de pe o zi pe alta și ca să-i dăm lui Moromete glas, când e întrebat de ce nu pune plante tehnice că au preț bun, răspunde: “Nu pot. Am guri multe de hrănit. D`aia pun grâu și porumb”. Azi, nici măcar asta nu se mai poate; ori nu mai ai unde ori nu ai cu ce. Și așa, s-a dus și starea de moromete. Nu-ți mai rămân decât un băț și o traistă, pe care să le pui pe umăr și să treci granița cu ele.

Și totuși, ceva se poate face; să înceapă oamenii să se ajute între ei. Să pună la un loc ce au și ce pot să facă, pentru că fiecare se pricepe la ceva. Să înceapă să trăiască în comunitate pentru ei și pentru bunul mers al comunității. Să nu-și mai vândă munca și valoarea, indiferent ce prețuri li se oferă. Să înceapă să trăiască pentru ei, nu pentru bani, căci banii se duc de unde vin. Numai așa se poate scăpa cu adevărat de starea de moromete.

(g. alex)

LIVIU VIȘAN

CÂMPIA MELANCOLIA

există undeva într-o câmpie
sleită de coceni și humă seacă
o vale cu islaz de pădăie
unde se 'nalță-n vis Moara Săracă

și vin drumetii fără să cunoască
tărâmul cucerit la pas domol
habar nu au că totul e de iască
și moara însăși macină în gol

te duce gândul la vreo preerie
de cactuși uriași născuți din glod
fărădesetea curge-ntr-o Vlăsie
în care numai cerul este pod

of cât de greu te macini în secunde
îți scuipi în sân să scapi de vreun deochi
că nici morarul nu mai știe unde
te naști cu mâna streășină la ochi

îți spui în gând că nu ești și gata
că-n pulberea făinii nu mai ești
dar ghinion că se oprește roata
și-n tremurul căldurii te zărești

Florentina Loredana DALIAN

Poetului

Pe unde-ți faci veacul, poete,
pe unde mai șchioapeți, pe unde mai sângeri,
prin care vale a cărei noi plângeri,
năpădită de ierburi, părăsită de îngeri?
Pe unde-ți așterni slova ta fină,
cu inima-țândări, cu viața-ruină,
prin ce mări albastre, îndepărtate,
îți plimbi amintirea pe vâsle uzate?
La ce sirene în vers mai visezi,
ce mândre corăbii mai imaginezi,
prin ce galaxii te mai risipești,
pe unde-ți faci veacul? mai scrii, mai iubești?

Slobozia, 20 mai 2016

Marin CONSTANTIN

GAZELUL TATĂLUI APUS

O, tatăl nostru care ești în cer
Mă rog la tine fără să îți cer

Pentru cei dragi sau pentru mine
Minuni în care nu mai sper

Mă prosternez la tălpile-ți de rouă
Să-i dai, livezii, floare în pier

Și-n vară, soare, fructelor să dai
Și-nvață-mă cât sînt de efemer.

Și dacă poți, și știu că poți de vrei,
Dă celui drept ce fariseii-ți cer.

Tu rod neprihănit să pui în toate
Ce, după legea firii, nasc și pier.

Și, liniștit, așteaptă-ne la hat...
Venim! Să nu te simți stingher.

(02.01.2016)

RONDELUL MAMEI RISIPITE

Veneratu-te-am! Venera-te-voi,
Cât mă ajută cuvintele!
Mama mea sfântă în vintrele
Căreia plâns-am și noi.

Risipită în vămi de apoi
Ne uni-vor, pe viață, mormintele.
Veneratu-te-am! Venera-te-voi,
Cât mă ajută cuvintele!

Nu sîntem pustii fiindcă voi,
Maicile, datu-ne-ați Sfintele
Taine, lipite de trup ca veșmintele
Moaștelor unse cu vin și oloi –
Veneratu-te-am! Venera-te-voi!

(26.12.2015)

Primăvara asta Bărăganul, cu fața îmbujorată și părul auriu, a îmbrăcat din nou ia românească și s-a încins peste brâu cu albastru ialomiței.

Splendoare, feerie, renaștere, tradiție, continuitate..., viață!

Ca în fiecare primăvară, luna mai marchează trecerea într-un an nou de existență, creație și manifestare a Asociației culturale și a revistei Helis în care ”grupul de la Helis” continuă să șlefuiască imaginea doamnei noastre, Câmpia, spre a o așterne privirilor lumii. Am intrat în al paisprezecelea an de existență!

Cu fiecare an zestrea Ei crește și se valorizează relevând frământările spirituale ialomițene, parte integrantă a românismului, balcanismului și, de ce nu, europenismului.

Privind înapoi cu o ușoară nostalgie a scurgerii implacabile a timpului peste noi, ne ostoim mângâind paginile revistei și ale cărților apărute în creuzetul de la Slobozia cu acea satisfacție a lucrului bine făcut și etern.

Revista, cărțile și oamenii lor au făcut să dispară sentimentul de micime, de gol, de... nimic din Bărăgan.

Cu ialomițeni, pentru ialomițeni și despre ialomițeni părea că este un orizont închis, o cetate solitară ce nu acceptă nimic altceva.

Revista Helis, exprimarea materială a spiritualității ialomițene, intrată în circuitul revistelor culturale a trezit interesul oamenilor de cultură, din țară și străinătate, prin valoare, originalitate, prin temele abordate, noutatea ideilor promovate și, de ce nu, a numelor celor care semnează în paginile ei.

Și cum singur nu-ți poți da valoare, circulația operei este cea care conferă această calitate, Helis s-a făcut remarcată prin conținutul ei, rezultat al contribuției membrilor săi din țară și străinătate.

Cu ani în urmă (2010), se consfințeau legături de prietenie între Slobozia și localitatea Veles (Republica

Macedonia). Schimburile culturale au condus și pașii scriitorilor ialomițeni pe meleagurile macedonene, amintindu-i aici pe: Șerban Codrin, Ioan Neșu, Costel Bunoaica, Gheorghe Dobre, Nicolae Teoharie, pași care au creat o punte spirituală între comunitatea scriitorilor macedoneni și membrii Asociației Helis.

Consolidarea acestei „frății literare” s-a produs în 2012 la Festivalul Internațional *Koco Racin* de la Veles, când redactorul șef al revistei Helis, scriitorul Gheorghe Dobre, l-a cunoscut pe scriitorul macedonean Dimo Dimcev (Dina Cuvata), împreună cu care a pus bazele unui proiect extraordinar de promovare reciprocă în revistele Helis, *Rast* din Bitola și *Branuvania* de la Struga. Urmare a eforturilor remarcabile ale celor doi oameni de litere, în prezent la Slobozia se depun eforturi pentru finalizarea în limba română a unei antologii a scriitorilor macedoneni ce urmează să apară în cursul anului 2016, existând speranțe că lucrarea va putea fi lansată cu prilejul Salonului Anual de Carte din octombrie de la Slobozia.

Răsfoind paginile internetului, am descoperit o informație interesantă privitor la Helis și scriitorii ei. Astfel, o știre din 19.05.2016, preluată de pe un site macedonean, informează că la Struga, scriitorul român Gheorghe Dobre, membru al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Constanța, împreună cu scriitoarea macedoneană Violeta Dimova, profesor universitar la Universitatea „Goce Delcev” din Stip „au fost desemnați câștigătorii din acest an ai premiului internațional „Strushko Slovo” acordat de centru Cultural „Bran”și revista de cultură „Branuvania” de la Struga.

Violetei Dimova i-a fost acordat premiul pentru contribuția personală la punerea în aplicare a proiectului vizând dezvoltarea și afirmarea limbii macedonene, iar

scriitorului Gheorghe Dobre prin acordarea acestui premiu i-au fost recunoscute merite deosebite în dezvoltarea relațiilor literare româno-macedonene.

Această recunoaștere vine să releve durabilitatea și profunzimea relațiilor dintre scriitorii din cele două țări, care n-ar fi fost posibilă fără o implicare activă a lui Dina Cuvata și a lui Gheorghe Dobre, din a căror prietenie a irumpt acest proiect deosebit.

Trebuie să menționez că promovarea creațiilor scriitorilor macedoneni și ialomițeni, precum și relațiile de prietenie nu s-ar fi putut realiza fără sprijinul lui Mihail Zikov, cetățean macedonean, om de afaceri originar din Stip, stabilit de o bună bucată de vreme în Slobozia, care a intermediat legăturile dintre scriitori și a sprijinit toate inițiativele legate de colaborarea dintre Helis și scriitorii macedoneni.

În acest context, la manifestarea internațională „Reuniunile literare de la Struga” 2016, care se vor desfășura în perioada 07-09 iulie la Struga, Ohrid și Vevchani au fost invitați să participe din partea Revistei Helis, redactorul șef, scriitorul Gheorghe Dobre, laureat al acestei ediții și poetul Nicolae Teoharie, care vor fi însoțiți și sprijiniți, ca de obicei, de prietenul Mihail Zikov.

Programul manifestării, care se întinde pe durata a trei zile, include printre altele, pe lângă acordarea de premii, promovarea revistelor „Helis”- România și „Nestor”- Polonia, lecturi din lucrări proprii ale participanților și lansări de carte. Participă scriitori din Macedonia, Albania, Bulgaria, Bosnia, Polonia, România, Slovenia, Serbia, Croația.

Cu sentimentul împlinirii și al satisfacției de a prezenta Macedoniai lalomita și oamenii ei, Câmpia cu povestitorii săi, urăm drum bun prietenilor noștri și toate gândurile noastre alese confraților scriitori macedoneni.

Vasile Iordache

Nicolai TĂICUȚU

nu oricum /nu orice

încerc să mă desprind de lucrurile
de care, de voie sau de nevoie,
am fost agățat toată viața
și strig, în sfârșit, sunt liber
liber!
singur
lucrul desprins nu strigă...
o desprindere am încercat
din dimineața zilei de azi
iar dimineața m-a dojenit în șoaptă:
deșteptule, eu sunt noțiune /idee
metaforă, pe înțelesul tău
tu ești obiectul de care mă agăț
ești spiritul meu
și-ți mulțumesc pentru asta!

artificiu

pe strada mea s-a instalat un calorifer
un calorifer ca oricare altul, obișnuit pot spune
lung de la un capăt la altul al străzii
e o necesitate
și-a zis el însuși, caloriferul
(a mai spus-o și viceprimarul, pare-se)
și s-a instalat cu de la sine putere pe trotuar
alipit, precum o mână curentă, de clădiri,
de burlane, peste praguri, pe sub ferestre
cam la un metru jumătate înălțime
să încălzească inimile pietonilor
din urbea mea dragă, rămnicu sărat

joc târziu

și mă întreb
de ce cred că
umbra aceea sunt eu?!
Ambiguu
De mâini mă ține mama
De picioare mă ține tata
și mă leagănă deasupra gropii:
Uța, uța
pân la baba măriuța -
uța,uța...

armură pe trup firav

poetul a venit la casa părintească
să plătească taxele anuale
a intrat, nimeni nu i-a ieșit în întâmpinare
nu mai avea cine, a lăsat puținele bagaje pe prispă. Le-
a lăsat în grija unui poem
care l-a săcâit tot drumul de întoarcere.
și a plecat la primărie
atât a așteptat poemul –
nerăbdător a scotocit în bagaje
a îmbrăcat pielea copilului de altădată (afară era
răcoare), după un stâlp al pridvorului a găsit cercul
(ruginit,ce-i drept) și-acel băț cu sârmă-ndoită la capăt.
și-a început mersul cu cercul pe vechea cărare. În urma
lui ieșeau în evidență conturul grădinii, răzoarele, umbra
din spatele casei și alte
umbre importante vara-n grădină
apoi, satisfăcut, sprijinit de stâlpul
casei tremurând ușor de emoție
admiră încă o dată revelația cercului roșcat
și-și așteaptă poetul

F. M. CIOCEA

* * *

Visăm uneori o lume locuită numai de noi,
O lume verde, cu pomi înfloriți
Și păsări care ne alungă cântând,
Plictiseala din celulele creierului.
Visăm această lume și deseori
O privim fără să o vedem,
Sau remarcăm doar o fărâmə din ea,
Ca atunci când zâmbetul unei femei
Îți spune că poate fi marea ta dragoste.
De aceea lumea visată nu se vede;
O simți închizând ochii

Și ascultând sunetele universului
Reflectate de ea,
Simți câteodată că în clipa aceea
Ai putea să mori fericit.

09.03.2016

* * *

O iubesc mult pe Lola
Și ea mă iubește pe mine,
Dar ne culcăm fiecare cu altcineva...
Așa e viața;
Deseori perechile potrivite
Nu se întâlnesc niciodată ...
Dar Lola mă iubește cu pasiune,
Iar energia din visele ei
Aprinde în fiecare noapte luminile
Din orașele provinciale.
O iubesc mult pe Lola,
Și poate, de aceea, când femeile îmi zâmbesc pe stradă
De fapt ea îmi zâmbește.
Lola există în nopțile însingurate ale oricărui bărbat,
Lola se naște perpetuu
Din cenușa existențelor anoste,
Și eu ard pe același altar până când,
Topindu-mă în surâsul unei femei anonime
Voi ști că este Lola mea!

13.04 2016

MENACHEM M. FALEK (Israel)

Compoziții

Poetul e compus din șaptezeci la sută apă.
Poate nouă la sută – știință
Probabil opt la sută – talent
Și restul
Se împarte între
Limba pe care nu știe s-o stăpânească
Și ego-ul său mereu în creștere.

Dacă și-ar spăla cu apă ego-ul
Și cu ea și-ar limpezi limba
Ar putea s-o-nvețe mișcările măiestre.
Atunci timpul rămas liber
l-ar putea folosi să-nvețe știința
de-a nu-și irosi talentul.

Dar cine are timp, putere și energie
Să-și schimbe purtarea
Să-și găsească alter-egou-ul
Ce se ascunde între inimă și creier
Ce conturbă corzile vocale
Și ce nu trebuie deranjat
Cu prostiile zilnice...

Cine vrea să renunțe la persoana divizată
Sau împărțită
Și să aleagă un alt personaj?
Doar atunci poate schimba ordinea mondială,
Poate dărâma experiențele pseudo-științifice
Și să dea de lucru mai multor psihologi.

De aceea e preferabil să păzești cei șaptezeci la sută apă.
Restul se poate împărți cum vrei
Între alți componenți respectabili...

LIVIU VIȘAN

BALOTEȘTI

satul obosește spre sud
mai departe cu-o toamnă de mine
pe sub lacrimi negre de dud
cine mai vine la cine

sub policandre de tei
mă atinge-n oglinda cunoașterii
capătul funiei
legate de clopotul nașterii

lacul are fața în cer
plânsul ploii suportă
un lujer stingher
de pelin ce-mi trece chiar prin aortă

satul obosește spre sud
neliniștea ierbii o tac
pentru-o clipă s-aud
cum tata se-ncheie la piept cu un mac

MIT RUSTIC

mă gândesc tulburat că e vremea
lăstarii viței-de-vie să-i tai
ai văzut cum plânge butucul
cu lacrimi suspinate de cai

la toamnă îți voi da un ciorchine
de liniște, cu boaba plușată
perlele închid înlăuntrul
un iris de privire-ncordată

în mustul fierbinte aş pune
farmece într-un bol de gutuie
despre fiecare clipă doar greul
intrării în iarnă să-i spuie

abia vom strivi între gene
ca pe-o uitare alinul
dar ce credeai că e simplu
miracolul plânsului, vinul

SUB GHILOTINĂ DE ROUĂ

un dangăt de lună nouă
alungă presimțirea din vis
tristețea de a decapita un cais
sub ghilotină de rouă

păsările din cuiburi uimite
își ascund cântecele în vreun copac
s-au aprins torțele de liliac
ori numai dorul pasămite

floarea de cais se dezbracă
cu un gest delicat de mireasă
parfumul intră în casă
de-o amintire să zacă

nu mai pot descânta de deochi
doar înflorirea-i de vină
petala va muri în lumină
refuzând să se lege la ochi

CEREMONIE SUAVĂ

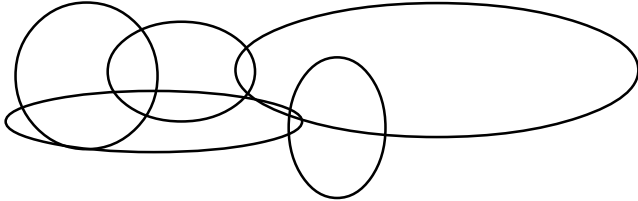
era o toamnă cu gutui cât luna
rouă de șoaptă se topea-n amiază
îi alina durerile doar gândul
că fiul din iubire se-ntrupează

la cumpăna dintre cuvânt și stea
din sânul drept al liniștii în altul
o înflorire-n vis se contopea
melancolia zămislind înaltul

și-n dulcele gutuii era vreme
de-o lacrimă să-mi prindă chipu-n ramă
simțeam cuvântul cum se crizanteme
la gândul că vei naște inger mamă

halou de păpădie lunii pline
privirea ta mă ține încă-n pântec
materie în pulberea de cântec
precum un prapur viscol de suspine

era duminică de sărbătoare
păstrată în parfum de mărgărint
o frunză bătea-n clopot a ninsoare
când m-ai strigat pe numele de-alint

SILVIA BITERE

DIMENSIUNEA SUFLETULUI

un poet adevărat nu mizează
decât pe dimensiunea sufletului său
nu are rude de niciun grad
uneori este pervers și adesea absent cu cei din jur
dacă pojghița dintre realitate și destin se frânge
poetul este supus greșelii
nu se va mai auzi de el niciodată
de aceea trebuie să greșească
doar în dimensiunea sufletului său

AM UCIS ÎN LINII MARI TRISTEȚEA

am căutat tristețea lucrurilor
să nu credeți că nu am făcut-o
am dat de gustul ei sofisticat până la sofism
am mințit pentru tristețe
cum se minte un copil pentru o jucărie adorată
neavută la timp în copilărie
am simțit echivocul acela al tristeții
până la tristețea însăși

sunt multe momente de invidiat într-o tristețe profundă
nu dai socoteală nimănui
ești unic în tristețea ta ca și în adevăr
ca și în nimicul fiecăruia dintre voi și noi

există un motiv întemeiat al tristeții
mai bine să fii trist decât rău
se ajunge mai repede la fericire

LAUDĂ GLORIEI

în spatele nostru trăiește cineva
respiră blocul de aer ce ne inundă misterios organismul
organismul ăsta viu de care suntem atât de îndrăgostiți
până la moarte

oameni mari și buni eu vă cred
într-o altă parte din viața mea am fost cioban
duceam mieii în spate la tăiere
ajutam copiii să simtă mirosul de iarbă
iar ei beți de miros pe dealuri
atât de beți pe dealuri

și mă îmbătam cu lauda lor iubind până la moarte
lăudam cu sete cu pizmă
cum mama voastră de ce suntem așa frumoși
nu am găsit vreodată un motiv de unde să ies din
mulțime
cu un pas strivit de bolta cerului
să mă strige
să mă ucidă și pe mine gloria

Gheorghe DOBRE

XXII

un bâzâit de aștri
ca foșnetul copacului
cutreierat de papagali

de partea cealaltă
se-aude o sirenă pe șosea
semn că
pe undeva
într-adevăr se moare

uitat, un adevăr:
florile nu cresc pentru noi

somn dizolvat în mare

o spadă urcă vertical
și se transformă în frigare

XXIV

e ca și cum ar veni dimineața
și-ai pleca-ntr-o călătorie lungă
pe șosele pustii și reci și umede
electricitate ce se consumă pe sine
inventând hărți
ca norii
pe cerul creierului meu

un semn de-ntrebare rănit
ce se șterge de sânge și fuge
doar ca să nu se lase scris

FRAGMENT

Călăul e supărat
(indignat)
că nu poate să-și facă meseria
(frumoasa lui meserie de rahat),
adică victima nu stă cuminte,
se zbate ca un animal în capcană.
Îl încurcă. Și o ceartă. Pe victimă.
Cam de pomană.
(Că el la impresia artistică nu face rabat.)
Liniștea patriei e mai importantă
decât amărâta ei de viață.
Și asomarea nu se mai face cu parul
dar nici cu țuică din găinaț de rață.
Se face fără anestezie.
Și astfel victima coboară urlând fericită sub glie.
De aia-i supărat călăul nostru.
Și are dreptate.
Ce-o mai fi vrând gunoiul acesta
de-atâta se zbate?

Marian ȘTEFAN

I-auzi cum mai cântă cucu'

I-auzi cum mai cântă cucu',
Cântă-ntruna zăbăucu',
Stă la noi până dă bruma
Și apoi își pierde urma,
El își lasă puii baltă
Și se pierde-n lumea largă;
Așa l-a creat Prea Sfântul,
Să cutreiere pământul...
Când eram mai tinerel,
Am cântat și eu ca el,
Dar de când m-am însurat
Nu-mi mai arde de cântat;
Eu am casă și copii,
Nu-i pot lepăda-n pustii...

Cucul și pădurarul

– Cucule cu pană sură
Să nu cânți pe arătură
Că-ți intră țărână-n gură!
– Pădurare, suflet bun,
la ascultă-mă ce-ți spun:
Eu nu cânt, blestem securea
Care mi-a sluiț pădurea
Și-i blestem pe cei cu drujbă
Să rămână fără slujbă!

Cântă-mi, cucule, și mie

– Cucule bătute-ar vina
Nu-mi mai ocoli grădina,
Cântă-mi, dragule, și mie
Că-n răzorul de la vie
Am un nuc și ți-l dau ție,
Nucu-i verde și umbros
Și-o să-ți fie de folos...
– Nucu-i verde, frunza-i deasă,
Dar tristețea mă apasă,
Nu mai cânt, române dragă,
România noastră-ntreagă
E o jalnică pârlăogă...

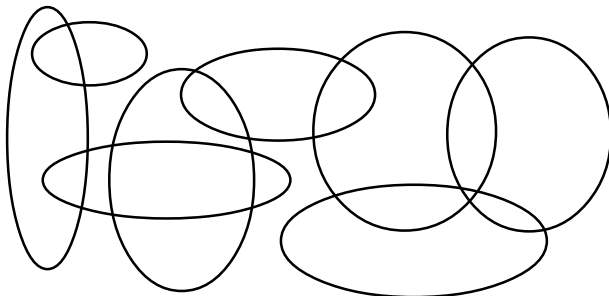
Ștefan NEAGU

Lumina exilului

Un Prinț al poezilor, cu talent și-ntristare,
Ne vorbise în toamna de-antărt(Ne-anunțase
Felinarele mucedu ale exilului),
Le visase într-un ceas de cumpănă. I
Se-arătaseră mai de mult
Cumplitele năluci fasciste, și-acum
Îl alungau (sau îl chemau) în fiecare noapte
În Plaza de Toros sau pe Canal Grande
Cu-ale lui vaporetti.
(Frumuseți de mărgean ciugulite
de păsările orbitoare ale destinului)
Aici cădeau obuzele
Și alergam cu toții pe negre cărări.
Eram atâția vânați de suplicii.
Peste lucruri, un simulacru de lumină
Se așeza cu sinistre culori.
Insecte de catran incendiaseră
Bibliotecile și catedralele.
Trenuri negre de noroi deraiau în langoare
Și turmele sfinte
Erau duse mișeleste în abatoare.
Avea ochi negri Prințul, și sângele-l albastru
Deja inundase cu jelania-fluviu Marile Ziare;
Nu știu dacă era un Poem sau un valpurgic
Interviu
Cu întrebări punctuale dintr-o teroare-de-uzură.
Lectura era ca o canonadă de pe lumea cealaltă.

Simțeam atunci și eu granițe prăpăstioase
Între fiecare cuvânt
Ce-aș mai putea vreodată să-l aștern
În caligrafiile vieții.
Simțeam că orbesc ca-n infernul zugrăvit de Canetti;
În propria-mi casă eram ca-ntr-o temniță.
„Păcătos, târât în iad de câțiva diavoli nemiloși,
n-aveam puterea să plec ochii în jos
asupra nenorocirii...
Condamnat la un somn infinit
mi-am cuprins cu mâinile capul sec și laș”
Sperând c-o să pot să le mituiesc cu o copeică
și cu o țigară, știu eu,
Cu un tupeu scârbavnic am cerut voie de la gărzi
să merg până la marginea grădinii mele pustii
să culeg fructele roșii, târzii ale scorușului
(Dulceața lor păgână durează până-n decembrie]
Pentru ultima oară voiam să le mestec în dinți.
Să le gust îndelung nectarul sărac.
Deodată, cu catranul micuț, aici la Marginea Lumii
Am dat foc ziarului zurbagiu cu fantome,
(Fusesem doar un barbar care visează urât.)
Mi-nțepai venele în zori. Aveam carnea arsă.
Eram sumbru și liniștit. Sinistrul se sfârșise.
Era ceață, plouase
Cu grindină de diamant.
Și Prințul nu mai plecase
De pe harta unei patrii
Care niciodată nu-l alungase;
Însă eu către El îmi șopteam rugăciunea:
Ce bine c-o să-l vedem mereu ca pe Ulise,
Cu iubire și forță,
Cum va lupta să-i răpună aici pe-asasini,
Să se-ntoarcă apoi fericit
La Penelopa lui mult prea tânără.

Ian. 2013

Poeți din Republica Macedonia
HRISTO PETRESKI
CÂND AM FOST ÎN CHINA
Lui S. H. I. și P. G.

1.
Ei, când am fost în China...
Ne întrebau: cine sunteți, de unde sunteți?!
Iar noi le spuneam: Tito, Iugoslavia, Macedonia
Și ei înțelegeau: Slovacia, Serbia, Latvia...

Până când unul dintre noi a zis:
ALEXANDRU MACEDON
Noi suntem urmașii lui ALEXANDRU MACEDON.

Tocmai atunci au înțeles:
cine stă în fața lor
și cu cine au de-a face...

Și chipurile lor încremeniseră
iar ale noastre se luminaseră.
Am devenit mai înalți și mai mândri decât suntem
Iar ei de respect se înpietriseră...

2.
Dacă nu era ALEXANDRU
O, dacă nu era ALEXANDRU
Noi rămâneam așa de mici și neștiuți
Cât firul de nisip din marele pustiu

Dar, n-am parcurs cu totul drumul Lui
pentru că nu am putut, nu am știut
Sau înainte de vreme ne-a prins sficiunea

Așa că și noi înșine am uitat
Cine suntem, ce suntem, câți suntem,
În ce fel suntem, de unde suntem, încotro mergem?!...
Skopje, 20.11.2007.

CEAIUL

Oprește-te cu nările deschise deasupra ceștii
aidoma calului asupra izvorul cu apă
și inspiră încet, dar adânc
parte cu parte din arome,
parte cu parte din munte, de
izvă, cimbrisor,
așa cum a fost când eram cu tatăl meu și
dormeam în pădure și zburau asupră-ne
pasări de oțel, iar furnici ni se urcau
pe picioarele descălțate, spini ni se înfigeau
în palmele goale
în care acum țin un mare și greu
vas de porțelan plin cu arome potolite
cea abia simțită de romaniță
culoare ștearsă pe galbena poleială

și-ți bei ceaiului
în paradis
până la sfârșit!

STRATEGIE

Fiecare zi o încep
(sau ea mă începe pe mine)
mai întâi cu aranjarea patului
apoi cu alinierea pantofilor
iar la serviciu cu controlarea caietelor,
pixurilor, ochelarilor,
și ștergerea prafului de ieri

dar, cum să-ți fie așezate gândurile
între atâte idei, “proiecte”,
schițe, note, observații, coli,
planuri, probe, scheme,
din gol în gol,
de la mizerie la haznă?

de ici colo, de colo mai încolo,
și așa în fiecare zi, și așa zi de zi,
cu strategia de supraviețuire,

cu strategia de suprasupraviețuire
cu strategia de trecere în zbor!

STRATEGIE(U),
STRATEGIE(U),
STRATEGIE(U) ...

SLAVE GHORGHO DIMOSKI

POVESTE OBIȘNUITĂ

Calul nostru (ah el
bunul și bătrânul cal)

Negrul cal al nostru
Calul de fier

Să-l călărești nu te primește
Spune: NE!

(Adună-ți câmpiile
așternute în fața-i

și pleacă odată
dacă îți spune NU)

Vorbește zeul nostru
din casă într-o vale întunecată

culcat. Uite-te cum deasupra lumii
râde sclipind.

ÎN FIECARE NOAPTE
DESCHID FEREASTRA

În fiecare noapte
deschid larg o fereastră
pentru o pasăre
pentru draga-mi vecină.

apoi ies.
Ușor mi-e de pe cer
să culeg
stelele căzătoare.

Mereu repet aceleași lucru:
Mă întorc - Și
într-o clipă larg
deschid fereastra.

O DUPĂ-AMIAZĂ DIN
IANUARIE

Azi ninge.
Azi cade moale
zăpadă.
Toate-s pregătite
pentru foc.

Și ce dacă
ninge, - a
zis și-a aruncat
o carte în foc.

Aceasta-i o min-
ciună, m-a contrazis
OMUL
plecând prin horn.

SCRISOAREA DIN NOAPTE

Ce construcție-i aceasta din puncte!
De ce n-o măsoari bine!
Închide-o cu semnele exclamării!
Oare, spre interior duc!
Înăuntru? Nespus de obscur!
Mâna-n cerneală!
Mușcă din sare!
Strigă! Strigă! Strigă!
Voi trage în aceste rânduri!

MILOVAN STEFANOVSKI
CÂT AȘTEPTI

Cât aștepti vaporul, pe
râul care se varsă într-o mare străină
și gândurile te duc departe
de casă
Cât aștepti ca trenul
să iasă din tunel
și nu te gândești că lumina
poate să te aștepte în cealaltă parte
Cât aștepti ca scânteile roților
trăsorii de noapte
să se înfrățească cu stelele
și copiii tăi învață lecții de la întuneric
poate că ești o altă realitate
și te ating pe față
ca să-ți măsoar adâncul
iar în oglindă
fața mea se strânge și se chircește
înainte ca să-și dezbrace cămașa

și tremurăm de frig la sfârșit de secol XX.

ARANJARE TEMPORALĂ

(o variantă posibilă)
După ușă fotografii din piese de teatru
personaje jucate și geamantane de călătorie
pline cu flori uscate
Pe zidul din față: soldat roman
cu sulită și țipăt trimis
la un război nou
Sus: două becuri arse
și între ele gaura
spre cer, spre lumina eternă

(varianta tristă)
Camera goală și numai eu în mijloc
umbra mea pe furiș rupe
firul albastrului de pe pereți
arucându-i capătul departe undeva
singur să se compare
cu culoarea lacurilor
văzute de pe Galicița.

CONSTRUCȚIE INFINITĂ

Zidirea câteodată este ciudată
punem piatră peste piatră până-n cer
dar de ferestre am uitat
Neobosit ne ducem înainte cu zidirea
iar acoperișul este hât departe
și soarele nu se poate vedea

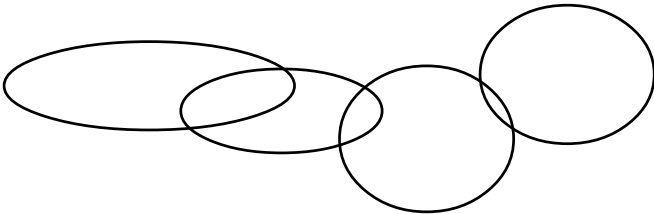
Ce dacă e numai un soare

Ne-am născut cu mistria lângă noi
și nu înțelegem greutatea
pe care alții o poartă de secole

Multe lucruri inconștienți le-aruncăm
peste construcția infinită care seamănă
cu o plimbare greoaie prin timp

Copii vor continua mai încolo

Traducere: Dina CUVATA (Dimo DIMCEV)
Stilizare: Gheorghe DOBRE

Vasile Andru

Paris, un loc bun să te exilezi

Motto: „*Fluctuat nec mergitur*”
= Se clatină, dar nu se scufundă.

Suntem în avionul mare cât o șură, compania Air France. Spre Paris. Noi nu mergem la plimbare, ci căutăm un loc bun de exil.

Silvia este la primul ei zbor cu avionul. Eu sunt mai bătrân cu 220 de zboruri pe Planetă: o bunicică parte a vieții mele am fost în aer. Sunt semn de aer cu foc... și iubesc avionul, nu doar pentru viteza cu care ajungi oriunde, ci pentru că mi se pare o casă mergătoare, uraniană. În zborurile lungi, cabina e un birou de lucru și un living cosmopolit. La bord, scriu, îmi fac canonul, ascult muzică, dorm, socializez cu rase diferite și religii diferite.

Viteza minții. Silvia privește prin gemuleț, să vadă planeta de sus. Apoi citește repede, dintr-o răsuflare, 74 de pagini din romanul-eseu *Ceaikovski*, de Nina Berberova. Silvia are o viteză mare la citit și ține minte tot ce-a citit, aș trece-o la categoria fenomen. Mă domolește din admirație - care mi se trage din vremea când ea făcea a doua facultate, Medicina (se săturase să tot fie manager la Emporiki Bank!); citea în viteză tratate groase, Arthur C. Guyton, John E. Hall și tot tacâmul, mii de pagini, și memorând urgent toată terminologia aceea extraterestră). Mă domolesc așadar din admirație și-i spun că da, e drept, există și predecesori care aveau o viteză cosmică la citit: N. Iorga, G. Călinescu și Marian Popa. Aceștia, dintr-o privire, cuprindeau o pagină întreagă de carte, și nu doar că o citeau, dar o „fotografiau” pe retină, reținând cu fidelitate conținutul, în română și-n trei limbi străine.

Silvia înclină spre un „exil” german. Adică să fie cardiolog la nemți, unde are condiții civilizate și spitale bine dotate. Spiritul ei ordonat, seriozitatea ei ereditară vor Germania.

Eu o deturnez spre francofonie. Rolul meu este s-o împrietenesc cu Parisul. În această călătorie, o voi împrieteni cu Parisul. Să renunțe la oferta de la Munchen. Nu i-am spus acest gând al meu, dar a priceput ea ceva. Conțez pe faptul că Parisul este și un drog, adică dă dependență. Zic:

- Pentru români, cel mai bun loc să te exilezi a fost Parisul. Din vechime și până azi.

Acum Silvia ciulește urechea la difuzorul care anunță că traversăm Dunărea (deasupra Vienei), dar n-o vedem, căci sunt norii: zburăm deasupra norilor, la 10.000 m. Norii trec, orele trec. Am privit, am spionat scoarța Terrei, am vorbit, am ronțăit ceva, am adormit. Asta fac și astronautii în aer: privesc, spionează cosmosul, ronțăie, sforăie.

Aterizare în Galia

Controlul pașapoartelor este simplu și mecanic, căci suntem în U.E., un fel de țară lată, în care intră și Franța, despre care am învățat la școală că este decadentă. Între decadență și înapoiere este o diferență respectabilă. În Franța, salariile sunt, în medie, de 12 ori mai mari decât în România. Despre România pot spune că este o țară *precursoare*: adică peste un timp, toată Europa va arăta sărăcită, lenevoasă ca România... Asta în cel mai bun caz, că se poate și mai *altfel*: cineva amenința cu califatul.

Am intrat în Paris, în Parisul autentic: fiul Senei și al Luteției. Parisul cu blazonul lui istoric: o corabie pe valurile Senei, și deviza „*Fluctuat nec mergitur*”, adică „Se clatină, dar nu se scufundă”...

Oare nu așa ar suna și deviza biruitorului de cursă lungă?

Pentru mine, Parisul este o suprapunere de amintiri. Cu el am început ieșirile în lume, după revoluție, vara lui 1990. La Paris am tocat prima bursă de după revoluție, înfulecând Orient (școli indiene pe rue Sebastopol; școli zen la dojo Deshimaru), înfulecând Occident (școli *rebirthing*, sofrologie, preotese druide), înfulecând emigrație română. Atunci i-am mai prins în viață pe marii oameni exilați sau, mai târziu, emigrați.

La biserica exilailor

Cu metroul, ajungem repede la Biserica Română „Trei Arhangheli”, unde vom fi găzduiți temporar. Relația mea cu această biserică este pe bază de 1990, când am fost prima dată, și când mi s-a părut foarte stranie: Am găsit aici o populație de seră, o colecție de etnici interbelici, unii cu legende personale, alții cu răni necicatrizate, alții cu spaime și speranțe, alții boieroși. Erau resturi ale României Mari, salvații din dezastru. Aici cântase în strană și Brâncuși. Pe aici trecuseră și Eugen Ionescu, și Emil Cioran.

Relația mea cu biserica s-a reactualizat prin 2002, cu preotul Const. Târziu. Mie mi-a făcut mult bine, m-a găzduit la biserică ori de câte ori veneam fără cazare aranjată dinainte. Vedeam adesea emigranți care veneau la Părintele Târziu pentru sprijin, și el le dădea ceva bănuți sau le aranja contacte utile. În biserică, erau și lupte pentru putere, un consilier bisericesc mi-a spus: „Știi, biserica asta este o vacă bună de muls...” Îmi spunea despre procesele pentru bani, între consilierii bisericii. O vacă de muls? Păi deh, conform zicerii apostolului Pavel: „Păstorul este îndreptățit să se hrănească cu laptele turmei.”

Părintele Târziu își ținea personalitatea făcând din biserica aceasta o redută a exilaților. A jucat o carte bună. Iar biserica și-a păstrat faima de „Biserica exilaților” multă vreme după Revoluție, Încă se mai ținea autonom, nealinat la obediența Patriarhiei, și asta plăcea mult emigranților cu nostalgii de dreapta sau celor care detestau în bloc cripto-comunismul postdecembrist.

Acum ne primește părintele Iulian Nistea.

Ne descuie camera de oaspeți, care este numită și „chilia episcopului”. Căci aici sunt găzduiți ierarhii când fac vizite pastorale. Dar episcopul vine o dată la doi ani, așa că azi ne sfințim noi în chilia cu două ferestre și cu un pat vast, nupțial, numai bun pentru reîntregirea familiei noastre.

La cele două ferestre sunt vase cu mușcate – flori religioase, văzute adesea în mănăstiri și în lamaserii.

Soarta catedralei române din Paris

Am urcat în chilie pentru o scurtă odihnă.

Să dormi în turla unei catedrale construită la 1374 este ca și cum ai călători în timp, e ca și cum ți-ai ante-data viața cu 633 de ani din aceia iluștri, ani din vecia franceză. E ca și cum mai adaugi 633 de ani la bătrâna ta biografie.

Asadar suntem recunoscători regimului burghezo-moșieresc român care, la 1882, a cumpărat această catedrală situată chiar în buricul Prisolui, în cartierul latin, la doi pași de Sorbona, la doi pași de Pantheon, la doi pași de Notre-Dame.

E o minune că acest lăcaș, cu o istorie excepțională, este al românilor. Construit de același arhitect (Raymont du Temple) care a lucrat și la ridicarea Luvrului și a catedralei Notre-Dame, monumente care se adaugă și ele biografiei noastre danubiene.

În catedrala asta, română în prezent, s-au închinat **Ignatiu de Loyola** și **Fancisc Xaveriu**, care acum ni se insinuează în suflet. Apoi au venit aici dominicanii, conflictuali. În 1880, dominicanii au fost alungați din Paris și catedrala a fost părăsită, temporar transformată de un evreu bogat în depozit de grâu; dar și grăul este liturgic,

este euharistic.

În 1882, statul român o cumpără, plătind 300.000 de franci, sumă mare la vremea aceea. În perioada interbelică, toți marii exilați români s-au închinat în biserica aceasta, și preotul Iulian Nistea ne-a arătat stranele unde obișnuiau să stea Brâncuși, Eliade, Cioran, Ionescu.

Cioran cucăind enigmatic în strană

Emil Cioran, în strană, ținea capul plecat, asculta slujba, sau poate era cu gândurile lui.

Cioran, la evlavie, zicea ceea ce n-a zis niciodată în scrisul său apocaliptic. Iată ce zicea: „Un om are o singură datorie în viața aceasta: să se roage. Dar eu nu știu să mă rog, nu reușesc. Asta mă chinuie; toată viața m-a chinuit neputința asta.” Cioran mi-o spusese în 1991, în septembrie, când l-am vizitat. l-am răspuns magistrului:

„Rugăciunea e un exercițiu *neptic* și nu o capitulare în fața lui Dumnezeu, cum o concepe evlaviosul tradițional.”

„Acel evlavios știa ceva ce eu nu pot ști!” mi-a zis Cioran: acel „alt Cioran”, întrezărit doar de cei care l-au văzut stând în strană, ascultând slujba cu capul plecat. Nu știai dacă participă sau doar tace cu sine.

Nu știai dacă se roagă sau face zen... Am o fotografie secretă a lui Emil Cioran, ținând mâinile în *zen-mudra*: palma stângă peste cea dreaptă, vârful degetelor mari, închizând un oval perfect.

Cioran mi-a spus un lucru pe care nu știu dacă l-a mai spus cuiva: „*Budismul m-a salvat de la sinucidere.*”

Un erou cu sutană și epolet

Parisul e o sumă de mituri. Locale, străine, române. Dar și câte un anti-mit: episcopul **Radian**, un personaj ascuns, un anti-erou al timpului nostru. A avut o viață lungă, începută în Moldova: a fost, pe rând sau concomitent: *legionar, francmason, securist și episcop*. Revoluția din decembrie l-a prins la Paris, mare arhiereu, și a preferat să se pensioneze subit și să nu se mai întoarcă în România. Trăiește izolat, evitând să se expună, stingând stângaci un scandal stârnit de publicarea unui microroman incendiar despre dânsul: *Pântecul destrănatei* (Editura Aldine, 2006) Autorul microromanului, foarte talentatul **Ciprian Mega**, s-a autoexilat pe o insulă grecească, nu știu dacă lehamesit de acel scandal sau doar urmându-și destinul.

l-am dat un telefon arhierului, omul sub vremi; am spus că vreau să-l văd, la o spovedanie (n-am spus cine la cine se va spovedi). A răspuns că tocmai împachetează să plece în România, făcea vacanța la Techirghiol, la părintele Arsenie. Poate era doar un motiv, poate era adevărat. Spovedania este totuși în altă parte.

Așadar, continuăm traseul parizian, plin de surprize și cratere noetice. Endorfina, drogul produs de creierul fericților, e generat mai lesne pe coline inspirate sau în cratere noetice. Să luăm doza de endorfină, astăzi. Notre Dame, Sacre Coeur... Acum mergem dinspre Pont d'Alma (podurile magice ale Senei) spre Turnul Eiffel și ne simțim bine.

Ajungem la Tour Eiffel la o oră încă matinală, 10:45.

Noul blazon al Parisului: Turnul Eiffel

Inginerul Gustave Eiffel a făcut trei lucrări mari: Statuia Libertății de la New York, Turnul și canalul Panama. A fost și magistrul îndrăgit al lui Henri Coandă. Fără Eiffel, Coandă nu ar fi fost Coandă.

Așadar, Eiffel era predestinat să schimbe emblema Parisului, din *corabie* în *turn*.

Ca toate lucrurile mărețe, el nu servește la nimic.

Dar îți dă emoții pozitive, precum munții. Luăm acum și noi rația de emoții pozitive, și apoi facem fotografii cu un aparat antedeluvian (care impune totuși respect japonezilor).

„Hai să urcăm în vârfl!” zice Silvia.

Dar nu se poate urca, pentru că turnul este supus unei invazii universale. Plecăm așadar cu amintirea plăcută a invaziei neamurilor (chinezi, ruși, tătari moderni, adică tunși scurt). Și mergem să luăm cafea espresso, pe caldarâm (așa cum îi plăcea lui Mario Vasilescu, mutat acum la cele veșnice).

Caleașca de împrietenire.

Înviorați încă o dată, ne urcăm în *Car Rouge*, un fel de caleașcă, un autocar etajat care îți arată „ce-i mai mândru pe la noi”. Plătim bilete de 23 Euro, și începem turul Parisului, cu 8 opriri.

(continuare în pag. 7)

Vasile Andru

Paris, un loc bun să te exilezi

(urmare din pag. 6)

De altfel, cunoașterea oricărei metropole se începe cu un turul celor 8 opriri, în asemenea autocare etajate și bine îndrumate. Când mă instalez într-un oraș nou, prima zi fac un tur de împrietenire cu cetatea. Așa am făcut și la Barcelona, și la Kuala Lumpur, și la Londra, și în Mexico-City... așa le-am luat în primire, cu Auto-caleașca roșie/albastră...

E soare și acceptăm cu plăcere iluzia că planeta e frumoasă și ni se dăruiește treptat. Uneori râdem foarte tare, căci râsul este o metodă de creativitate, un dialog între om și tot ce i se opune temporar.

Nu ocolim Luvrul

Apoi mergem la pas, pe Avenue de l'Opera și nimerim la Luvru, unde intrăm gratis cu legitimații de presă. Urmează o baie de artă.

Eu am fost de vreo zece ori la Paris, dar cu tot felul de treburi conferințe stagii inițieri... așa că nu am consumat artă. Doar Silvia stă să-mi deschidă porțile Luvrului, ale Versailles-ului și alte porți.

Dar ea amabilă zice că eu deschid porți. Voir ca!

Luvru începe cu impresii vaste, da-vinciene. Și continuă cu alte piese fierbinți, tablouri și sculpturi, cronici color ale efemeridei numite omul. Arta bună e o floare mistică a celor *trei instincte*: de conservare, de reproducere, de mântuire. De aceea, jumătate din arta bună este despre splendoarea corpului și devorarea semenului, iar altă jumătate este despre Hristos. Restul sunt detalii, ornamente, *enluminures*, floricele pe câmpiile emoției.

Farmecul Luvrului îl completează **barul** din holul mare. O cafea la Luvru (sau un ceai băut la British Museum) - îți bucură setea cât două secole de artă.

Parisul e o fabrică de legende

Începând să facă dependență de Paris, Silvia zice:

- Dacă *Noaptea împăratului*, sau *Grădinile ascunse*, ar fi scrise în franceză, azi puteai să candidezi și tu la un Prix du Nouveau Roman. De ce n-ai rămas tu la Paris, atunci?

- Cred că viața pe care am dus-o a fost exact cea potrivită cu natura mea, cu ostoierea mea. E o mănare dinlăuntru să am patrii alternative, să plec departe, doar ca să am de unde să mă întorc. E drept, Parisul ar fi propulsat scriitorul, Parisul este o fabrică de legende. Uite, alte centre culturale mari nu reușesc să fabrice legende. În Wellington, în Noua Zeelandă, eu aveam impresia că este un loc unde sau te îngropi, sau să devii un mistic tăinuit... Poate și București este un loc unde să te îngropi... sau să fii un mistic tăinuit. Și atunci care-i calea? Calea este a merge.

Pornim spre reședință, pe jos, doi pași pe străzile animate, globalizate. Mă revigorez din osteneala zilei furând un sărut sănătos, încasând muștrările de rigoare, cum că la Paris nu prea vezi oameni etalându-și afectele pe stradă, că și pe aici ne mai cunoaște câte cineva, precum pe vestitul popă de la Balotești. Mai vorbim și despre noi, că ne așteaptă mari încercări.

E seara și tot Parisul pare o vecernie.

Pauza s-a terminat

Va trebui să vedem Parisul ca un viitor câmp al muncii.

Până acum, Parisul mi se părea doar un loc al artei și al erudiției, locul avangardei de toate zilele, un loc al masturbăției cerebrale.

Acum îl văd un loc bun să te exilezi. Peste puțin vom zice: La treabă! Gata! Pauza s-a terminat!

Mai mă lupt cu senzația că locuința din București este pentru mine ca un schit vechi și vital... Încă mai zic: La Paris, sfârșitul lumii nu-i mai departe decât la București.

vasileandru@yahoo.com

NICOLAE TEOHARIE

scrisorile tale

se dau șapte poeme nescrise. În dreptul fiecărui poem se așază un sfârșit de noiembrie. fiecare poem primește o femeie care și-a pierdut virginitatea fie într-un canton părăsit, fie în întunericul unei troițe. și pornim. umăr la umăr. rareori se aude, dar totuși se aude: ce aveți, mă, cu mine? ce-mi faceți la cap? și alergăm, alergăm. alergăm.

abia când vine iarna și cuvintele au lumină proprie văd o lume în care nu sunt vinovat.

încă mai cred că foile frigului sunt scrisorile tale.

o zi nefolosită

a rămas în lume o zi nefolosită de nimeni. stă pe lângă celelalte zile, ca o cerșetoare pe străzile timpului, dar muritorii întârzie în alte cărciumi.

a venit unul, mai treaz, și a cerut-o de nevastă. ea stătea sub zăpadă. avea o gleznă luxată. el salariul minim pe economie și venele umflate de plictis. și nu s-au înțeles. și-n ziua aia funcționarii imaginației, dând din cap îngrijorați, și-au retras mâinile în întregime.

s-a dus cineva și a cerut-o de la dumnezeu. adusese plocon măsline verzi. domnul a ieșit dintr-o baracă de lemn, nebărbierit. avea pe el o pufoaică albastră și murmură un cântec cu pielea zdrențuită de țuică. din pricini tulburi și corupte nu s-au înțeles.

(Din volumul **sâmbăta când zeii au treabă**, Editura Vinea, volum lansat la BOOKFEST 2016.

Au vorbit despre volum criticul Felix NICOLAU și poeții Mihail GĂLĂȚANU și Nicolae TZONE)

Ioan Neșu

NEBUNIA

- O, doamne, Luchi, dacă tu ai știi cât de mult te-am iubit! Și cât de mult te mai iubesc încă! Tu crezi că te mai poate iubi cineva ca mine? suspina Ștefan depărtându-se de casa fetii, repede, parca tocmai atunci ar fi fost mușcat de un câine turbat. Niciodată n-o să te mai iubească cineva așa cum te-am iubit eu, Luchi... Mă acuți că nu ți-am scris atâta timp? deși eu nu te cred. Asta este o gogoriță a ta cu care ai ieșit tu în față tocmai ca să-ți justifici trădarea. Cred ca nu ai lăsat să treacă nici doua săptămâni și tu erai deja în brațele doctorului Spurcaci. Este adevărat că nu ți-am scris. Aproape că nu am cum să mă scuz. Recunosc, nu aș avea cum să mă scuz, dar unde plecasem eu, Luchi? la un club? La o vânătoare de tigri în Africa? Mai și spui că urmăreai listele cu morți... Păi dacă nu mă găseai pe listele alea, înseamnă că încă nu murisem, iar tu erai fericită, ce-ți mai trebuiau și scrisori? Tu nici nu știi că în tot timpul acela eu mâncam

doar dacă aveam ce, mă odihneam doar dacă aveam unde... Nu mă întreba nimeni: „Ștefane, mai vrei o porție?” sau „ți-a ajuns, Ștefane?” Numai dragostea mea pentru tine m-a ajutat să rămân în viață. Și speranța că, dacă nu voi păți ceva, mă voi întoarce în țară și te voi revedea. Că ochii mei se vor umple din nou cu imaginea ta. O, Luchi, cât de mult te-am iubit! Suspina Ștefan mergând ca o oaie rătăcită printre oamenii de pe stradă, fără să-i vadă, așa cum i se întâmpla și în sat când nu-l vedea nici pe taică-su prin curte, dacă Parizianu nu-l striga: „Ce faci, mă, dormi pe tine?”. Dar oamenii îl vedeau și se dădeau ei la o parte mirându-se, oare ce se întâmplase cu acest băiat așa de tânăr și frumuseț? Îi murise cineva drag pe front? I se furase o mare sumă de bani? Îl părăsise o femeie, deși părea prea tânăr pentru o astfel de aventură. Sau consumase prea mult alcool.

S u b soarele blând de octombrie se pornise un vânticel care învârtea frunzele de tei căzute pe jos, le ridica apoi vreun metru în aer și le lăsa apoi să cadă după câțiva pași printre picioarele trecătorilor.

- Și tu ce-mi faci, Luchi? Tu cum îmi răspunzi? Tu cum mă aștepti? Tu mă aștepti cu individul ăla instalat ca un stăpân în casa ta? Ca la un hoț intrat în casă prin efracție, așa a strigat ăla la mine, Luchi sau cel puțin așa m-am simțit eu. Ca un hoț! În ce calitate ți-a ăla la mine, Luchi? Tu n-ai văzut cum s-a comportat ăla cu mine, Luchi? Ca un stăpân cu câțelul lui care îi călcăse pragul și îi intrase în casă făcându-i lui mizerie pe covor. Nu-i așa Luchi că el vorbea în calitate de stăpân? Iar tu nu i-ai reproșat nimic. În fond cine eram eu? Un individ care venea de pe front chinuit, murdar, rănit sufletește de mizeriile pe care le îndurase el pe acolo și care poate că avea și el nevoie de o mângâiere, că poate de aceea seși grăbise sa se întoarcă, înghesuindu-se cu alții pe o scară de tren sute de kilometri, ca să te vadă pe tine, Luchi! Dar ce știi tu? Tu ai grijă să ți pi la mine, să nu cumva să sari la bătaie și să-ți rănesc odorul! Să-ți scot vreun ochi și să ți-l însemnez pe vecie! Dar cine eram eu să sar la bătaie? Un individ murdar și banal care tocmai se întorsese de pe front unde ne ieșise prin nimic în evidență. Cu alte cuvinte un anonim.

În starea asta Ștefan ajunsese acasă și se trânti pe pat fără să aprindă lumina în cameră, fără să se dezbrace, fără să-și scoată măcar pantofii, fără să-și aducă aminte dacă se întâlnise cu cineva cunoscut pe stradă sau nu, dacă-l salutase cineva sau nu. Așa adormi când afară lumina caldă a soarelui tocmai se termina.

Pe seară îl căută Niki. Sună de două ori, dar nu-i răspunse nimeni. Părea să nu fie cineva în casă. Proprietăreasa îi spuse că Ștefan se întorsese, intrase în casă, dar că ea nu știa ca el să mai fi plecat ulterior undeva. Dar dacă domnul ziarist sunase și nu răspunsese nimeni, înseamnă că Ștefan plecase iar în oraș, numai că nu-l văzuse ea.

Niki, care nu se simțea nici el prea bine, și care nu avea de gând să cultive o discuție cu proprietăreasa, o lăsă pe cucoană să vorbească de una singură și făcu stânga împrejur, gândindu-se că băiatul ăsta chiar pățise ceva pe acolo pe front. Îl sunase Luchi: „Niki, te rog eu, mergi pe la Ștefan și vezi cum se simte. A fost azi pe la mine și s-a întâlnit cu doctorul Spurcaci. Ți dai seama cu câte scânteii s-a încheiat discuția, dacă aia se mai poate numi discuție. Doctorul a fost de neoprit. Mi-era milă de Ștefan, dar nu puteam să intervin. Surpriza mă blocase definitiv. Ștefan era K.O. De aceea te rog eu să treci pe la el și poate-l inviți la o bere”. Fusese o greșeală, într-adevăr ca să fie trimis pe front. Era prea tânăr și nu avea nici prea multă experiență de viață. Mai ales dacă-i vedeai și umărul ăla care îi zvâcnea într-una ca la un bou cu un trecut chinuit. Cine știe ce i se întâmplase lui Ștefan pe acolo. Iar patronul, chiar să nu-și fi dat seama că Ștefan era prea necopt pentru o astfel de aventură? Cum să trimiți în linia întâi, chiar și numai ca un ziarist corespondent de război, un tânăr cu armata nefăcută, aproape un copil, când în jurul tău mor oameni? Că auzi că a murit unul e una, dar când îți moare în brațe un coleg sau un prieten este cu totul altceva. Este groaznic. Unii se îmbolnăvesc și nu-și mai revin toată viața. Rămân niște infirmi.

Pe de altă parte, dacă stai și te gândești, cum să-ți dai seama când zilnic se petrec în jurul tău atâtea evenimente la care, în vremuri obișnuite, nici nu te-ai fi gândit? Chiar și el, acum, numai la câteva ore distanță, realizase că fusese un individ cam distant, dacă nu chiar rece cu Ștefan, parcă se despărțiseră numai cu o seară înainte. Și el, Niki, avea multe griji, deși, la capitolul ăsta nu se putea compara cu patronul, n-ar vrea să fie în pielea lui. Însă avea încredere în Ștefan. După ce acesta se va întâlni și va avea o discuție cu patronul, totul va reveni la normal. Și cum tocmai trecea pe lângă „Tunelul norvegian” se gândi că n-ar fi rău ca să intre. Poate de aceea îl și căutase pe Ștefan, ca să meargă împreună. Ca și când i-ar fi acordat o compensație. Numai că nu-și dăduse seama în momentele acelea, nu pentru că-l rugase Luchi în mod special. De aceea nici nu intră, va veni cu Ștefan în una din zilele următoare.

(continuare în numărul viitor)

Ion Roşioru

Îmi ești pe-același plac

Din nou, cu alte beldii, aceiași nuci se bat:
La rândul meu sunt altul mai alb și mai ridat!

Același uliu lacom dă iama și-n alți pui:
Cu alte chei aceeași poveste o descui!

Pe-același drum cu vremea trec alți și alți nuntași:
Tot altei solitudini cu-același dor mă lași!

Alți surugii bat caii aceluiashi olac:
Deși ești zilnic alta, îmi ești pe-același plac!

Uitasem să te strig

Reînfloreau salcâmiu târziu la Zăbrătău:
Fugeai de piaza bună. Fugeam de ceasul rău!

Ploua intens cu piatră în tristul Mănăstur:
Ți-am dedicat poeme. Mi le-ai trimis retur!

Se pregătea de viscol ostilul Seghedin:
Îți tatonai infernul. Mă întorsesem din!

O noapte-nversunată cădea peste Avrig:
Te urmărea blestemul. Uitasem să te strig!

Jubila jandarmul tânăr

Prematur a prins să bată clopotul ca dinadins:
Îmi udam căpșunii care niciodată nu s-a prins!

Clopotul dădea de veste că-ncepuse Ziua Crucii:
N-am mai apucat în toamna blestemată să-mi bat nuci!

Norii grei dădeau năvală nemiloasă peste zare:
Mi s-a înmânat c-un rânjet ordinul de concentrare!

Începea să plouă rece, dușmănos și apăsător:
Jubila jandarmul tânăr. Rămâneai cu el în sat!

I-am hrănit o vreme câinii

Preotul avea o casă la o margine de lac:
I-am fost oaspete pe vremea când eram drumeț sărac!

Preotul trăgea la vâsle și-avea vârșe-n păpuriș:
I-am promis că nu bat toba despre-acest aliș-veriș!

Preotul s-a dat în stambă c-o puștoaică de liceu:
M-a rugat să fiu arbitru între el și Dumnezeu!

Preotul s-a stins de-o boală crâncenă printre străini:
I-am hrănit o vreme câinii opoșiți pe la vecini!

Văd în ea un semn al toamnei

O lăcustă zgribulită stă pe masa din grădină:
Văd în ea un semn al toamnei care musai o să vină!

Câte-o nucă mai precoce cade-n iarbă înfundat:
Văd în ea un semn al toamnei ce deja s-a instalat!

O gutuie își zburlește-n briză puful ca de pui:
Văd în ea un semn al toamnei ce-mi surâde amărui!

O răchită răsfățată-și spală meșa blondă-n lac:
Văd în ea un semn al toamnei care vrea enorm s-o plac!

Te-am mințit cu nonșalanță

Iau drept trambuline prunii veverițele spre nuci:
La tertipuri inspirate ai recurs să mă seduci!

Într-o clipă mâța blândă-nșfacă știuca de pe masă:
Mi-ai răpit un sfert de suflet când ai devenit mireasă!

Izma-și pierde tot mirosul când ajunge să dea-n floare:
N-ai mai fost deloc aceeași după-ntăia sărutare!

După ani și ani fântâna nu mai are susur pur:
Te-am mințit cu nonșalanță când m-ai obligat să jur!

De ce zburăm pe derdeluș?

De ce-n pădurea de mesteceni se zvântă-ascunsele poteci?
De ce flirtăm cu primăvara? De ce dăm iama-n lilieci?

De ce-mbiat de-o briză blondă surâde soarele în grâu?
De ce ne-ncărdășim cu vara? De ce ne zbenguim pe rău?

De ce s-ableacă arome crengi mari de meri peste uluci?
De ce-i cântăm în strună toamnei? De ce zvârlim cu pietre-n nuci?

De ce lângă troița albă îngheață susuru-n căuș?
De ce ne-mbujorează iarna? De ce zburăm pe derdeluș?

Izvodul perindării mele

Spunându-i cojii verzi adio s-aruncă nucile în gol:
Nutresc acute certitudini că-s expulzat din orice rol!

Destule zăbovesc în iarbă c-un zâmbet trist și costeliv:
Mă-mpac înseninat cu gândul că voi pleca definitiv:

Culegătorii așteptându-i în van se înnegresc și mor:
Aștept să-mi lase moștenire printr-o diată soarta lor!

Cu stoicism incomparabil își poartă crucile în ele:
Sparg una și scrutez întrînsa izvodul perindării mele!

Plecarea mea se-ntâmplă

Trec fără șovăire rădvanele prin vad:
Plecarea mea se-ntâmplă cu apele ce scad!

Se scutură în cuie postnupțialul brad:
Plecarea mea se-ntâmplă cu frunzele ce cad!

Imprevizibil vine un ger mistuitor:
Plecarea mea se-ntâmplă cu rozele ce mor!

În zori misterul nopții se estompează-n cer:
Plecarea mea se-ntâmplă cu stelele ce pier!

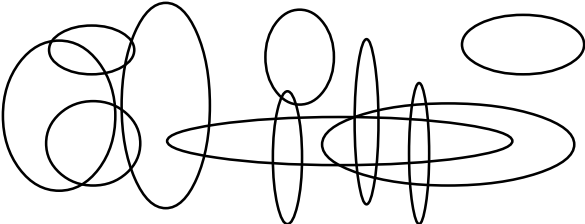
Gândindu-mă la tine fluier

Gutuile în plin Răpciune sporesc senzația de soare:
Că s-a întors din cale vara să-și ia adio mi se pare!

S-aprinde-a doua oară floarea vizionarului salcâm:
E-atâta liniște de parcă am poposit pe-un alt tărâm!

De la povarnă noaptea toată răzbate cântec de caval:
Cu calul meu din amintire pornesc spre casa de pe deal!

Către fantomele din vie pândarii câinii și-i asmut:
Gândindu-mă la tine fluier și-mi fac din discul lunii scut!

Din istoria Teatrului „George Ciprian”

Radu Panamarenco: „Știi, eu mai joc și câte un poker, sunt tot felul de îndeletniciri în ceea ce privește cartea”...

Dintre toți marii actori în preajma cărora am avut ocazia să muncesc în teatru, cel mai apropiat de tehnicieni a fost, categoric, regretatul Radu Panamarenco. Cât timp era pe scenă, în culise, cei care nu l-ar fi cunoscut îl puteau oricând confunda cu un mașinist oarecare, chiar dacă figura sa unică arăta cu totul altceva. O figură de om. Se lua peste picior cu muncitorii, îi ironiza pe colegii săi actori, sclipea în rolul său de om „hâtru”. Uman, plin de poante, mereu pus pe șotii, aducea cu el veselia în culise. Juca teatru până și-n cele mai mici împrejurări cotidiene. Acest dialog, publicat acum 20 de ani, în ziarul „Muntenia” din 19 noiembrie 1996, l-a iritat pe Paul Ioachim, directorul teatrului. Doar câteva minute. Timpul a dovedit că Radu Panamarenco nu a avut dreptate, dovadă că, după teatrul buzoian au mai apărut încă două teatre de proiecte. Ca să nu mai spun că, în prezent, în comparație cu anii de început dar și cu alte instituții de profil din provincie, activitatea teatrului nostru este mult mai densă și mai complexă. Timpul a avut răbdare...

Marin Ifrim: Domnule Radu Panamarenco, inaugurarea unui teatru este un lucru rarism...

Radu Panamarenco: Foarte important, domnule.

M. I. : M-ar interesa dacă ați mai participat la un asemenea eveniment și ce impact a avut asupra dumneavoastră inaugurarea teatrului buzoian.

R. P. : De fapt, eu mi-am început cariera ca actor cu prilejul înființării unei secții române la teatrul din Târgu-Mureș, în anul 1962. Era foarte frumos, era foarte plăcut. Aici mi se pare că s-a făcut o treabă pe care publicul buzoian o aștepta cu mare bucurie un public pe care l-am testat cu ocazia mai multor spectacole. Buzoienii meritau să aibă acest teatru. Eu, poate că o să supere pe mine directorul teatrului, domnul Paul Ioachim, dar eu văd o continuitate a acestui teatru numai în clipa în care o să aibă și trupă proprie. Nu se poate ca un oraș care are teatru și spectatori minunați să nu se bucure și de actori pe care să îi vadă în fiecare zi pe stradă, uite, acesta este actorul nostru. Sigur că-i bine să vii cu vedete din București, dar cred că ar fi bine ca și forurile locale să dea teatrului cel puțin 3-4 apartamente, vreo 2-3 garsoniere de serviciu, nu să le dea de tot actorilor respectivi, ci doar pentru perioada cât stau la Buzău. Asta este părerea mea.

M. I. : În acest caz, cum receptați „formula teatru de proiecte”?

R. P. : După părerea mea, noi nu am ajuns la un grad de civilizație extraordinar, ca să zicem că nu mai avem nevoie de teatru. Avem nevoie de teatru, avem nevoie de carte și de multe altele. Sigur că teatrul este necesar, însă nu știu care va fi situația din moment ce totul depinde de bani, de sponsori. Îmi este teamă că, la un moment dat, statul o să aloce o sumă de bani mult mai mică pentru teatru și atunci vor veni tot felul de sponsori dinăștia care, probabil, nici n-o să-i intereseze serios teatrul. Ei o să zică, dau niște bani acolo...și, am impresia, totul se va face pe bisericuțe. Dar să sperăm că nu va fi așa. Asta este marea mea îngrijorare vizavi de teatru. Sunt o serie întreagă de actori care cred că dacă trupele vor fi micșorate – și ca număr de trupe și ca număr de angajați -, actorii ceilalți, care vor rămâne, vor căpăta mai mulți bani. Eu nu vreau să cred treaba asta pentru că, statul o să-și dea un buget și după primul an bugetul nu mai poate fi același, pentru că trupa s-a micșorat. Și atunci tot la niște salarii de mizerie se ajunge. După părerea mea, teatrul trebuie să rămână așa cum este, pentru că eu consider că cine s-a apucat să facă meseria asta o face din dragoste, din plăcere. Ca dovadă, salariile noastre sunt foarte mici în comparație cu ale colegilor noștri din străinătate și vreau să vă spun că nici în străinătate actorii de teatru nu sunt formidabili. Sunt niște vârfuri așa, care joacă prin filme,ăștia sunt cei care, chipurile, sunt vedete, că filmul face vedetele. La noi au început să facă 4-5 filme și să aducă tot timpul problema asta politică. Las-o dracului, că nu mai interesează pe nimeni. Fă niște filme, fă niște spectacole de suflet, să-i intereseze pe oameni, să vină să râdă, să plângă...

M. I. : În afară de teatru, ce alte pasiuni are domnul Radu Panamarenco?

R.P. : În afară de teatru, păi ce alte pasiuni să am. Am multe pasiuni. Îmi place foarte mult să asist la o cursă de hipodrom – asta pentru că discuția este legată și de piesa „Omul cu mărtoaga”. Am fost un mare admirator al cailor, mi-au plăcut întotdeauna. Îmi plac plimbările în aer liber, nu trebuie să facem acum caz de lecturi, că mulți dintre colegi ar spune, vai ce-mi place să citesc. Fiecare citește la vremea lui. Sigur că mai pun mâna din când în când pe o carte sau pe câte 32 de cărți, știi, eu mai joc și câte un poker, sunt tot felul de îndeletniciri în ceea ce privește cartea, așa că nu trebuie s-o facem curat pe intelectualii.

M. I. : În cariera dumneavoastră v-ați atașat în mod special de vreun rol?

R. P. : Ehe, sigur că am avut mai multe roluri. Chiar vorbeam acum, venind încoace spre Buzău, am, avut roluri bune: tatăl copiilor – în „Omul care aduce ploaia” –, în „Patima roșie”, Chiriac – în „O noapte furtunoasă” etc. Am jucat în multe roluri frumoase. În momentul de față joc într-o piesă pusă în scenă de regizoarea Beatrice Bleonț: „Opera de trei parale”, unde interpretez rolul șefului cerșetorilor. Spectacolul se bucură de un succes remarcabil, deja suntem la al optulea spectacol. Cred că va fi un spectacol cu carieră internațională și mă bucur că pot să mă duc peste tot în străinătate.

Petre Ioan CREȚU

A neputință

abia acum în spital am înțeles că toată viața mi-a fost degeaba

că m-am învățat în cerc bezmetic fără noimă
am crezut că ceea ce fac contează că obsesiile mele
au rost
că insomniile mi-au fost date ca un dar dumnezeiesc
am rătăcit năuc în câmpie pe miriști rebele prin ploaie
prin praf prin zloată și fum
cu sentimentul că sunt fiul ales al bărgănelului aspru
am crezut că nefericirea e o stare de har de o ținută înaltă
și totul a fost în zadar o zbatere în gol nefirească așa
au trecut anii
unul câte unul pe lângă mine fără să-mi rămână în suflet
o amintire simplă caldă firească doar boli psihoze nopți
nedormite
și atâta dezamăgire încât mi s-a face silă de mine

în carnea oarbă groasă mustind a neputință
unde nici viermii nu mai colcăie nu-i viață în ea doar pute
câțiva gândaci burtoși mai dau câte o tură
pe gresia umedă peste pereții reci
rar foarte rar trece câte o asistentă buimacă
cumva rătăcită trăgând după ea căruciorul scâlamb
cu seringi cu feșe aspirine sonde ploști și o bicicletă
portocalie fără ghidon

cei câțiva norocoși ieșim pe balcon și ne uităm la mare
stăm nemișcați și ne închipuim că înotăm până nu se
mai vede malul
după care facem pluta
stăm așa cu burțile în sus până se înnoptează și se
face frig
abia acum ne întoarcem umili în salon
zicem o rugăciune pe fugă și ne pitim în paturile de fier
anul acesta ni s-au dat câte două saltele la fiecare pat
și nu ne mai facem totuna cu patul
dar tot doare locul unde ar fi trebuit să ne înfrățim cu fierul
nu pot să dorm privesc uluit cum toți gândacii burtosi
în fiecare noapte
încolonați pe o rază de lună pătrunsă în noi pe sub ușă
mărșăluiesc implacabili misterioși spre nu știe nimeni unde
la miezul nopții vine asistenta și ne aduce pastila roz
după care își ia zborul pe bicicleta fără ghidon portocalie
și cu aripi

Alina Marieta ION

Moara cuvintelor

Se macină printre dinți
fără-nctare mii de senzuri
printre cuvinte, superioare,
pentru haimanalele de judecăți și învățături.
Însă, neminițit, sufletul,
se lipește de coaste și-și ia avânt,
cu toată râvna, înainte,
când începe să se tocmească, modest și frumos.
Se ciocnește de graiuri colțuroase
și cu sfială trece peste rând
să rostească câte ceva
în numele blândeții și milei.
Se trezește prigonit și stors de vlagă
în lumea pătrunzătoare și umplută
de forme nesfârșite fără corp
aruncate, deodată, grămadă într-un colț.
Se hotărî să nu mai zică nimic
o să se uite tontolog și în taină
la scrânteala desăvârșită
ce iese pe gură.

Valori neutre

Vin pornită de la munca silnică,
în maxi,
și-mi vine să casc
a lehamite și oboseală,
la schimbul doi obligatoriu,
acasă deci.

În scara palatului de patru etaje
unde-mi târâi zilnic picioarele
se garează o limuzină
cu niște puști și-o gagică
și rămân gânditoare
de-mi zic: la optspe ani nu mă plimbam

Psihoză 1

păsări negre în noapte zgârie norii
lovesc bezmetic cu ciocul în lună
ciocul lor de cremene și ură tună
bătăile aripilor
mă înspăimântă și mă doare cerul
ochii îmi sunt arși
prin orbitele goale mi se vede amarul lerul
și urlu cu lupii cu iarba cu fierul

moara cea mare macină morți apoi se macină pe sine
orașul un monstru din metal din sticlă, ciudat, anesteziat
închis în timpul întors în el ca o mânăușă
și nopțile cu zâne bătrâne cu nesomn îmi bat la ușă

ce ar fi dacă într-o zi am zbura
cu trupurile noastre năuce firave bolnave de moarte
bolnave de lună?

larna ca moartea

cum aş putea să cred că există iarnă
câ se poate muri?
din colțul meu de timp ca într-un ungher
văd cum picură din cer veşnicia
şi cum se face câmpie în câmpie la nesfârşit

din loc în loc sunt câini subțiri
dormind la umbra de salcâmilor
în lizierele de șoapte desfrunzite
sunt paznicii lumii amuțite,
în universul astfel rostuit
unde eram stăpânul ploilor de vară
din mine au răsărit
flori roșii flori de sânge

În zilele de luni, bolnave
biciuiam fluturii să-i fac să plângă
și zarea o sfâșiam cu biciul de argint
era o simplă zi de luni și atât

și deodată așa de nicăieri s-a abătut
un viscol crud cu șuier cu moartea în aripi
se sting până și felinarele pe străzi de frig
și o spaimă albă cumplit se-abate peste lume

cu decapotabila,
nici acum nu reuşesc să-mi iau
măcar un cas să urle mai tare
că se sesizează şeful de scară,
iar la pensie sigur nu-mi mai trebuie nimic
căci o să fiu şchioapă şi surdă.
Mi-a trecut repede gândul poznaş,
deci n-o să fiu bogată,
şi mă tem că o dau în altă dambă,
o să am amintiri.

Mecanica chiftelei

Diluții agregate din gheață și fier
se scurg foarte încet pe marginea mesei
și amestecătura de amare închipuiri
apropie clisa lividă de-un lat de palmă
într-o chiftea molfăită.

Mă uit mai bine-n oala de lut
ce zace pe mobila compactă, roze,
și-mi zic că mai bine o arunc.

N-am de ce s-o mai țin
în adâncitura din maxilă
căci e otrăvită toată de gânduri.

Detalii nesemnificative

În raiduri sociologice
de interviuri telecomandate
mă plimb pe ulițe lungi
și netede ca oglinda.
N-apuc să văd îndeșularea
căci neistovită, pasărea sărăciei,
în cântările ei neoficiale,
se stabilește la gura cârciumii din sat.
Un copil cu maleta albastră trasă peste urechi
cu pantalonii ruși pe-un crac
cerșea cu ochii proptiți-ntr-o căutătură
o mână de țigări
sau măcar doi biștari, de o cafea mică.

deși m-am nins m-am viforât m-am geruit
 chiar am murit și tot nu-mi vine să cred
 că atâta iarnă s-a pogorât în noi
 și atâta bătrânețe atâta neputință

pe gheața alburie picură din noi
petalele florii de sânge

Parafrenie

cum ni se sparg genunchii fără să se îndoie
explozii, ca din popice sar țandări așchii de os și ne
frângem încet
în liniște unul câte unul și pierim

învățăm aerul cu mâinile în salon
 stăm strânși într-un colț cu fața spre mare
 cu ochii închiși
 ne mișcăm mecanic precis și rapid
 până ce se pornește tornada
 atunci spitalul se umple de hârtii
 de păsări celeste și ochi rătăcitori ca de sticlă
 pe balcon frânghiile de rufe se răsucesc primejdios
 ca niște șerpi subțiri șuierători
 și peste toate plutește medicul șef cu stetoscopul în mână
 apoi ne mișcăm pe noi unul câte unul
 după niște traiectorii judicioase alese exact
 ce ne vor duce spre nemurire
 și ne lipim de pereți ca niște afișe
 cine ar fi crezut că ne vom prinde din urmă
 și ne vom călca în picioare fără pic de respect
 nepăsători și străini

suntem chemați la camera de gardă pe rând
e ziua când șefa de secție dictează verdictul
și noi ne ducem confuzi poate umili
asistenta șefă trece diagnosticul cu pixul în fișele vernil
bolnav, bolnav incurabil de lună, bolnav, bolnav,
nemuritor, îi trece
când îmi aud numele țâșnesc cu capul în nori
cu ochii deschiși a mirare a gând nebunesc
după izbitură mă preling pe gresie lichid
să mă adune îngrijitoarele cu mopul și să mă arunce pe dig
să mă spele marea cu sare pe față să mă facă viu

ca tremurul luminii noi
duhurile lămpilor din lavă sau din ceară

Îi zic că nu-i dau
îl întreb de mamă și de tată,
de frați, de surori,
și-i întind mâna protectoare.

Se uită la mine căpiat
și-mi cere iarăși bani.
Colțul bodegii răsună
de alte trei glasuri firave
ce râd și chicotesc, înțelenite,
de noi și de toate.
Sătul de reprezentația fără plată
o gonește jigărit ca un câine
și fug împreună
vânați de vedenii și frici.
Nu știu ce e mai rău
că lumea zace-năuntru moartă
sau că afară nu mai mișcă nimic.
Mă uit peste case și mă adun
fără vlagă, lângă-un gard.

Povârniș

Ți-ai zis că n-o să-ți irosești viața,
că n-or să meargă vecinele-n urma ta minunându-se
ce gospodină în viață, ai fost,
cu ferestre frumos strălucitoare, iarna târziu,
și chiftele inovate-n frigider.
Ți-ai jurat strâmb că ai să iubești neîncetat
și intens, cerul și pământul la fel,
nu să închizi ușa cu cheia
îndată ce-ai intrat în cutia ta de chibrit.
Te-ai călcat singură pe picioare
și rufele lenjeriei corpului slab
le-ai apretat ani în șir
ca să nu se vadă dolofanul de suflet,
îndărățul dungilor sale.
Te văd, să știi, și acum
cum mustești așteptând.

Marian Ștefan

Istoria ca viață

SATE, DRUMURI, OAMENI

Prin anii '50 ai veacului trecut, o călătorie la București se făcea cu căruța, autobuzul sau trenul, fiecare dintre aceste mijloace de transport avându-și istoria lui. Primul a fost carul, iar cei care practicau această îndeletnicire a căraușiei se numeau cărauși sau chirigii. Transportau cerealele și vitele achiziționate de negustorii angroșiști în târgul săptămânal al Fierbinților de altădată. Răspundeau însă și altor solicitări. Există un drum pietruit Rădulești – Fierbinți – Căciulați – Balotești, care ieșea în șoseaua București–Ploiești. De regulă, ei foloseau o variantă a acestui drum care, de la Grădiștea sau Moara Săracă, făcea la stânga, trecea prin Dascălu și Ștefănești și intra în cartierul Andronache. Drumul era prost pietruit, plin de șleauri și hârtoape și în sezoanele ploioase și iarna devenea greu practicabil. Ultimii chirigii au rezistat doar câțiva ani după Al Doilea Război Mondial. Rămăseseră vreo doi-trei care ofereau servicii locale.

Vara, până toamna târziu, folosind carele proprii, țărani transportau spre piețele bucureștene importante cantități de legume, pepeni și alte produse agro-alimentare obținute în gospodăriile proprii. Foloseau drumul de pământ, mult mai scurt, care străbătea câmpia spre sud și după circa 10 km, aproape de Petrăchioaia, ieșea în șoseaua asfaltată București-Urziceni. De aici, în mai puțin de două ore, lăsând în urmă Afumați, ajungeau în Andronache. Plecau la drum pe la 1 sau 2 noaptea și în primele ore ale dimineții erau în piață.

Cred că prin anii 1928-1929 a început să circule un autobuz. Era o hărăbaie Skoda veche, cu portbagaj pe capotă și nelipsita scară de acces. RATA, cum i se spunea, făcea două curse pe zi. Călătoria dura mai bine de două ore. Vara, când colbul de pe drum îi trecea de glezne, autobuzul găfăia din greu, învâluind satul în nouri uriași de praf cu miros de motorină.

În 1943, a fost dată în folosință calea ferată București-Urziceni. Trenul făcea circa o oră până în Capitală. Existența lui a avut consecințe profunde pentru viața locuitorilor din localitățile pe care le străbătea. Mai ales după colectivizarea care zăticnise din temelii viața oamenilor, a apărut un adevărat fluviu de călători. Sute de țărani, rămași fără ogoarele lor, făceau zilnic naveta spre șantierul de construcții bucureștene, unde se angajau ca muncitori necalificați. Câștigau cam 1.000 de lei pe lună, dar abonamentul lunar la tren costa treizeci și ceva de lei, iar seara se întorceau acasă cu sacul plin de pâine nu doar pentru hrana lor, ci și a orătâniilor din bătatură. Unul dintre ei (lucra pe șantierul de demolări), mi-a mărturisit cu mândrie că în doi ani își căruse cu sacul o bună parte din cărămida și alte lucruri (cabluri, broaște de uși, faianță, teracotă, lustre etc.) trebuitoare pentru viitoarea casă. Naveta se făcea însă în ambele sensuri. Beneficiind de tot felul de „curse locale”, cu plecări și sosiri din oră în oră, altele chiar la intervale mai scurte, zilnic sau săptămânal, un număr important de persoane domiciliat în Capitală (medici, profesori, funcționari etc.) făceau deplasarea spre localitățile în care își desfășurau activitatea. Puțini au sesizat atunci că țărani se despărțiseră în două noi categorii socio-profesionale: colectivității și navetiștii. Era începutul dispariției țărănimii tradiționale. În câteva decenii, navetiștii au îngroșat rândurile „clasei muncitoare”, iar colectivității, după cum s-a putut observa în anii de după căderea comunismului, au devenit locuitori ai satelor, cu alte îndeletniciri sau care trăiesc de azi pe mâine din arendarea pământului reprimat către asociațiile înființate de diverși întreprinzători. După cum se desfășoară lucrurile, aceste asociații vor deveni viitoare ferme agricole, conducătorii lor cumpărând deja o mare parte din suprafețele pe care le administrează.

În copilăria mea, când încă nu se terminaseră lucrările de finisare la calea ferată, tata, tâmplar de meserie, lucra pe acest șantier și în fiecare zi mergeam cu mâncare la dânsul, încât aș putea spune că drumul de fier și gara s-au născut sub ochii mei. Prin evenimentele trăite atunci și oamenii pe care i-am cunoscut, universul meu existențial a căpătat noi dimensiuni. Nu-i pot uita pe frații Damian – Eugen, Victoria și Jeni –, copiii impegatului de mișcare, colegi de școală și prieteni dragi, pe Dumitru Nicolae, coleg și el în cursul gimnazial, originar din Micșunești Mari, ajuns o vreme impegat la Fierbinți, apoi pe cei doi colegi de liceu, Hobai Valentin, băiatul șefului de gară din

Balotești, și Alexandru Barciuc, al cărui tată era basarabean refugiat, stabilit o vreme în comuna noastră, era impegat. Alecu, o mândrețe de băiat, înalt de peste 1,80 m, bine legat, după terminarea liceului a lucrat el însuși ca impegat în gara Fierbinți.¹

Multă vreme, prin rolul jucat în viața comunității, Spitalul, Gara și Liceul au fost instituții emblematicale ale Fierbinților. Păstrez o amintire frumoasă gării din copilăria mea, cu ghivece de flori agățate la streașină, peron cochet, cu bănci, pergolă cu trandafiri agățători și tufe de tuia țâșnind spre înaltul cerului. Gara era o oază de urbanism în buza Bărăganului, o mostră de ordine și disciplină. Și mai era acel Drum al gării, lung de aproape un kilometru, străjuit pe ambele laturi, de plopi semeți și stâlpi cu lămpi de luminat. A fost primul drum asfaltat din localitate. Neglijat timp de aproape jumătate de secol, ajunsese o tristă colecție de hârtoape. M-am bucurat văzând că, de curând, și-a recăpătat cămașa de asfalt...

Cu mari eforturi, Spitalul a fost salvat de la desființare și găzduiește un Centru de asistență medico-socială pentru persoanele în vârstă. Aici trudește economistul Daniel Teodorescu și tot el, sub pseudonimul Dan Elias, visează vremuri mai bune pentru Fierbinții noștri dragi.

Liceul? Dumnezeu Doamne! Dă-ne înapoi profesorii, elevii și părinții de altădată și totul va fi în regulă...

Singur sau însoțit de părinți, utilizasem toate cele trei variante de călătorie despre care am vorbit mai sus, nu însă și pe cea a lui nea Ion Răbdan din Maia. „Globtrotăr” insolit, nea Ion își trecea bastonul prin mânerul paporniței, o arunca pe umăr și pornea pe jos la drum. Cale lungă de peste 50 de kilometri dus și alți 50 la întors. Oamenii îl priveau ca pe o ciudățenie, dar nea Ion era un om absolut normal. L-am cunoscut. Fusesse camarad de arme cu bunicul în Marele Război și, după moartea bunicului, a rămas un apropiat al familiei. Îi țin minte chipul măsliniu, ochii negri și sprâncenele negre larg arcuite, căciula neagră și flaneaua decolorată. La întoarcerea spre casă se oprea în poartă la bunica. Niciodată nu venea cu mâna goală, iar bunica îl invita în curte, îi încălzea apă să se spele pe față și picioare, îi puneă ceva să mănânce și îl cinstea cu o țuică, „să-ți refaci puterile, mă zăltatule”. După vreo oră de taifas, nea Ion își puneă papornița pe umăr și p-aici i-e drumul...

În prezent, transportul rutier și-a luat pe deplin revanșa. După ce, în câteva rânduri, ultima oară după 1989, RATB-ul a eșuat în încercarea de a reveni cu autobuzele sale în trafic, profitând de starea jalnică a C.F.R.-ului din zilele noastre, firme particulare au pus la dispoziția călătorilor două linii de microbuze (415 și 448). Traseele trec chiar prin mijlocul localităților și pasagerii sunt „culeși” de pe marginea drumului, fiind debarcați acolo unde aceștia solicită. Aceleași firme pun la dispoziția celor interesați și autobuze sau autoturisme pentru transportul de mărfuri.

Acest vâlmășag de gânduri și amintiri mi-a răscolit sufletul mai zilele trecute, când în Piața Presei Libere (!?) m-am urcat într-un maxi-taxi și în 40 de minute am ajuns la Grecii de Jos. Era prima zi de Paște și, fiind sărbătoare, microbuzele circulau din oră în oră (în zile de lucru intervalul este mult mai scurt). Traseul îmi este foarte bine cunoscut, i-am urmărit evoluția timp de peste șase decenii. De fiecare dată mi se pare uluitoare transformarea lui. Baloteștii, Căciulații, Moara Vlăsiei (Moara Săracă de altădată, cu căsuțele sale umile, învelite cu stof și garduri din nuiele și sârmă ghimpată), Grădiștea, mai ezitant Fierbinții, toate au pășit cu destoinicie pe calea urbanizării.

Istoricul din mine caută o explicație. Schimbarea a început în 1968, când șoseaua Fierbinți-Balotești, prost pietruită, a fost asfaltată. Peste noapte, bicicleta a devenit un fel de regină a drumului. În zori, zeci de bicicliști luau drumul gării, își parcau „caii” într-un loc special amenajat și își continuau drumul cu trenul până în Capitală. Alții țineau drumul drept spre Balotești, unde funcționa o mare întreprindere textilă ce oferea locuri de muncă câtorva mii de lucrători. Un număr important de femei tinere părăsiseră și ele sapa și se angajaseră la atelierul de covoare („Scâmoasa”) ce funcționa în localul fostei fabrici de ulei de la moara din Scuișici (Sitarul de azi)...

Ajuns pe podul ce traversează de la vest la est DN1, văd cum deja se înfiripă noile „cartiere” ale viitorului oraș Moara Vlăsiei². Așadar, mi-am zis, de fiecare dată, „vinovat” a fost drumul! O lecție predată de romani acum mai bine de 2.000 de ani, dar pe care noi, spre deosebire de alții, deși ne împăunăm că suntem urmași ai lor, nu am reușit s-o învățăm cum trebuie. Ei au ocupat Dacia

prin două războaie crâncene, dar, ca s-o poată stăpâni și civiliza, au împânzit-o cu o magnifică rețea de drumuri ce măsurau peste 4.000 de km! De prisos a mai spune că drumurile sunt adevărate motoare³, dacă nu ale istoriei în ansamblul ei, al progresului cu siguranță.

NOTE

1 Câțiva ani buni nu-l mai văzusem. Era prin 1972, dacă nu mă înșeală memoria. Aveam redacția în cocheta clădire din str. Onești (actuala Dem I. Dobrescu), ieșisem de la program și mă grăbeam să ajung în stația de autobuz. La un moment dat, cineva se oprește în fața mea: „Alo!, ce faci, domnule, nu mai cunoști lumea?” Rămân puțin descumpănit: Alecu Barciuc în uniformă de maior de miliție (!). Văzând mirarea de pe chipul meu, s-a grăbit să-mi explice că părăsise C.F.R.-ul, absolvise Facultatea de drept și lucra la miliția economică. M-am mirat, știind cât de „civil” era pe vremuri și i-am reamintit câteva versuri însăilate la o agapă cu prilejul repartizării lui ca impegat la Fierbinți.

„Sosit-a și timpul de mult așteptat:

Colegul Barciuc e azi impegat,

Poartă costum, chipiu asortat

Și-are-o prestanță de invidiat.

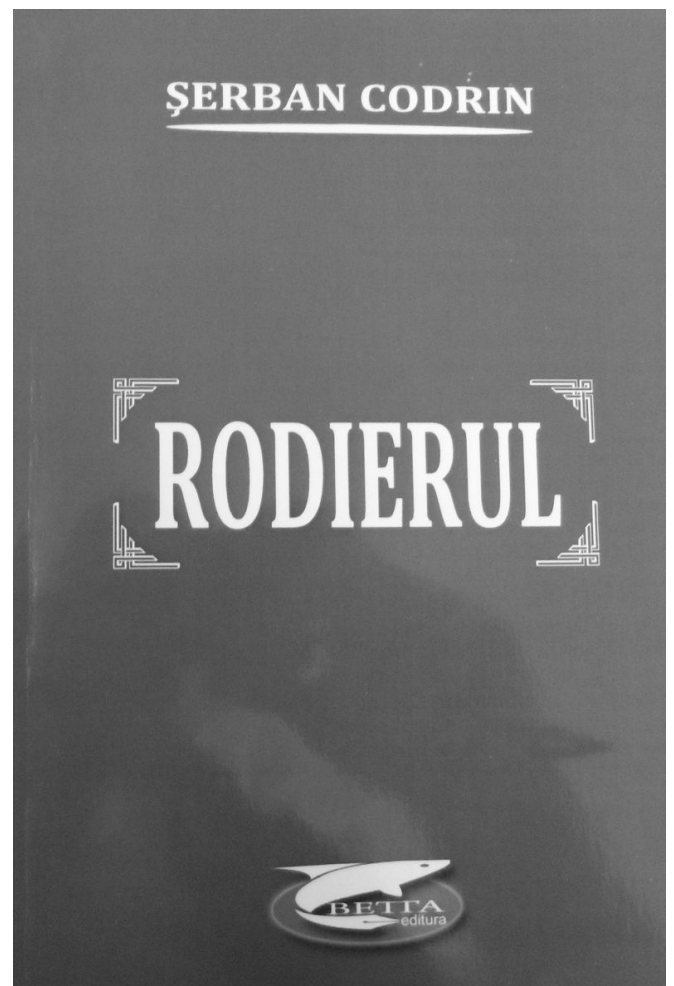
Peronul îmi pare un parc înflorit,

Iar el o statuie cioplită-n granit...”

În timp ce discutam, spre noi venea zimbind Venera. „Soția mea”, m-a prevenit Alecu, iar eu am rămas din nou mut. O cunoșteam bine, pentru că avea biroul vizavi de redacția revistei *Magazin istoric* și serveam prânzul la aceeași cantină. O pereche minunată, căreia Dumnezeu îi dăruise trei fetițe adorabile. Am rămas cutremurat, doi ani mai târziu, când am aflat că Alecu, împreună cu soția și socrii săi, pieriseră tragic în accidentul aviatic din 29 decembrie 1974, lăsând orfane cele trei fetițe. Profund impresionat am fost și atunci când am aflat că doi foști colegi ai Venerii, soț și soție, au făcut urgent demersurile necesare, înfiind toate cele trei fetițe. Sunt momente când tragediile scot în evidență oameni capabili de minuni!

2 Multă vreme, cel mai important lucru pe care îl puteam spune despre Moara Vlăsiei era acela că aici se născuse colegul meu de liceu și bun prieten, bravul profesor de matematici **Dumitru Costică**, cel care de aproape șase decenii face minuni cu elevii săi din Slobozia. Mă onorează caldă sa prietenie și-i doresc din toată inima multă sănătate.

3. Era să zic „locomotive”, dar știind că „fericire” au adus omenirii revoluțiile preconizate în teoriile sale, Marx merită măcar un strop de... uitare.

Felicitări colegului nostru Șerban CODRIN pentru noul volum de versuri!

Jubileul Festivalului și Concursului Național de Interpretare a liedului „Ionel Perlea”

ARC peste timp și timpuri

Pe parcursul luminoasei luni de mai, când ne bucurăm de începutul primăverii, s-a desfășurat la Slobozia **Festivalul și Concursul Național de Interpretare a Liedului „Ionel Perlea”**, proiectat și organizat de Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea” și Uniunea Criticilor Muzicali „Mihail Jora”, sub patronajul Consiliului Județean Ialomița (partener Societatea Română de Radiodifuziune, revistele „Actualitatea Muzicală”, și „Melos,,).

Doresc să evoc acest eveniment de tradiție, numărând anul acesta 25 de ediții, constituind o rampă de lansare pentru mulți dintre tinerii interpreți care, pentru debutul carierei lor, aspiră la Trofeul „Ionel Perlea”. Stă mărturie palmaresul impresionant, mulți dintre participanți fiind astăzi nume importante în peisajul liric național și internațional. Este destul de lesne să cităm câteva nume, începând cu laureata primei ediții a competiției, **Claudia Codreanu**, căreia i-au urmat **Irina Iordăchescu, Oana Andra, Ana Camelia Ștefănescu, Andrei Lazăr, Stanca Maria Bogdan, Marius Brenciu, Diana Țugu, Iuri Țiple, Iulia Maria Dan, Ștefan Pop, Florin Estefan, Iustinian Zetea, Alexandru Chiriac**. Vorbim deja despre cântăreți consacrați care și-au început cariera aici, la Festivalul de lied găzduit în perioada 13 – 15 mai 2016 la Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea” din Slobozia.

Concursul cuprinde la fiecare ediție, lieduri obligatorii – anul acesta **„Tristeți răsturnate”** piese în primă audiere absolută din creația compozitorului **George Balint** – dar și capodopere din literatura genului. Concurenții se prezintă în fața unui prestigios juriu alcătuit din mari interpreți, maestri de canto și muzică de cameră, critici reprezentând principalele centre culturale ale institutelor universitare românești – București, Iași, Constanța, Cluj, Timișoara: **Maria Slătinaru Nistor, Ionel Voineag, Bianca Manoleanu, Cristina Simionescu, Dana Chifu, Claudia Codreanu, Ana Rusu, Florena Marinescu, Daniela Caraman Fotea** și subsemnatul, în calitate de președinte fondator.

Recitaluri

Un specific al acestei reuniuni artistice aparine ideii de a oferi, în Festival, recitaluri susținute de membri ai juriului, în fața unui public ce cuprinde și concurenții, într-un autentic și inedit shimb de relații profesionale. Este interesantă continuitatea acestui Festival-Concurs, pe principii artistice și metodologice, demonstrații stilistice, interpretative, elemente formatoare educațional-artistice și valori ale relației muzicii cu poezia în plan național și universal, principii care rezonază ca un ecou al personalității ilustre a marelui dirijor și compozitor ialomițean Ionel Perlea. Cum remarcam, spiritul cultural al manifestării este susținut de muzicieni remarcabili.

Ne oprim în comentariul ediției jubiliare la relatarea unui valoros program de concerte și recitaluri. În memoria compozitoare și violoniste ieșene, Mansi Barberis, **soprana Cristina Simionescu** (Universitatea de Arte Iași), acompaniată de Cezara Petrescu a susținut un florilegiu de lieduri ale artistei; **soprana Bianca Manoleanu, mezzo-soprana Heliiana Drăgușin** (Universitatea Națională de Muzică București), la pian **Remus Manoleanu**, au ales capodopere camerale de duo vocal; în primă audiere, soprana **Claudia Codreanu (București)**, recitatorul **Mircea Dascaluic, pianista Vasilica Stoiciu Frunză** (Iași) au oferit publicului ciclul vocal intitulat „IRREPARABILE TEMPUS”, *Interogații sonore în oglindă*, propuse de compozitorii Leonard Dumitriu, Roxana Pepelea, pe versuri de Vasile Burlui

O capodoperă a Romantismului german, „*Liederkreiss op. 39*” a fost interpretată de prim solista Operei Naționale București, **soprana Sorina Munteanu** în compania pianistei **Viorela Ciucur**.

În cea de a treia zi a evenimentului am asistat la **Gala decernării premiilor** Concursului și programul demonstrativ al laureaților, Festivalul încheindu-se cu recitalul mezzo-sopranei **Ana Rusu** și pianistei **Iulia Suciu** (Academia de Muzică din Cluj) cu ciclul de „*Zece lieduri biblice*” de Antonin Dvorak.

Un moment aparte, devenit eveniment prin semnificație, a aparținut lansărilor de carte. Este vorba de volumul de mari dimensiuni „**PATRU SECOLE DE LIED**” realizat de subsemnatul și de cartea **prof. dr. Florena Nicoleta Marinescu, „Principii fundamentale în studierea disciplinei canto”, ambele fiind publicare la Editura Muzicală.**

Merită să adăugăm și pelerinajul la Casa Memorială „Ionel Perlea,, din satul Ograda, din prejma Sloboziei, locul de naștere a marelui dirijor.

Cred că s-ar putea spune, fără laudă, că acest Festival și-a păstrat nu numai continuitatea, dar și actualitatea în viața muzicală românească.

Mă refer la faptul că astfel onorăm personalitatea

omagiată, apreciam calitatea recitalurilor și valoarea concurenților. Competiția este deosebit de importantă, căci sunt greu de ales cei mai buni dintre cei buni. În general, Ialomița are meritul de a face cunoscut un Concurs și un Festival în care muzica rezonază pe plaiurile Bărăganului, dar și în viața, în cultura românească. Credem că și pe viitor reușitele ialomițenilor vor ajunge să aibă ecoul meritat pretutindeni.

Basul George Crăsnaru, invitatul special al Concursului și Festivalului Ionel Perlea 2015, declara la finalul ediției precedente: „**Cel mai important lucru mi s-a părut că toți tinerii au venit cu programe bine pregătite și cu voci foarte frumoase... Găsesc că acest Concurs este un reper pentru România...**”

Cu același prilej, Evenimentul creat de Centrul Cultural „Ionel Perlea” a fost distins de UNESCO. Iată cuvintele de laudă ale Danielei Popescu, director general, care consacră realizarea municipiului Slobozia: **Federația Europeană și a Americii de Nord pentru Cluburile, Centrele și Asociațiile UNESCO**, în scopul recunoașterii extraordinarei organizării a Festivalului Național de Lied, conferă Centrului Cultural IONEL PERLEA – IALOMIȚA **Diploma Aniversară de 25 de ani**.

Manifestarea de la Slobozia creează arcul peste timp și timpuri între spiritualitatea de altădată și cea a zilelor noastre, un memento concret, pilduitor pentru genialitatea cu care Ionel Perlea a încrustat creativitatea românească în cultura lumii. Au fost trei zile de aur la Festivalul din municipiul Slobozia unde, an de an, se șlefuește... un diamant al sunetelor Liedului,,

prof.univ. dr. DHC Grigore Constantinescu

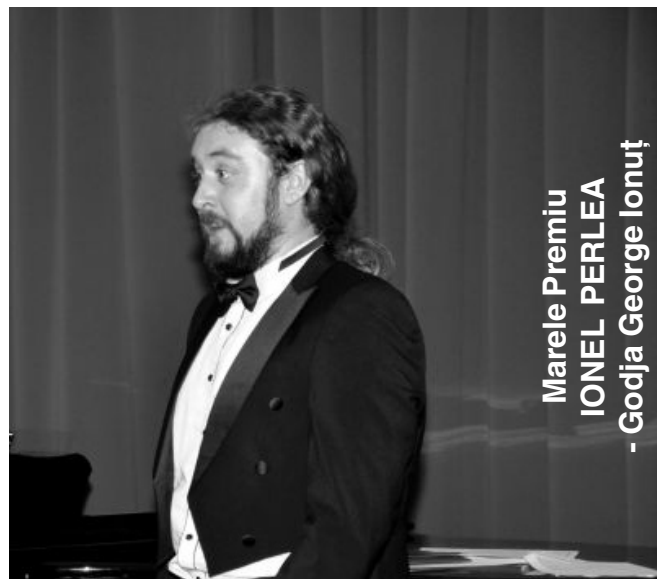
Laureații ediției jubiliare

Marele Premiu “IONEL PERLEA - Godja George Ionuț, Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj ;
PREMIUL I – Pancă Mihaela, Universitatea Națională de Muzică;
PREMIUL II – Buruiiană Alin, Universitatea de Vest Timisoara;
PREMIUL III - EX AEQUO –Tana Adonis Daniel, Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj și **Colceriu Dandu Alexandra**, Universitatea de Vest Timisoara;
Premiul Mihaela Agachi – Pantazică Elena Adriana, Universitatea Națională de Muzică București;
Premiul “Doina Micu - pentru acompaniament acordat de Uniunea Criticilor Muzicali “Mihail Jora”” - Enea Ioana;
Premiul „Bianca” pentru acompaniament - Ruja Cristian Mircea;
Premiul “Martha Joja” - pentru stil cameral acordat de discipoli – Victor Andrei Păriu și Colceriu Dandu Alexandra;
Premiul “Steliana Calos” pentru interpretare vocală acordat de Uniunea Criticilor Muzicali “Mihail Jora”– Gorla Daniela;
Premiul special „Victoria Ștefănescu” acordat de Fundația ACCUMM – Boancheș Ionuț Cristinel și Raluca Ouatu;
Premiul „Suzana Szoreny” pentru duo cameral – Pancă Mihaela și Enea Ioana, acordat de univ. dr. Viorica Rădoi;
Premiul pentru interpretarea liedului românesc „Theodor Grigoriu” - - acordat de Mihaela Marinescu Grigoriu – Pantazică Elena Adriana;
Premiul pentru interpretare „Dan Iordachescu” – Boancheș Ionuț Cristinel
– acordat de mezzo-soprana Heliiana Drăgușin;
Premiul pentru interpretare vocal camerală – Dumitru Daniela.

UNICITATEA UNUI FESTIVAL

De ce numesc Festivalul și Concursul Național de Lied „Ionel Perlea” un unicat? Rară virtute, clădită cu iubire, pricepere, pasiune și multă răspundere. Așa cum se cuvine unei **ELITE** a municipiului, a județului. Am multe motive: 25

Marele Premiu
IONEL PERLEA
- Godja George Ionuț

de ediții; greu de imaginat dificultățile menținerii neîntrerupte a manifestărilor.

Virtuțile care au contribuit la această performanță?

Alegerea Prof. univ. Dr. **Grigore Constantinescu** drept președinte al Juriului a impus dintr-un început ținuta galelor. Mereu abordate de mulțime a concurenților, a căror evoluție, după obținerea râvnitelor trofee, a cunoscut recunoaștere națională și internațională (**Claudia Codreanu, Oana Andra, Marius Brenciu, Sergiu Coliban, Cristina Simionescu, Irina Iordăchescu, Iuri Țiple, Veress Agnes, Mihai Andrei Lazăr, Cătălin Țoropoc, Alexandru Chiriac**, sunt doar câteva nominalizări ale deținătorilor Marelui Trofeu). În 2016, **Ionuț George Godja - Cluj Napoca**.

Centre universitare importante și-au trimis reprezentanți în Concurs: Timișoara, Clujul, Iașul, Constanța, desigur, Bucureștii. Așadar, școlile interpretative, fiecare cu personalitatea lor au adus omagii Concursului.

În juriile edițiilor au venit mari personalități ale artei scenice (păstrate peste timp): **Marcela Slătinaru Nistor, Florența Marinescu, Bianca Manoleanu și Remus Manoleanu, Ionel Voineag, Ana Rusu** ș.a. Dar și din lumea internațională, **George Crăsnaru**.

O constantă a edițiilor Concursului a fost prezența liedurilor impuse, mereu altele, de la an la an. Îmi amintesc ce bucurie se citea pe fața maestrului **Teodor Grigoriu**, ce căldură aveau aplauzele sale adresate cu mulțumire celor care îi interpretau – cu har, creațiile. S-au mai ascultat aici lied-uri de **Ede Tereny, Sabin Păua, Valentin Timaru, Nicolae Coman, Dan Voiculescu, Cornelia Tăutu, Felicia Donceanu, Carmen Petra Basacopol** ș.a. În acest an, **George Balint** este cel care și-a oferit creația. Nu mică a fost și satisfacția muzicienilor prezenți, a publicului meloman, de a asculta lucrări inedite, deci în primă audiere.

Structurarea recitalurilor care încununau zilele de Concurs. Nu doar prin calitatea artistică a protagoniștilor, vocaliști, pianiști ci și prin esența lor. Aici, la Slobozia nu se putea cânta orice. Fiecare dintre nominalizați avea ambiția, dorința de a impresiona, nu doar prin ținuta interpretării ci și prin cercetarea zonelor mai puțin cunoscute ale creației de lied, așadar, aducerea în prim plan a unui repertoriu cu adevărat nebănuit (**Claudia Codreanu** a fost și rămâne campioana *descoperirilor*). Alături, desigur de marile, de consacratele cicluri de lied.

Subliniez un alt gest, poate simplu la prima vedere, dar cât de bogat în semnificații! Membrii juriului au dorit, de-a lungul timpului să-și lege de Festival, nu doar demersul artistic-muzical, ci și pe cel de autor. Astfel, Remus Manoleanu, Doamna Mihaela Grigoriu (și subsemnata) au adus cărțile pe care le-au editat, pentru a fi prezentate și oferite în seriile de la Centrul „Ionel Perlea”. Am avut și acum, în 2016, două asemenea lansări: un volum semnat de Prof. Univ. Dr. Grigore Constantinescu: *Patru secole de lied*, o istorie a lied-ului; prima de acest fel din România și *Principii fundamentale în studierea disciplinei Canto* de Florența Marinescu și Radu Făgărășan; un remarcabil ajutor, o susținere și ea unicat, pentru studentul doritor de perfecțiune. Așadar, laborioasa cercetare și așternere pe hârtie cu știință de muzică și inspirație a verbului, clipe de intimitate și efort, dedicate și legate de Festivalul „Ionel Perlea”...

Nu în ultimul rând, notez o prezență și ea unicat la Festival: **Doamna Kleine Stoian**, nepoată a lui Ionel Perlea (!), acum în vârstă de 94 de ani!, o persoană cu o delicatețe, o gingășie, o eleganță a ținutei și fizică dar și în cuvânt, a cărei vedere este, la rândul ei, un PRIVILEGIU.

Ce Festival și Concurs mai pot alătura asemenea virtuți? **Profesionalitate, elitism** (bine cultivat), pe lung parcurs...

Nu ar fi fost posibil fără susținerea autorităților conducătoare ale județului, în fața cărora și muzica este recunoscătoare, dar nici fără contribuția și prezența, la rândul lor unicate, ale doamnei **Doina Roșca**, directoarea Centrului Cultural „Ionel Perlea”. (...) și pentru a parafraza titlul lied-ului semnat de George Balint, interpretat la Concurs, lucrare intitulată *Tristeți răsturnate*, afirm cu convingere: **la Festivalul și Concursul Național de Lied „Ionel Perlea”, de multe ediții se resping, se ... răstoarnă tristețile...**

Muzicolog Daniela Caraman Fotea

Dan Elias

Doar cât nu simt și cât n-aud mi-e bine!

A doua zi a ajuns la biserică așa cum obișnuia, cu o jumătate de oră înainte de program. Se gândise tot drumul doar la Ania, la acea Ania fără scepticismul aproape obositor de până acum; pe scânteii în priviri atunci când în sfârșit vorbea despre ea. Știa că va mai sta două zile în oraș și încerca să facă planuri să nu o lase singură. Atunci, Alf i-a sărit în cale și aproape că a tresărit; nu-l văzuse așteptând lângă mașină.

- Bine că nu ai întârziat, căci mă grăbesc. Nu am vrut să te sun pentru că știam că voi trece în dimineața asta pe aici. Aseară, târziu, m-au sunat de la Sfântul Augustin. Mi-au spus că astăzi poți să-l iei pe părinte, dar au vrut înainte de toate să le garantez eu. Nu știam nimic. Nu mi-ai spus. Dar nu are importanță; le-am spus că mergem în jurul orei patru. Poți pleca de aici?

- Pot, sigur. Nu ți-am spus, nu știu de ce, poate pentru că am crezut că o să mai dureze până se vor hotărî. Mergi cu mine, nu?

- Vin să te iau, dar te sun ca să văd de unde. Nu-mi spune nimic. Tu gândește-te ce facem cu popa. Sunt sigur că nu ai nici un plan. Acum trebuie să plec.

După această întâlnire în viteză, David a mers direct în atelier. Ironia prietenului său era nedreaptă; știa exact ce va face și unde o să-l ducă pe Teodot. S-a schimbat în hainele de lucru și s-a așezat la masă. Avea să continue curățatul unui colțar din piatră. Ceea ce avea de făcut nu era o treabă de artist, ci doar una de răbdare și migală. Nu simțea umilința de a fi obligat să facă ceva sub demnitatea lui de arhitect, ceea ce cu numai șase luni în urmă s-ar fi întâmplat cu siguranță. Atunci când se gândea la orgoliile trecute, David nu mai avea nici măcar puțința de a le înțelege. Se apleca peste piatra din fața lui și curăța, ștergea și spăla fiecare șanț, fiecare adâncitură, bucurându-se că lucrul acela există. Din când în când își trecea palma peste piatră, simțind lucrătura celui ce o cioplise cândva ca și cum i-ar fi strâns mâna. Era o bucurie pe care nu o putea împărtăși nimănui. Nu că ar fi avut nevoie de părerea celorlalți, ci doar pentru a le spune că este în siguranță.

L-a auzit pe Aaron dinainte de a deschide ușa. Era împreună cu Ed și aproape râdea când a intrat.

- Bătrâne! Iar ai dormit aici? Tocmai îi povesteam lui Ed despre seara trecută. Am fost în club și am dansat, am strâns în brațe femei și le-am șoptit, dracul mai știe ce! Trăiesc! – și ridică halatul ca pe un standard.

- Trezește-te și pregătește ce avem de luat sus. Astăzi urcăm noi trei, Dav rămâne să termine piatra asta.

- Cafea nu mai bem?

- Nu! – și Ed s-a întors către David. Gus nu a ajuns încă? David a dat din cap în semn că nu, fără să-și ridice ochii.

Un sfert de oră mai târziu cei doi erau pregătiți să iasă din atelier și să urce pe fațada bisericii. Așteptau în picioare unul lângă altul: Aaron și-a privit a zecea oară ceasul.

- Hai, că asta nu s-a mai întâmplat! Șeful doarme dus și eu m-am trezit cu noaptea în cap. De fapt nu m-am culcat, băieți. Asta înseamnă să trăiești. Eu îl sun.

- Îl sun eu – a spus Ed și s-a așezat lângă David pe bancheta de lemn.

Până la urmă au sunat toți, pe rând. Trecuse deja o oră și de la capătul celălalt al unui fir invizibil nu răspundea nimeni. Dav lăsase lucrul la piatra lui.

- Poate a pierdut telefonul. El vine cu autobuzul, nu? Poate e blocat în vreo intersecție..

- Poate.. De urcat nu urcăm singuri, chiar dacă putem să facem asta și fără el. Mai așteptăm.

După două ore deveniseră deja îngrijorați. Ed fusese de câteva ori până pe stradă, de parcă asta ar fi ajutat cu ceva. Aaron nu mai avea chef de glume și pe chipul lui începea să se vadă oboseala acumulată în noaptea nedormită.

Dav simțea timpul, îl auzea cum curge în jurul lui, lăsând în urmă un foșnet subțire, de parcă un șarpe își croia drum prin frunzele uscate. Era un deja vu. Pentru câteva secunde, aluneca deasupra abisului, știind ce vor spune colegii și chiar ce gesturi vor face, de parcă lumea era condusă de gândurile lui. De câte ori i se întâmpla asta, trupul îi tremura ușor, ca și cum ar fi intrat în rezonanță cu acele secunde, devenit cutia de lemn a unei viori pe care un arcuș invizibil o mângâia. Și pentru că nu știa motivul celei atingeri, lui David nu-i plăceau de loc aceste momente. Atunci când se întâmplau, o nesiguranță fără sens punea stăpânire pe el. Taina timpului cunoscut înaintea tuturor îl îngrozea, dar mai era ceva de care lui David îi era frică, pur și simplu; avea impresia că dacă ar fi vrut, dacă ochii lui ar fi ales o anumită lungime de undă a luminii, ar fi putut să-l vadă. Nu își dorea sub nici o formă să știe cum arată timpul și de aceea de cele mai multe ori închidea ochii, speriat.

Când s-a întors printre ei, l-a auzit pe Ed întrebând: „Știe cineva unde locuiește? Cred că ar trebui să mergem până acolo.”

- Eu știu, dar dacă nu e nimic sau pur și simplu a vrut și Polonezul să stea cu burta în sus la televizor, o să ne facă de două parale!?

În cinci minute erau toți trei în autoturismul lui Ed. Aaron stătea pe scaunul din față ca să identifice casa, de fapt fabrica. „Prima dată când am ajuns la el a fost ca să-l ajut cu un pachet. Locuiește, mă rog, vorba vine, în fosta fabrică de încălțăminte, închisă și părăsită după ce i-a luat foc magazia, în urmă cu vreo zece ani. Cred că o știți, nu se poate; dincolo de spital. Asta se petrecea acum patru-cinci ani. Polonezul devenise clientul magazinului nostru, de unde își lua dățile comandate special de tata, și uneori mici cantități de lut. Era într-o iarnă cu zăpadă multă și nu prea se circula. Am tras de o cutie cât un televizor și grea ca dracul! Nu mi-a dat nici un ban, zgârcitul, dar nu m-a lăsat să plec până nu mi-a arătat atelierul lui, de parcă îmi făcea o favoare. Apoi m-am tot dus pe acolo. Mă trimiteau ai mei, care-l plăceau nu știu de ce, poate pentru că avea barbă ca tata. Ei ziceau să-l ajut în atelier, dar nu făceam altceva decât să dau cu mătura sau să car spărturile de la pietrele lui printre dărâmăturile fabricii. De cele mai multe ori îmi puneam filme pe un video vechi și după ce mă lăsa singur, mă întreba din ele. Erau despre pictori, sculptori sau despre muzee; făcea un fel de școală cu mine. . . Dacă nu e aglomerație tot facem mai bine de o jumătate de oră până acolo!

În timp ce Aaron își spunea povestea, Dav privea prin geamul mașinii. În alte condiții ar fi fost interesat să-l descopere pe Polonez și altfel decât voia el să pară. Acum însă, simțea în aer vibrația alunecării, a celei alunecări ca un prag al abisului. Nu-i era teamă pentru el; nu-i mai era teamă pentru el! Și atunci, de unde acea stare de tristețe comună cu cei din mașină, în așteptarea răului? Ed conducea fără să-l ia în seamă pe Aaron, care în timp ce vorbea se întorsese aproape complet către David.

- Uneori mă lăsa singur ore în șir. Nu știam niciodată unde pleca și ca să fiu sincer mă durea undeva de secretele lui. Ca să nu o iau razna privind la pietrele schimonosite din hala transformată în atelier, ieșeam din fabrică și jucam baschet la cinci minute de mers, după primul bloc. Acolo am auzit tot felul de lucruri curioase despre șeful nostru. Sunt convinși că nu ați zice nu să vi le spun. Poate voi face și asta odată, chiar dacă sunt doar vorbe. Măcar așa, pentru a ne aduce aminte că nu suntem ceea ce credem noi, ci cum ne văd ceilalți. Parcă a spus cineva asta; nu?

Și cum nimeni nu i-a confirmat sau infirmat cele spuse, de parcă nu ar fi auzit întrebarea lui, Aaron s-a întors cu fața în direcția de mers și privea prin parbriz fără o țintă anume. Intrase și el în muțenia celorlalți, dar nu pentru mult timp. Trecuseră doar câteva minute de tăcere când a sărit ca ars: „Aici, aici!” Ed a călcat instinctiv frâna, suficient cât cei trei să se miște spre înainte și să caute sprijin cu palmele. „Faci un pic la dreaptă și după colț o să vezi o clădire cenușie, cu o platformă de beton și un gard făcut praf!” Ed s-a întors furios către el, dar nu a mai spus din tot ce-i trecea prin minte decât un calm: „Mai ușor, măi băiete”. „Uite! Intri pe acolo pe unde sunt stâlpii ăia înalți.”

Dav îl privea pe Aaron cum deschide ușile știind exact pe unde ar fi trebuit să fie o cheie, de care până la urmă nici nu a avut nevoie. Întâi o ușă metalică și un hol neluminat. „Aici în stânga și el mișcă doar capul în direcția unei uși duble pe care o depășise grăbit, e atelierul. Mergem întâi în dormitor și bucătărie; baia este mult mai departe. Puneau pașii unii după alții și sunetul lor se auzea clar. Ceea ce spunea Aaron că este dormitorul Polonezului, semăna mai degrabă cu interiorul unui salon de artă modernă. Au deschis doar ușa, căutând grăbiți cu privire, și au plecat. David a făcut doi pași înăuntru. Părea că nimeni nu locuia acolo. Un scaun din lemn natur, cu spătarul înalt și un pat de fier cu o cuvertură grena, așezată impecabil. Lângă pat, o piatră subțire și înaltă ce părea necioplită, neatinsă de om. Avea aerul unei femei, a unui corp de femeie, puțin răsucită către peretele de lângă ea. Puteai desluși părul lung alunecându-i pe spate și chiar trăsăturile feței. Totul din muchii, adâncituri și volume întâmplătoare. Pe un platou de sticlă, la picioarele ei, se odihneau un ciocan și o daltă. Totul era perfect, de parcă cineva așezase puținele obiecte în așteptarea vizitatorilor. I-a prins repede din urmă, exact în momentul în care Ed deschidea ușa bucătăriei.

- Drace! – și în aceeași clipă printre picioarele lor a țâșnit o pisică.

Bucătăria era reală. O dezordine de neimaginat te întâmpina oriunde ai fi privit și David nu mai era așa de sigur că Ed se speriasse de bietul animal. Haine și vase, o canapea, două mese și un televizor. Apoi, pe masa lungă din centrul încăperii puteai găsi orice; erau acolo scule de lăcătuș și o tufă uscată de ardei iute, foarfeci și chibrituri, pahare și boluri, o fructieră cu un singur măr, aproape stafidit, ziare și cărți, cd-uri și cuie, o bormașină, o perie de sârmă și un ciocan atât de mic încât părea o jucărie. Pe pereții placați cu lemn, camera fusese probabil un birou, erau bătute cuie, la întâmplare, de care atârnav pungi, cămăși sau tricouri, o umbrelă cu sârmele pe afară și chiar o funie cu usturoi. Pe măsuta de lângă perete, mașina de gătit, cu o butelie de gaz pentru voiaj, confirma că locul acela putea fi și o bucătărie.

- Extraordinar! Unde poate fi?

David își ascundea uimirea. Căutarea Polonezului, a unui rău presupus ce i s-ar fi putut întâmpla, nu-i suspendase în nici un fel limpezimea gândurilor. Își privea colegii și avea sentimentul că înfrigurarea lor era o presimțire a tragicului, una teatrală și lipsită de un sens preexistent. Nu-i acuza de nimic; îi era doar milă de ei, în credința, pe care o trăise și el, că participarea la tragic te înalță deasupra propriei condiții. Privea dezordinea acelei bucătării și nu se putea opri să gândească și altceva decât iminența descoperirii unui accident suferit de șeful lor. Pentru el, ordinea ascetică a dormitorului, așezată în oglinda haosului din bucătărie nu putea decât să-i vorbească despre Polonez ca regizor al unui spațiu domestic, unde nu te aștepti ca cineva să spună ceva. David nu-și explica mirarea, doar o simțea, uimit de o altfel de construcție; nu una adresată celorlalți, ci doar reflexivă. Inutilitatea aranjamentului dintr-un spațiu intim, în care se presupune că nu are acces nimeni altcineva, îl determina pe David să simtă un fel de uimire ciudată față de un om care joacă o piesă de teatru doar pentru el, spunându-și ceva doar lui, un ceva important fără îndoială.

În timp ce lui David îi treceau toate astea prin minte, Aaron alergase până la baia aflată la capătul unui hol neluminat.

- Nu, nu e! Cred că trebuie să ne întoarcem și să ne uităm și în atelier, deși nu văd ce ar căuta acolo. Polonezul ține atelierul încuiat și cât am fost eu pe aici nu știu dacă a intrat vreodată. Ziua, vreau să zic.

Ajunși în fața ușii metalice, au constatat că nu era încuiată. Primul a intrat Ed. Dav l-a urmat. Încăperea era luminată de un rând de ferestre înguste aflate în partea de sus a peretelui care o despărțea de exterior și, la acea oră a zilei, lumina pătrundea sub un unghi ascuțit, de parcă se așeza pe obiecte și nu le îmbrățișa, așa cum ar fi fost firească. Spațiul fusese cu siguranță o hală de lucru și pereții mai păstrau urmele de cabluri electrice și întrerupătoare, deși ele nu mai existau fizic, Lucrările Polonezului se aflau în mijlocul încăperii, fără un aranjament evident. Dacă nu ai fi știut ce este cu ele acolo, ți-ai fi putut imagina orice altceva; că sunt bucăți de piatră pregătite pentru cine știe ce prelucrare industrială sau că proveneau dintr-o demolare. Privite cu mai multă atenție, și-ar fi deconspirat adevărata identitate; siluete umane abia sugerate; mici și mari; așezate sau în picioare; femei sau bărbați. David nu mai era preocupat în a le înțelege, dar nu s-a putut abține să constate asemănarea lor cu statuia din dormitor. Aproape alergând, Aaron a pătruns printre ele și în următoarea secundă a strigat: „Doamne! Aici!”

Era întins între două pietre, un pic răsucit, cu un genunchi strâns sub el. Pe pantalonii de sport, o pată de sânge suficient de mare l-a făcut pe Ed să spună repede: „Nu-l atingeți!” De parcă ar fi avut vreunul dintre ei această intenție! Aaron și-a apropiat capul de pieptul Polonezului și le-a făcut semn ca este în regulă.

- Sigur că respiră! – a preluat David conducerea evenimentelor. Tu sună la salvare și spune-le că a leșinat și că probabil are o fractură deschisă de femur. Tu, Ed, ar fi mai bine să aștepti în stradă. Se intră destul de încurcat aici și e bine să-i conducă cineva. Hai, că astăzi nu moare nimeni!

În cele unsprezece minute de până la venirea echipajului de la salvare, Dav a rămas lângă el. Spațiul dintre pietre era destul de strimt. S-a așezat în genunchi și i-a întors capul, acoperindu-i fruntea cu palma stângă: „Boguslaw! Boguslaw! – și glasul lui suna ciudat. Erau de vină pietrele sau golul fără rost din jurul lor. Și-a ridicat ochii ca și cum ar fi căutat motivul pentru care nu-și recunoștea vocea. Din acea poziție, lucrările Polonezului păreau mult mai adevărate, chiar dacă nu recunoștea nici o mână, piept, nas sau tâmplă. Piatra părea ca un cearceaf pe deasupra unor trupuri ezitând să se arate unele altora altfel decât ca o bănuială. Ai fi zis că se zbat de când lumea să iasă de sub acea pânză tare; dar la fel de bine ai fi recunoscut minciuna agitației lor. Dacă le-ar fi privit cu mai multă atenție, poate că David si-ar fi dat seama de adevărata situație în care se aflau; niciunul dintre acele trupuri nu dorea cu adevărat să fie eliberat dinăuntru cearceafurilor mișcătoare. Făceau doar semne, chemându-i pe ei înăuntru.

Textul de deasupra ușii era scris pe o bucată de carton de ambalaj. Nu-l văzuse până atunci și pentru că părea doar câteva zgârieturi mai apăsate, printre atâtea altele: „Mi-e drag să dorm în piatra ce mă-ngheață/ cât timp rușinea și ocara ține;/ doar cât n-aud și cât nu simt mi-e bine:/ vorbește-ncet, nu mă trezi la viață!” Când și-a coborât privirea, Polonezul avea ochii deschiși: „Nu te mișca. Trebuie să ajungă doctorii și o să fie bine. Ne-ai cam speriat, Șefule!” Și David realizează dintr-o dată că șoptea cuvintele atât de încet, încât cu siguranță că nu l-a auzit nimeni.

(Fragment dintr-un roman ce așteaptă să fie terminat. Acum se numește „Valea Principilor”; dar, cine știe!)

Aurel Anghel

ZEII NOȘTRI DE PE PĂMÂNT

Unde sunteți voi, o zei ai noștri, cei cărora le închinăm sufletul ascuns între rândurile cărților, cei care ne-ați împlânzit cu modelul vostru și ne-ați adus la liman, capabili să vă mulțumim din adâncul ființei pentru lucrarea voastră dumnezeiască.

Cred în ideea că un om nu poate fi cunoscut decât prin dimensiunea la care se ridică muzica în sufletul lui. Ne naștem cu aceste vibrații, nu trebuie să absolvim Conservatorul spre a percepe muzica. Muzica zace pe străfundurile memoriei spune Cioran. Tot ce e muzical în noi este o chestiune de amintire.

Găsesc aici explicația teribilei mele obsesii pentru vremurile de demult pe care le re trăiesc atât de intens în imagini sonore și pe care le transfigurez destul de aproximativ.

Scriind despre ei, le-am auzit vocile, le-am rememorat gesturile, ticurile verbale, crispările la supărare și împlânzirea chipurilor când se relaxau și am înțeles încet și clar, candoarea lor, faptul că ne iubeau ca pe proprii copii. a. a.

Nicolae Țane

A fost directorul nostru. Câteva generații de absolvenți ai Pedagogicii de la Buzău nu-l vor uita pe acest profesor, înalt și uscățiv, figura de intelectual distins și rasat, un adevărat mister Chips al școlii noastre. Locuia în școală, era permanent între noi, se retrăgea pentru odihnă și studiu câteva ore pe zi, în rest unde umblai, acolo îl vedeai, dirijând cu discreție și distincție tot ce mișca în școala noastră. Avea un tic verbal, cuvântul „drăguță” pe care îl rostea cântat și ușor nazalizat, dar de fiecare dată altfel, raportat perfect la cel căruia i se adresa. Uneori îl rostea cu o blândețe înduioșătoare, alteori cu asprime și cu vigoare, urmat de observație sau reproș care te înghețau. Era o autoritate, ce se impunea de la sine cu forța pe care o dă dragostea nemărturisită față de școală și de noi. Îl iubeam, îl admiram, îl respectam fără să ne dăm seama pe atunci de ce. Acum când am încheiat cariera didactică, la 50 de ani de la absolvirea liceului, nu găsesc cele mai potrivite cuvinte spre a onora chipul și marea sa contribuție la trecerea noastră prin timp, având câteva modele dintre care cel al profesorului N. Țane, este aureolat de o lumină aparte. L-am văzut prima oară la examenul de admitere, apoi la festivitatea de deschidere a anului școlar, în toamna anului 1951. „-Cine știe să cânte sau să recite o poezie, să iasă în față”.

Un imbold, acela al nebulului care nu știe ce face, m-a scos din rând. Am făcut câțiva pași și-l aud: „-Ei, drăguță, ia să vedem ce știi tu!” Știam o poezie tâmpită, cu un țăran care s-a suit în tramvai cu un zimbir în care pusesese, praz, gaz și un cocoș. Știam poezia și în vis, și asta mi-a dat curaj să ies în față. Cocoșul scapă din coș, răsturna gazul peste praz și făcea o tevatură demnă de zăpăceala celui care ia contact cu orașul pentru prima oară. Nu mai vedeam pe nimeni, numai cocoșul zburând și gazul curgând, până ce vatmanul oprește tramvaiul și-l împinge pe țăran jos, în râsul călătorilor dar și al colegilor și chiar al profesorilor.

„Bravo drăguță, bravo”, și apropiindu-se de mine, mă mângâie pe creștet cu celebrele degete mari și noduroase ... Acest curaj m-a pus bine cu dl. Țane. „-Ce mai face cocoșul, l-a prins, l-a dus acasă?” Și iar se apropia de mine și mă mângâie pe creștet. „Să vii la 10 la cabinet la mine.” La 10 eram în fața cabinetului, camera de lângă cancelarie. Era duminică și m-a introdus în cancelarie, unde pe doi pereți erau niște rafturi uriașe cu cărți. „Îți place să citești, Anghel? Ce-ai citit tu până acum?”, Grea întrebare, nu citisem decât Mitrea Cocor în clasa a șaptea și Bimbirica aviator, o carte de versuri adusă de tata din război. Îmi era rușine să-i spun ce am citit și am tăcut. „-Bine, nu-ți mai amintești” și-mi dădu să citesc Amintirile din copilărie. Peste două zile am adus cartea și mi-a dat să citesc Aventurile lui Tom Sawyer și așa, încet, încet, m-a făcut cititor al bibliotecii. Nu mă nota nicăieri, îmi dădea cărțile și mă întreba câte ceva să verifice dacă le-am citit. După ore aveam liber până la 16 și apoi intram la meditație. Colegii mei ieșeau afară și majoritatea jucau fotbal pe terenul de sport . Ieșeam și eu, mă uitam la ei, nu mă luau în echipă, eram prea mic și nu făceam față, de aceea mă retrăgeam în clasă, luam vioara lui Dumitrescu și începeam să cânt din Klenc sau după ureche, cântece populare sau romante.

Deseori mă găsea în clasă, rămânea câteva minute cu mine și mă încuraja să continui cântatul la vioară. „-E vioara ta, Anghel? -Nu, e a lui Dumitrescu... -Și tu de ce nu ți-ai cumpărat o vioară? -Nu pot părinții mei să-mi ia vioară, suntem 6 frați și ... -Bine, drăguță, văd că-ți place vioara, bravo!”

Eram tare bucuros să aud de la dl. Țane asemenea încurajări. Într-o zi, mai pe primăvară m-a găsit din nou singur în clasă și m-a chemat în parcul școlii. „-Drăguță, tu știi să plantezi pomi?” Știam, și m-am bucurat că mă alegea pe mine la o asemenea treabă. Eram scoși din pământ cam 20 de arțari, cu mult pământ și m-a pus să-i duc într-un colț mai depărtat al grădinii, care cuprindea și actualul hotel Crâng. A plecat și a revenit după 15 minute cu o cazma .Eu am luat arțarii, i-am scuturat unul de altul, i-am luat pe toți odată în brațe și i-am dus la locul indicat. Când i-a văzut cu pământul scuturat de pe rădăcini s-a înroșit la față, s-a înfuriat și a început. „Ei, drăguță, ai zis că știi să plantezi pomi...Ce le-ai făcut?”. Nu le făcusem nimic, după părerea mea și nu știu de unde a scos o nuia. Mă trezesc cu câteva nuiele peste fund și cu concluzia: „-De acum, să știi că nu trebuie să scuturi pământul, că nu se mai prind arțarii...Hai, pleacă la clasă...” A fost prima ceartă pe care am primit-o, dar și nuiaua Sf. Nicolae, cel iubitor de copii.

Când am dat examenul de stat la absolvire, înainte de a intra la masa de seară, ne trezim că dl Țane vrea să ne spună ceva. Dădusem proba scrisă la română și numai ce mă aud strigat: „-Să vină în față Anghel!”

Am ieșit în față și aud: „-Anghel și Livizeanu au rezolvat cel mai bine fraza la teză, dar să auziți, drăguților, ce poate să scrie un viitor învățător... Cum ai putut să scrii „l-a luat cu liniuța și l-a dus fără liniuță,... la spune, cum poți să faci o asemenea greșală?” Habar nu aveam că scrisesem așa ceva, dar observația făcută m-a marcat pentru toată viața și nu numai observația, cât grija acestui minunat dascăl pentru asemenea amănunte din viața noastră de elev... Era prezent în fiecare zi la cantină și la masa de prânz. Trecea printre noi și se minuna cu ce poftă mâncam ... Mâncarea era destul de proastă și puțină. Ceaiul cu gust de rom, era puțin îndulcit și de multe ori, din salariul prăpădit pe care îl lua, cumpăra zahăr și ne mai adăuga puțin dulce la zeama aceea nefericită...

Odată, un coleg a găsit în mâncare un șoarece, s-a dus să reclame și în câteva clipe a fost în bucătăria lui nea Cazan. Scena care a urmat putea face parte din orice gag celebru. Înarmat cu polonicul cel mai mare, îl alerga pe bietul bucătar prin bucătărie și când îl ajungea, îl binecuvânta pe spate cu polonicul. Scena a durat câteva minute și nu ne venea să credem că, cel care se lupta aprig pentru igiena mâncării era directorul nostru.

Când făceam de planton, de multe ori, pe la ora 2-3 din noapte, ne trezeam că vine lângă noi și ne chema să facem o vizită prin dormitoare. Se apropia de paturile colegilor, care erau dezvelii și cu o grijă de adevărat părinte, puneu ușor învelitoarea peste cel dezvelit... A venit și la două întâlniri de promoție după 15 și după 20 de ani de la absolvire... S-a retras în orașul natal, la Brăila unde locuia cu două surori și ele tot necăsătorite... La a treia întâlnire n-a mai venit. Mi-a trimis o scrisoare, cu un scris mare, cu niște litere desprinse dintr-un document de pe o altă lume...cuvintele simple, Dragi absolvenți ai seriei 1955, ne-au emoționat profund... Fiecare povestea câte ceva despre dl. Țane, despre o discuție cu el, pentru fiecare găsisse câte un cuvânt, câte un sfat, pe fiecare îl surprinsese și îl îndreptase în câte o clipă a trecerii noastre prin Școala Pedagogică.

Profesori ca dl. Țane au continuat cu puterea lor de modele exemplare, tradiția uneia dintre cele mai renumite școli pentru pregătirea învățătorilor în părțile Buzăului. Cu vreo câțiva ani în urmă, am întâlnit pe Bălcescu un coleg mai mare. Era vizibil afectat și m-a anunțat cu adâncă emoție: „-Ai auzit, că azi îl îngroapă pe dl. Țane? Nu auzisem, dar ceva din ființa mea s-a oprit. O rotiță a ființei mele s-a blocat. Credeam, în naivitatea mea, că oameni ca dl. Țane sunt nemuritori.

Marian Ștefan

Maxime și amintiri

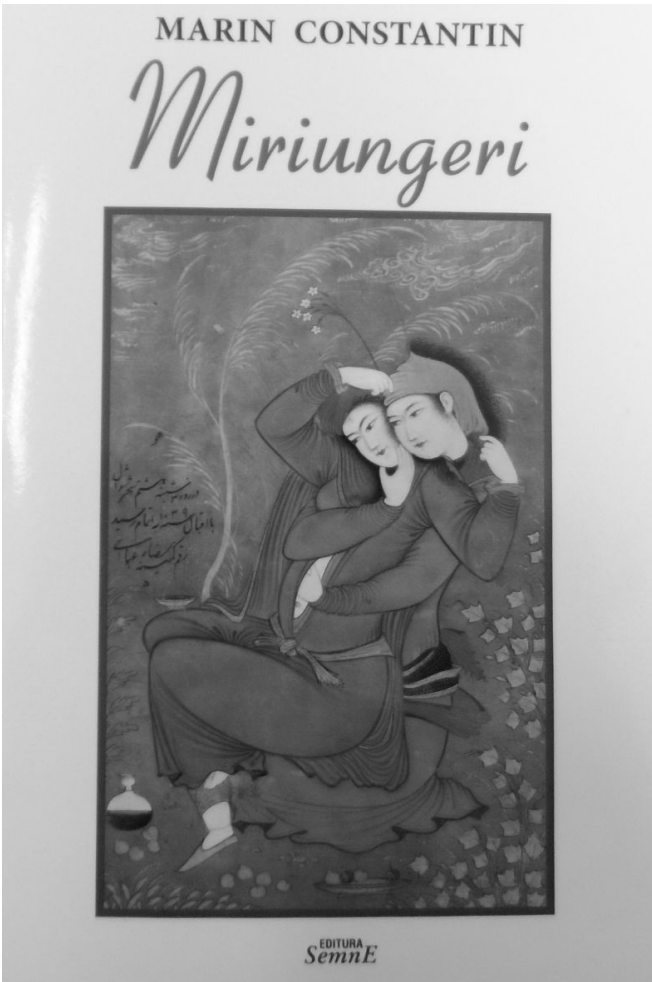
Deunăzi răsfoiam un dicționar de maxime și expresii celebre, culese și comentate de Tudor Vianu. Două dintre ele (*Dăruiești cu adevărat, atunci când oferi înainte de a ți se cere și Înțeleptul nu adună comori; cu cât oferă mai mult altora, cu atât agonisește pentru sine...*) mi-au readus în minte chipuri dragi din vremea copilăriei mele:

Toamna, când pomii din grădină își aplecau crengile la pământ sub povara roadelor, bunica umplea o ladă cu fructe și o scotea pe banca de la Șosea: „Frusino, Frusino, o dojenea vecinul, îi înveți cu nărav, nu cunoști vorba aia: dai, n-ai“?. Bunica îi răspundea zâbind: „Mă, loane, tu nu dai, de ce n-ai?!“ Apoi, către noi: „Ăsta nu-i doar zgârcit, e prost de-a binelea... Decât să-mi călărească gardurile, mai bine așa; ia cine vrea și zice și bogdaproste...”

*

Domnul Alecu Rădulescu era bucureștean, se ocupa cu comerțul. Nu mai țin minte dacă locuia permanent în sat, dar în marginea acestuia avea o livadă de toată frumusețea, împrejmuită cu gard înalt de doi metri, din plasă de sârmă, și o poartă mare la intrare precum conacele boierești de altă dată. Avea pomi de tot felul, dar mai ales cireși timpurii. Pe la mijlocul lunii mai, crengile erau pline de cercei galbeni și roșii, iar paznicul lvezii pufnea toată ziua dintr-o pușcă veche de vânătoare pentru a îndepărta hămesitele stoluri de grauri care își aveau cuiburile în găurile din malurile lalomiței. De fiecare dată, sosea un camion mare de la București, plin cu lădițe. Era semnalul că va începe culesul. Cei interesați, se adunau dis-de-dimineată, paznicul îi trecea într-un tabel și fiecare primea o trăistuță cu baieră, ca s-o poată pune după gât. Într-un târziu, apărea și domnul Alecu: „Vreau să facem treaba ca lumea: azi e ziua voastră, mâncați pe săturate și umpleți trăistuțele pentru acasă. De mâine ne apucăm de treabă”.

După două-trei zile, când se termina culesul, domnul Alecu lua tabelul și-l citea cu glas tare. Cel numit se prezenta și primea un plic cu bani. De fiecare dată, câțiva dintre cei trecuți în tabel în prima zi nu se aflau printre cei prezenți, iar paznicul striga: „Absent!” Domnul Alecu zâmbea îngăduitor și citea mai departe, iar la sfârșit îi spunea paznicului: „Spune-le chiuilangilor ăia să aducă trăistuțele, că ne trebuie și la anu’...”

Marin Constantin și noua lui carte.

Ioan Gh. TOFAN

PE MALUL DE LUT AL FLUVIULUI

Capitolul VI Cocoșii nadoleni

Într-o zi senină din vara anului 1962, pe la sfârșitul lui iunie, în halta Ghibărteni coborî, din personalul de Bârlad, un singur călător. Era un adolescent cu fața ascuțită și plină de coșuri, de cam un metru și șaptezeci, dar care părea mult mai înalt din cauza siluetei de slăbănog. Își pipăia mereu freza părului șaten și moale, pieptănat într-o parte. În mîna dreaptă ducea o sacoșă din pânză groasă în care, în afară de schimburi, avea patru pâini, o carte, o sticlă de untdelemn învelită în ziarul *Scînteia* și un kilogram de zahăr. Când și când, mîna stîngă se mai ocupa și de altceva decât aranjatul frezei, storcînd cu furie, pe nevăzute, coșurile de pe față. Din cauza asta figura îi era plină de puncte roșii, dar și de mici găurele, cicatrici rămase în urma asediului necruțător. Se vedea de la o poștă că suferea din această cauză după îndârjirea cu care își maltrata fața.

Oprit pe peronul pustiu, băiatul ignoră impunătoarea clădire cu etaj a gării, din cărămidă roșie, întorcându-i spatele. Se holbă încruntat la magaziile ferecate, aflate peste terasament. Știa că dincolo de acareturile înalte ale magaziiilor o cărare ducea spre nucleul comunei Balintești. Nu fusese niciodată în partea aceea a comunei. Lăsă gara în dreapta, dar înainte de a intra pe ulița din partea stîngă a liniei ferate, în sensul de mers al trenului spre Bârlad, se opri și puse sacoșa jos. Își scoase din buzunarul de la spate al pantalonilor lungi de doc bleumarin, făcuți de Voinescu, croitorul familiei, oglinda și pieptenele. Își refăcu de mai multe ori freza, uitându-se chiorăș în oglindă, nemulțumit că nu-i ieșea cărarea perfect dreaptă. Storci iritat încă un coș de pe frunte, pe care îl tamponă apoi cu o frunză pe care o rupse dintr-un dud aflat pe marginea drumului. Din păcate, nici o făcută nu-i ieși în cale, ca să-i admire frizura pieptănată cu atîta grijă. Doar un câine jigărit și crăcănat, cu picioarele scurte și coada plină de scaieți, se ținea după el, ademenit de mirosul de pâine proaspătă, luată dimineața din Galați. Cele câteva case, cufundate în liniște, îi defilă repede prin fața ochilor.

După ce trecu de mica plantație de salcâmi din marginea satului și începu să urce spre apus primul deal, băiatul observă că patru pedul continua să se țină de el, gudurându-se. Se întoarse, privindu-l țintă, cu prefăcută severitate. Căinele se opri, așezându-se în fund începu să-și bată cu putere coada de pămîntul sfărâmiș. O pulbere fină ca de fum începu să se înalțe.

- Ce faci, măi odărlitule, vrei să mă umpli de țărână? Ți s-a cam lipit burta de spinare, după cât vād. Stai blānd și nu mai da din coadă dacă vrei să bagi ceva la ghiozdan! Hai, ia de-aici, îi aruncă Ionel o bucată de pâine.

Animalul lăsa să cadă bucățile de pâine și le mirosea îndelung, apucându-le cu fereală înainte de a le mânca, de parcă s-ar fi temut să nu-l înțepe ceva în bot. Posibil să fi pățit ceva mai înainte sau pur și simplu asta ținea de personalitatea lui. Dumirindu-se treptat că nimic rău nu i se putea întāmpla și că avea parte de ceva comestibil, înhāta bucățile de pâine mai hotărāt, dar le mesteca de parcă ar fi fost gumă și nu pâine pufoasă. Se gāndi că animalului, bătrān după cum remarcă, privindu-l mai atent, îi lipseau ceva dinți din gură sau poate îl dureau. Așteptă răbdător, dāndu-i aproape toată pâinea, pānă căinele se sātura. Drept mulțumire începu să alerge vesel în jurul lui, lātrānd de mama focului.

- Acum ce mai vrei, bătrāne? Te pomenești că ți-o fi sete! Apā n-are tata, cā ți-ar da. Rāmāi cu bine, necājitul! îi întoarse băiatul spatele, fără să se mai uite în urmă.

Abia după ce se îndepārtā binișor, adolescentul se întoarse. Cāinele sātul rămāsese așezat în coadă, urmārindu-l cu privirea. Se ridicā în picioare și scoase un lātrat de mulțumire.

- Pe curānd, odārlitule! îi urā băiatul.

Cāinele mai lātrā o datā scurt, drept rāmas bun, și porni grābit cātre satul lui.

Rāmās cu un colțuc de pâine în mānā, începu să-l muște cu poftā din mers, uitāndu-se curios în jur. Soarele se cam ridicase în crucea cerului, începānd să-i īncingā spinarea. Verdele crud al porumbului īnalt de o șchioapā se īntindea în stānga drumului pānā dincolo de zare. La dreapta, în viile fostului moșier al locului, acum în proprietatea Gospodāriei Agricole de Stat, îi atrāgeau atenția rāndurile

īngrijite ale butucilor īntinși bine pe spalieri. Įntre rānduri, perfect drepte, ca trupele disciplinate așezate în front, se putea vedea pāmāntul abia prāșit. Ciorchinii, mascați de frunzele mari ale viței de vie, cu boabe mici și verzi, nu tentau īncā pāsările cāmpului. Totuși, cāteva patrolau printre butuci, scormonind ici și colo pāmāntul reavān, de unde, lacome, īnhātau în plisc rāme, larve și alte gāngānii. Viile se sfārșeau abia dincolo de coama dealului. În continuare, în vale, fostele pāmānturi moșierești se īntindeau pe ambele părți ale drumului de țarā. An de an, de la īnfiițare, gospodāria de stat rotise culturile, semānānd alternativ grāu, porumb și floarea soarelui. Acum, în stānga, porumbul zvelt și īncā pitic fremāta ușor, rāscolit de adierea venitā dinspre sud. Din lanul de grāu cultivat în continuarea viilor din dreapta, ușor īngālbenit pe alocuri, unduindu-se cānd verde, cānd galben, în valuri molcome, se auzi strigātul gātuit al prepeliței: Pitpalac! Pitpalac! Ici, colo, macii īnfloriți pigmentau în roșu lanul, iar la margine mici īnsule albe de margarete strāngeau rāndurile īmpotriva ierburilor īnconjurātoare. În apropierea drumului, K spicele verzi al pirului și mohorului, cāt și florile albastre și mici de cicoare se īnālțau timid dintre buruienile pitice. O ciocārle se īnālțā brusc din lan, direct cātre soare. Cāntecul ei îl făcu pe băiat să tresarā. Cu māna la ochi, făcutā streāșină, īncercā să-i urmāreascā zborul vertical, īntrebāndu-se cāt de sus avea să urce. Se lāsā pāgubaș după ce razele soarelui îl orbirā. Dezamāgit, își frecā pleoapele lāsate. Simți cā adierea pornitā mai devreme se mai īntețise și îi rāvāșea părul. Dādu să-și scoatā pieptenele și oglinda, să-și facā cārarea din nou, dar renunțā după ce privi în jur. Porumbul era prāșit, grāul īncā nu era copt suficient, așā cā ce puteau să facā țāranii pe cāmp? Įncepu să urce al doilea deal în vārful cārui se īnālțā falnic și stingher un copac uriaș. Coroana bogatā, dar aproape uscatā, rāzlețitā spre boltā, era a unui stejar bătrān al cārui trunchi abia de reușeau să-l cuprindā cāțiva oameni. Oamenii îi spuneau *copacul lu' Cucu* și pārea să fie acolo de la īnceputurile tuturor timpurilor. Locuitorii celor douā sate megieșe, Balintești și Jorāști, îl considerau ca un hotar care le despārțea pāmānturile, deși situația nu se prezenta chiar așā, G.A.S.-ul Balintești īntinzīndu-se parțial și dincolo de această linie invizibilā. Era și un excelent reper pentru cālātoriile de noapte ale navetiștilor din satele īnvecinate care lucrau la Galați, venind sau plecānd de la garā, dar și pentru hoții care dādeau iama în pāmānturile gospodāriei de stat.

Dincolo de copacul lui Cucu se īntindea Valea Țārnei, acolo unde pāmānturile G.A.S.-ui Balintești se cam amestecau cu cele ale mai tinerei Gospodārie Agricole Colective din Jorāști. Įnainte se īnālțā ultimul deal, cel al lui Filimon, după cum era cunoscut de localnici. De pe culmea acestuia putea fi admiratā comuna Jorāști, așezatā pe doi versanți care coborau spre malurile pārāului Covurlui. Apa micā a acestuia, rar trecānd de gleznā, dar cu maluri īnalte, șerpuia prin mijlocul satului. Se hotārī cā înainte de a urca să-și astāmpere setea care-l chinuia de cānd īnghițise bucatā aceea de pâine rāmāsā după ce hrānise cāinele. Știa cā pe la īnceputul spinării domoale a celui deal treilea deal, în dreapta drumului prāfos, se afla pe o suprafață restrānsā un loc mlāștinos în care creștea rāzleț papura. O pānzā freaticā rāzbātuse acolo pānā aproape de suprafață. Nu se știe cine īnconjurase micul ochi de apā cu bucăți mari de pietre. Apa limpede se vedea cam la jumātate de metru mai jos de buza ghizdului improvisat. O cutie de conservā din tablā sau o canā de aluminiu gāseai aici tot timpul. Apa, bunā de bāt, era foarte cātutā de drumeții īnsetați. Fu surprins cānd dādu peste un țāran care tocmai se apleca să scoatā apā. Așā cum stātea cu spatele, cu picioarele goale și pantalonii suflecați pānā aproape de genunchi, era greu să apreciezi dacā omul era tāmār sau bătrān. Auzind foșnet în spatele sāu, bărbatul se întoarse scurt, fiind cāt pe ce să alunece în apā. Įnjurā crunt:

- Tu-i candela și dumnezāii māmii ei di treabī, dacī asta-i treabī! Nu puteau sī facī o fāntāni adevārati? Ca māni o sī vinī șeasu' șel rău cānd vreun hututui o sī pici-n borta asta plinī cu apī. Mari lucru dacī nu s-o 'neca.

- Nu pare să fie așā de adāncā! comentā Ionel, bucuros de īntālnire.

Era un bărbat de vreo treizeci de ani, cu trāsături regulate, frumoase chiar, pe care īmbrēcāminteā pārea să-l incomodeze. Hainele, care nu pāreau a fi acelea pe care le īmbrāca în fiecare dimineață cānd pleca la cāmp, subliniau mișcările lui stāngace. Pantalonii negri suflecați erau prāfuiți iar cāmāșa albā, deasemenea suflecatā, era curatā, dar necālcātā. De sub șapca decoloratā de soare, așezatā pe-o ureche, atārna un ciuf de păr unsuros și creț, aproape negru. Bāiatul îl recunoscū imediat pe unchiul lui, Culiță

Māndru, care se *mārītase* în Zārnești (un sat care aparținea de comunā), după cum bārfeau nu numai sātēnii, dar și neamurile apropiate, ca frāții, sorā-sa de la Galați (mama lui Ionel) și vāduva Catrina, mama acestora.

- Ai māsura-tu, flēcāneați? Įntrebā bărbatul cu țāfnā, nerecunoscāndu-l de prima datā.

Apoi, făcānd ochii mari:

- Māi nepoati, batī-ti sī ti batā, tu erai? Sī-mi fi spus șineva cī ti-oi īntālmi pi coclaurili aistea nu l-aș fi crezut neam. Și vāt te-o fi mānat īncoasi? Viața noastrī chinuitī?

Uitāndu-se lung în spatele bāiatului, cātānd să vadā printre tulpinele īnalte de trestie, adāugā:

- Lu' mā-ta nu i-o fi seti di ai lāsāt-o-n drum?

- Sunt singur, nene Culiță. Mama abia și-a gāsīt ceva de muncā și n-avea cum să vinā cu mine.

- Dar nea Ghiți, tac-tu? Di și n-o vinit el, cī doar acu' tādālești acasī ca un bimbași? Știām cī-i scos la pensie.

- Da, bre, dar l-au trimis iar la sanatoriu după ce l-au operat ultima oarā. Are patru operații acum la plāmāni.

Unchiul bāu cu poftā apa din cana de aluminiu. Oftā apoi, zicānd:

- Patru, zāși? Māi, māi, māi! Iar l-o tăiet, ghietu' di el!

Se uitā īncurcat la cana goalā din mānā și apoi spre bāiat:

- Sī-ți scot și țai apī?

- Lasā cā nu sunt ciung, se alarmā băiatul care se obișnuise să nu mai bea după nimeni, de cānd cu boala tatālui sāu.

- Atunși am sī mai beau io una, dacā nu ti superi. Îi reși ca gheața!

Se aplecā peste groapā ținānd strāns cana de aluminiu legatā cu o sāmā lungā care intra în pāmānt. În clipa aceea șapca îi cāzu în apā.

- Tu-ți vangheaua și cristelnița mă-tii di șapcī și cu șini te-o mai fi făcut!

Buni creștini erau unchiul lui Ionel, mergeau în fiecare duminică la bisericā, dar cānd īnjurau nu prea uitau să pomeneascā de cele sfinte!

- Stai cā ți-o scot eu, nu te mai apleca, unchiule! Vrei să faci bāldbāb? se repezi īnveselīt Ionel să-l ajute.

- Ține-mā un pic de mānā, mai adāugā băiatul.

Dupā ce-i scoase șapca, clāti de mai multe ori cana slinoasā și aruncā apa pe pāmānt. Abia cānd o umplu pentru a treia oarā, bāu ținānd toarta numai cu douā degete.

- Apāi nu dijiaba ti fași bunicī-ta jādan. Bei ca o domnișoarăcī și ti strāmbi di parcī ar fi oțāt și nu apī bunī di bāt, comentā amuzat Culiță, care-l spionase cu coada ochilor în timp ce-și scutura șapca de apā.

Bāiatul se fāstāci, neștiind ce să răspundā. Vāzu mai īncolo un coș īmpletit din papurā de unde se ițea o creastă roșie.

- Unde te duci cu găina asta?

- Îi cucoșāl nadolean toatī zāua, nu vezi? Iaca la Balintești īs pornit. Poati mă angajazī șeva pi-acolo, la G.A.S. Paznic sau și-o fi, cī nu-s nāzueros din firi.

- Nu te duci la colectiv sau nu te-ai īnscris?

- Ba m-am īnscris, cī n-aveam loc di īntors. Dar am, după cum știi și tu, nepoati, muieri tari bolnāvișioasī cari māmāncī la bulini, ca pi sāmānfi, cātī-i zāulica di mari. Și sī mai zāc di Rodica, māmca-o-ar tata, cī ari trii anișori de-acu'? Di cāti ori mă duc la coperativī după gaz sau chibrituri vrea sī-i aduc bomboneli. Cu și sī li cumpār, māi nepoati, dacā bani nu sunt? Io crezi cī pot s-aștept pānī-n toamnă cānd s-or īndura āștia sī-mi dea șeva? Undi mai pui cī-i am acasī și pi socri. Nu c-ar sta toate ziua pi cuptor și nu m-ar ajuta, ar fi păcat di la Dumnezāu sī zāc asta, dar am vinit în casa lor și nu pot sī-mi dau șinstia pi rușāni. Mai gāsām și sī bāgām în oală, dar cu și sī ni cumpārām șeli di trebuinți īntr-o gospodārie? Cu puriși poati, cī d-āștia ari cānili nostru distui. Nu mai zāc di țoali, cī nu mai putem merji ruptī în cur ca pi vremea pārinților noștri. S-or mai duși și moșu' cu baba la colectiv, cāt or mai hi în puteri, dar īntr-o zī tot o să cadī. Și-oi fași atunși, dragī nepoati? Cu și îi īngrop și li fac pomenili? Datoria mea acu' esti sī fac rost di parali.

- De ce zici de cocoșul āsta cā-i nadolean? Ce īnseamnā asta? Įntrebā nepotul, care īncetase să mai fie atent la vorbele unchiului sāu și se se aplecase asupra pāsării negre din coș, māngāind-o pe creastă.

- Pāi, dacī-i *īncālțat*, cum ai vrea sī-i zāc? Și Dumnezāu, Primul om pe care îl īntālmi în valea satului, lāngā troița care marca o rāscruce, fu un bătrān cocārjat care mergea în baston.

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

-Zăua bunî, flăcăule! îl întâmpină moșul, de parcă ar fi fost de datoria lui să salute primul.

Mereu uita de obiceiul acesta al oamenilor de la țară de a saluta primii pe oricine, chiar dacă era străin de sat.

- Bună ziua, nene, îi răspunse încurcat.

Bătrânul îl apucă deodată de umăr, oprindu-l:

- la stai, măi, o țârî, și ti grăghești așa?

Îl ascultă contrariat, știind ce o să urmeze.

- Tu nu ești cumva băiet de-a' lu' Ghiți Corban?

- Ba da, unchiașule! răspunse plictisit.

- Și mai samini cu el, să nu fii di diochi! Bucătăcî tăietî!

Îl mai cercetă puțin, continuând să-l țină de umeri, dar întorcându-se și uitându-se spre drumul care urca în dreapta, pe Dealul Bănesii. În spate, pe colț, se vedea clădirea galbenă a școlii unde învățaseră și părinții lui.

- Ai di gând sî traji la mătușă-ta Bălașa? îl mai întrebă moșul, uitându-se la el pe sub pleoape.

- Nu, bre. Mă duc la bunica, arătă el spre puntea înaltă și șubredă din lemn care se zărea pe dreapta șoselei, peste apa Covurluiului.

- Aha, la Catrina lu' Belereț. Am bănuit io cî într-acolu ti-ndreptî. Di și nu spui așa, măi, flăcăule? Numai sî hie acasî, îşi exprimă îndoiala moșneagul, luându-și mâna de pe umărul băiatului.

- N-avea mata grija, la nevoie sar gardul.

- Ti cred în stari, mînzule! Rămâi atunși sănătos! mai zise moșneagul zâmbind și-și văzu de drum șontocăind în baston.

Băiatul nu găsi pe nimeni acasă la bunică-sa, poarta fiind închisă pe dinăuntru. Negăsind secretul deschiderii pe dinafară a zăvorului, sări gardul. Sui pe prispa de lut și intră în chiler unde se schimbă de haine și scoase din sacoșă cele trei pâini, uleiul și zahărul. Puse alimentele pe masa dreptunghiulară pe care n-o mai văzuse. Cea veche, rotundă și joasă, împreună cu scaunele acelea cu trei picioare, cioplite din butuci groși de copac de răposatul bunic Vanghele Mândru, dispăruseră. Luă apoi cartea, un roman scris de Jack London, care trecuse și prin mâinile câtorva prieteni din Piața Veche înainte de ajunge la el, și o duse în casă, în prima în cameră a iatacului. O așeză cu grijă pe pervazul ferestrei care dădea în ograda păsărilor lângă aceeași glastră cu mușcate roșii și lampă cu petrol care nu lipseau niciodată de acolo. Îl ardeau degetele să se apuce de citit. Se și vedea întins pe lavița așezată lângă fereastra care îi plăcea atât de mult, cu cartea în mâini, dacă curiozitatea nu l-ar fi împins să încerce să pătrundă în *odaia de la față*, acolo unde bunica ținea după icoana Sfântului Ilie buchete de busuioc luate de la *biserica din gios*, cu hramul Sfinților Trei Ierarhi. Camera era încuiată, dar mirosul de levănțică și busuioc ajungea însă și dincolo de tăblia ușii cu geam. Perdeluța atârnată, pe dinăuntru, de ochiurile geamului, ornată cu broderii cu motive populare, colorate grenă, adăuga o notă de mister asupra celor aflate dincolo. Era convins că vechea ladă de zestre a bunicii, rămasă de pe vremea când se măritase, era tot acolo, la mare cinste, acoperită cu vreun ștergar străveziu, cusut cu arnici. Ieși apoi din casă, în ogradă, unde îi atrase atenția o cotigă cu două roți care era așezată lângă gardul din bețe de răsărită care proteja de păsări grădina cu aracii pe care se încolăceau vrejurile de fasole. Căruțul acela înlocuia jalnic carul cu boi confiscat cu trei ani în urmă, când intraseră în gospodăria colectivă. În câțiva ani blânzii boi dispărură și de la gospodăria colectivă, de parcă nici n-ar fi existat vreodată pe fața pământului.

Juniorul Corban își continuă inspecția și *de vale*, acolo unde era grădina de zarzavat. Se duse apoi *la deal de casă*, acolo unde salcâmii drepti, numai buni de căpriori¹, se înălțaseră falnici spre cer. Puiulică, sârmanul câine cenușiu legat în lanț, mai bătrân cu un an, jigărit și peste măsură de slab, cu blana scămoșată din loc în loc, îl recunoscuse și începu să scheaune de bucurie. Se repezi în chiler și rupse jumătatea de pâine, pe care i-o aduse și i-o aruncă treptat în bucățele mici pe care Puiulică le prindea din zbor. Apoi îl mângâie îndelung pe cap în timp ce animalul scâncea fericit și făcea tumbe. Se duse în grajd unde văzu legat de un par care susținea ieslea din nuiiele, plină cu hlujani verzi, un vițel roșcat de vreo patru-cinci luni care întinse botul dornic de mângâiere. Îl scărpină îndelung între ochi în timp ce animalul sufla pe nări mulțumit. Se gândi, părăsind grajdul, că vaca pe care o aveau anul acesta era undeva pe imașul comunei, împreună cu a celorlalți săteni, și avea să se întoarcă seara. Văzu găini în ogradă, câteva negre, dintr-acelea nadolence, de care-i vorbise unchiul său, Culiță Mândru. Se hotărî să inspecteze puțin și dulapiorul bunicii, aflat după soba care delimita granița dintre cele două mici încăperi ale iatacului, acolo unde își păstra bunătățile numai pentru

ea: ceva măslineuțe, *zăhar*, smântânică și *chișleag*. Chișleagul și smântâna le ținea în ulcele de lut, acoperite cu farfurioare de același fel. Din păcate dulapiorul era încuiat, ca întotdeauna, așa că trebui să se mulțumească să mănânce a doua jumătate de pâine rămasă.

Spre seară, după chindie, apăru și mam' Catrina cu mezinul, flăcăul încă neînsurat. Îmbrobodită ca o călugăriță, cu basmaua neagră legată strâns sub bărbie și cu nelipsita-i pestelcă care-i încingea mijlocul peste rochia închisă la culoare, croită din diftină, cu puful ros de la atâta folosință, dar și cu picioarele goale - o țărancă bătrână ostenită, venită de la muncile câmpului, cu sapa în spinare, care parcă ieșise chiar atunci dintre ramele vreunui tablou pictat de unul dintre clasicii pictori români - așa arăta bunica lui Ionel. Gicu, mai înalt decât mumă-sa, cu gâtul lung ca de barză, era mai posomorât ca oricând, cu picioarele goale și el, dar și cu nelipsita-i bască fără Țumburuc, decolorată de soare, trasă adânc pe frunte. Privindu-l, puteai să zici, dacă îți trecea asta prin minte, că Gicu ar fi putut câștiga titlul de cel mai supărat locuitor al comunei, dacă nu chiar al întregului ținut al Covurluiului. Minune mare însă, când îl văzu pe Ionel stând în picioare pe prispă, în spatele ușii cu două canate, deschisă numai jumătate în spatele lui, rămase înțepenit în mijlocul ogrăzii și fața i se lumină:

- Uiti, bre, mamî, cî Ț-a venit nepotu' di la Gălați, hăhăi el scurt, de parcă ar fi spus ceva menit să stârnească hazul.

- Da' și crezi, că nu l-am văzut? Oi hi io bătrân!, da' n-am încă orbu' gănilor, îngăimă abia auzit bătrâna, fără să se uite spre prispă, luând amândouă sapele și rezemându-le de gardul din lemn putred a grădinii *din vale*.

- Nu mai sta ca nătărău', cu gura căscată în mijlocul bătăturii. Și, n-ai mai văzut băiet di oraș? Puni mâna pi vreun rețevei și altoiești vreun pui, sî-l tăiem răpidi pînă nu scapătî soarili după dial.

În scurt timp înjurăturile lui Gicu, amestecate cu cotcodăcelile disperate ale păsării se auziră răsunând până dincolo de malul pârâului.

Dinspre nordul satului se auzeau venind acasă, de pe islazul comunei, vitele oamenilor.

- Și stai pi prispî ca un popândău și nu dischizi poarta? îl luă la rost bunica pe nepot, în timp ce se aplecase și ținea cu mâinile pasărea decapitată care mai zvâcnea încă din picioare.

- Păi, de ce? întrebă nedumerit băiatul.

- Ca sî fași curent în bătătură, hă-hă-hă! îi răspunse Gicu, îndrepându-se cu securea spre beciul de sub chiler unde erau ținute uneltele.

- Tot jădan ai rămas, nepoati, îl căină bunica care, continuând să nu-l privească, luase pasărea într-un lighean.

În opinia bunicii, evreii, cei câțiva pe care îi știa că trăiseră în sat în perioada intebelică, ocupându-se cu micul comerț, dar care n-aveau habar de muncile câmpului și de viața grea de la țară, erau niște oameni tare nepricepuți, aidoma nepotului ei de la Galați.

- Sări o dată mai răpidi și dischidi-i poarta Porumbiței, mînca-o-ar lupchii s-o mînanși, cî acu' o s-o fărâmi, n-o auzi cî-i în huidiță? mai adăugă bătrâna în timp ce ridica scările prispei din fața chilerului.

Un muget prelung urmat de o lovitură în poartă, care scârțâi din toate balamalele, îl făcu să sară de pe prispă. Unchiul cel tănăr zbieră din beciul unde se afla:

- Nea, boala dracului! Tot am sî rup io paru' di schinarea ta într-o zi, o amenință el, de parcă animalul l-ar fi putut înțelege.

S-a dat în lături când a deschis poarta, dar n-o făcu prea repede. Rezultatul fu că Porumbița năvăli în ogradă ca un taur în arena coridei, iar băiatul căzu în fund. Se ridică repede, stergându-și cu palma turul pantalonilor. Între degete îi rămase ceva vâscos. Se uită dezorientat în jur, nevăzând nimic de care să se șteargă. Gicu tocmai ieșise din beci și surprinsese momentul la timp ca să rânjească cu buzele făcute paranteză, până la urechi. Nu pierduu prilejul de a-i zice:

- Dacî-ți treșia prin minti sî iei târnu' șela di nuieli, cari-i răzâmat di gard, și ai fi măturat ograda, cât ti-ai bătut pi-aiși di muscî, așteptându-ni di la dial, nu mai aveai acu' găinaț pi fund. Nu-i nimica, tot pățatu-i prișeput! Ai sî știi data ailaltă.

- V-ați luat altă vacă? Anul trecut parcă aveai una bălțată, se luă Ionel cu altă vorbă, ignorând comentariul unchiului.

Animalul se opri derutat când văzu om străin în curte. Se propti cu picioarele dindărăt și holbându-se spre băiet cu ochiul ei drept, mare cât o ceapă, protestă mugind. Era o vacă tânără și nervoasă, de culoarea scrumului de țigară, conștientă parcă de nestăvilita ei tinerețe. Asta îi dădea probabil și aerul acela de independență și încăpățănare care o făcea să reacționeze diferit față de suratele sale, supunându-se mai greu atunci când era

dirijată. Din cauza asta și Gicu se cam ferea din calea ei atunci când o mai altoia cu ce se nimerea, după cum îi era obiceiul. Mai mugi încă o dată, urmărindu-l cu ochiul ei mare care i se tot rotea înnebunit în orbită și o porni apoi hotărâtă *la deal de casă*, unde știa că are grajdul. Bătăia cu energie din cap, parcă vrând să spună: *Nu știu ce caută băiatul asta aici, dar nici nu mă interesează până la urmă. Ia să mă duc eu la vițelușul meu din grajd să-i dau să sugă după pofta inimii, până nu vine nebunu' ăla cu ciomagul să mi-l ia. Poate am să mai găsesc și ceva hlujani pe-acolo, că mi s-a cam acrit de la câtă iarbă am băgat în mine de dimineață. Uite că și acum o mai rumeg.*

- Jicule, și fași? Păzăști boboșii? Fuji răpidi-n grajd și nu lăsa ghițăul sî sugî din toati țățili, se auzi din chiler glasul femeii.

Gicu văzuse însă când vaca pornise spre grajd și, luând repede în mână bățul noduros de care nu prea se despărțea, plecase imediat în urma ei, înjurând-o de toți sfinții.

Mâncară cu poftă puilul fript cu mămăligă și usturoi, iar Catrina se apucă să facă niște turtel pentru a doua zi, socotind că cele două pâini nu erau suficiente.

- Bunică, de ce vițelul-i roșcat, dacă Porumbița-i sură? întrebă deodată Ionel, cu un aer frământat, de parcă numai la asta se gândise de când terminaseră de mâncat.

- Di și nu-l întrebi pi buhai, mâni, la șireadî? Hi-hi-hi? se repezi unchiul să-i răspundă behăind.

- Nu mi-a trimis mă-ta barim o litră di maslini, vorbi Catrina nemulțumită, neauzind întrebarea nepotului.

Stătură în continuare de vorbă, inserarea învăluindu-i treptat. Bunica aprinse lampa cea mică din chiler, potrivindu-i flacăra în așa fel încât să nu scoată fum. Pe celălalt perete se profilă umbrele lor uriașe. Se aplecă apoi să scoată vreascuri uscate din cotruța de sub vatra sobei de lut. Le frângea pe genunchi, înghesuindu-le apoi în foc. Întoarse apoi cu mâinile goale turtel fierbinți de pe plită, suflând în degete.

- Apăi, nepoati dragi, cred cî aldi tac-tu o stat mai mult prin spitali dicât acasî sau la serviși. Grea viață mai ari amărâta di Mitrița cu el, zise femeia cu înstrăinare în glas, fără să ofteze, vorbind de fiică-sa ca de o persoană care îi era cunoscută, dar nu ca de copilul ei pe care l-a născut și l-a crescut.

Așa era glasul Catrinei, indiferent despre ce vorbea. Emoția, dacă exista, era ascunsă bine de tot, de parcă i-ar fi fost teamă să-și exprime sentimentele adevărate. Vocea ei, niciodată ridicată, rămânea aceeași în orice împrejurare, poate doar ochii ușor împăienjeniți o trădau uneori. În rarele clipe când râsul discret și calm îi lumina fața, devenea de nerecunoscut. Arăta ca o icoană care-ți atrage brusc atenția într-o biserică datorită luminii care nu-i vine de la ferestre sau vitralii, ci dinăuntru. Familia însă îi ignora discursul ei monocord, criticând-o pentru că *niciodată nu dădea de-a fuga*. Mitrița, când venea pe la țară, o urmărea nemulțumită cum se mișca încet și fără zgomot, de parcă plutea deasupra podelei, comentând mai mult pentru sine: *Nu ți-ar ieși din pasul ei, s-o omori!*

A doua zi, după ce mama și feciorul plecară dis de dimineață, Ionel se trezi abia când soarele se iși deasupra dealului lui Filimon, iar razele sale pătrunseră brusc prin fereastra iatacului unde dormea, scaldând podeaua de lut cărămiziu într-o apă de lumină jucăușă. Cum nu-i era foame, ca de obicei când deschidea ochii, se întinse după carte, cufundându-se în lectură. Abia după vreo oră, când simți că-l roade la burtă, închise volumul și se dădu jos de pe laviță. Avu grijă să întindă peste cearceaf scoarța subțire din lână cu care se învelise. În chiler laptele fierț, rămas în ceaunul pe care coaja de mămăligă se desprinsese, era rece, dar avea un gust nemaipomenit. Pe plită văzu și o crăticioară cu *mâncărică* de cartofi, presărată cu fire de mărar proaspăt, iar pe masă, învelită într-un ștergar curat, găsi o bucată de mămăligă care nu apucase să se răcească de tot. Se mișcă încet bunica, dar nu-i făcea nimeni treburile. Se sculase cu noaptea în cap, făcuse mămăliga în timp ce Gicu avea să mulgă vaca sură, și gătise ca să aibă ce mânca ei la câmp, dar și puturosul de nepot pe care îl lăsară în brațele dulci ale somnului de dimineață. Poate Catrina nu ieșea din pasul ei, dar cât de bine știa ea rosturile casei, cum știa să-și drămuiască timpul! Mâncă tot laptele rămas în ceaun, dar păstră un boț de mămăligă pentru Puiulică. Dădu de mâncare la păsări, după cum primise din ajun instrucțiunile. Apoi își aranjă îndelung frizura, stâlcindu-și un coș care-i apăruse pe bărbie. Închise apoi cu grijă ușile de la sală și chiler și după ce-i dădu mămăliga lui Puiulică mai făcu ochii roată o dată, înainte de a ieși din curte, ca un țaran care știe unde și cum trebuie să fie așezate toate în gospodărie.

(continuare în numărul următor)

Din Fondul documentar al Bibliotecii Municipale
„Constantin Țoiu”

Dumitru M. Ranetescu

OAMENI CARE NU MAI SUNT...

(continuare din numărul trecut)

Negustorul Ștefan Popescu

Eu tot în prăvălia lui Ștefan Popescu îmi aveam ca un fel de biurou de consultații, de angajare de procese și de scrierea de acte. Omul acela m-a ajutat foarte mult în timpul celor 6 ani cât am stat în Urziceni. Azi trăiește în București la unul din fiii lui, e văduv, bătrîn de peste 80 de ani, cam suferind și mă văd cu el din cînd în cînd (a murit la 16 febr. 1959 și e la Sf. Vineri).

I s-a luat toată averea, casa, prăvălia, mărfuri, magazii, hotelul din centrul orașului, în fine a rămas cu desăvîrșire sărac. Se retrăsese la Manasia (adică mai exact i se făcuse domiciliu acolo) dar murindu-i nevasta s-a retras la București.

Ce va să zică tinerețea!...

Cînd a murit doctorul Cruceanu, de la Spitalul din Armășești, m-am dus și eu cu judecătorul Șerbănescu ca să-i pună sigilii fiindcă nu avea moștenitori. Cu acea ocazie am cunoscut și familia unui medic al spitalului, familie în care erau 3 fete mari, drăguțe și foarte comunicative. Cu una din ele (nu-mi mai aduc aminte care și cum se chemau) am început un mic „flirt” cu poezii, cu autografe pe album, cu vorbe în doi peri, în cît se cam aprinsese fata. Dar eu nu m-am mai dus pe acolo (căci m-a prins o altă pasiune, despre cari voi scri în curînd) și biata fată a rămas doar cu amintirea despre mine, pentru ca anul acesta – adică după 50 și mai bine de ani, - să-i spună Mariei – sora Leani, nora mea – că m-a cunoscut la Urziceni și că-i făceam poezii și... nițică curte... Ce va să zică tinerețea !...

Nu știu de ce, la vremea aceea de aprinsă tinerețe nu m-am putut înflăcăra de nici o fată, n-am contractat boala aceea pe care micul zeu Cupidon o asvîrle în inimile oamenilor, într-un cuvînt n-am căzut la patima dragostei ci m-am ținut bine. Poeziile scrise pe album, privirile lunguroase, apropourile sau cîte odată „sărutările” au fost numai în strofele unei mici poeme, care se sfîrșeau repede, fără să lase urme în suflet. Așa am fost eu pînă la un timp...

M-au răpit mai mult frumusețile de alt soi, ca muzica, poezia, prietenia, discuțiile literare, vînătoarea, petrecerea la un pahar de vin bun, sau chiar simpla contemplare a unui peisaj cîmpenesc în mijlocul acelei fermecătoare naturi pe care am iubit-o atît.

Tache Sintescu și familia lui

M-am ținut eu cît m-am ținut, dar tot a trebuit să plătesc obștescul tribut posnașului mic zeu.

Aveam 26 de ani. În casa unchiului meu Nae Ranetescu am cunoscut pe proprietarul de moșie Tache Sintescu. Nu-mi mai amintesc bine împrejurările, dar cred că dînsul mi-a cerut o consultație juridică, - (avea multe procese) – sau poate că i-oi fi pledat vre-un proces, destul că aveam ocazia să-l văd de cîte ori trecea prin Urziceni de la moșia Sintești la moșia Sidiru din județul Buzău. Avea o cabrioletă cu 2 cai pe care îi mîna singur. De cele mai multe ori era însoțit de fata lui cea mică – Constanța – care sta pe capră alături de dînsul. Parcă o văd ! Roșie la obraz, cu cîte o pălărie mare de pai, și cu voaletă, sta țănoșă și nu prea se uita la nimeni. Era frumoasă, fata, și ca toate fetele de pension, puțin cam... mîndră.

Nu știu cînd și unde am fost poftit să vin pe la Sintești, dar am început să frecventez conacul acela de pe șoseaua Coșereni-Bărcănești, casă veche, bătrînească, înconjurată de arbori mari, cu livele, cu vie și grădină de flori. Era o casă cu geamlîc mare la față, te urcai cîte va trepte de piatră și intrai într-un antreu avînd pe dreapta două odăi și pe stînga alte două, iar în fund o sală cu o scară ce coboară la sufragerie și bucătărie. Odăile de la față erau mai mari, iar cele din fund mai mici. Acolo am cunoscut familia Sintescu adică pe viitoarea mea soacră Alexandrina, pe Tanța, pe Valeria (Tita) fata cea mare și pe Valter (Puiu) fratele fetelor.

În satul Sintești, la o mică depărtare de conac, spre coastă, trăia bătrînul Iorgu Dumitrescu (cărui nepoții îi ziceau Bau) tatăl lui Tache Sintescu, și cu care nu se află în bune relații din pricina procesului de moștenire dintre dînșii.

Mă duceam adeseori la Sintești, cu bicicleta, dar de cîteva ori m-am dus și cu prietenul meu Marinică Ionescu, cu cabrioleta. Eram primit în mod afabil și invitat regulat la masă. Soacră-mea era o gospodină desăvîrșită și servea niște mîncări delicioase, pe care le stropeam cu

un minunat vin negru din via conacului.

„Nenea Tache” - cum începusem să-i zic, cînta din piculină și era mare amator de cîntece lumești „Doruri și amoruri”. Avea o mare colecție de cărțuții cu cîntece dintr-acestea.

Eu făceam muzică cu Tanța, care cînta bine la pian în vreme ce eu o acompaniam la vioară. Ba, chiar lăsasem vioara la Sintești ca să n-o mai port cu mine.

Socru meu era un om sever cu ai lui, ca și cu muncitorii de pe moșie și cu argații. Era foarte muncitor și într-un timp își administra nu numai Sinteștii (700 pog) dar și moșia Sidiru (900 pog) și moșia Copuzu, ținută în arendă, precum și moșia Baldoveneasca (140 pog) de lîngă comuna Alexeni. Pe toate le exploata, fără administrator ci doar cu cîte un logofăt la fie care. El era cam sgîrcit și avea curiozități, ba chiar unele excentricități care erau comentate defavorabil de lume. De exemplu la moșia Sidiru a ținut în 1906 recolta de grîu în snopi, făcută șiră, vre-o 6 ani, fără să treere snopii, așa că i s-a prăpădit mai toată din cauza șoarecilor, a ciorilor și a ploilor.

Cînd un țăran i-a spus: Coane Tache, o să-ți mănînce șoarecii toată șira aia de grîu ! De ce nu-l treeri ? socru-meu i-a răspuns: Ce ai tu, mă, cu paguba mea ? Ce e grîul tău ? Sînt șoarecii tăi ?

Și cînd a treerat n-a mai găsit aproape nimic... Altă dată a văzut pe unii cum omorau cu bețe și cu pietre șoarecii. I-a certat spunîndu-le că „ce ? sînt șoarecii lor ?”

Ăsta era conu Tache. Scump la tărîțe, ieftin la făină ! Și nu asculta de sfatul nimănui, făcea așa cum credea el de cuviință.

Sublocotenentul Andrei Miclescu se însoară

Prin anul 1908 mă duceam deseori la Sintești: Tita era nemăritată și eu am cam priceput că soacră-mea ar vrea s-o mărite după mine, însă eu nici nu mă gîndeam la așa ceva fiindcă iubeam pe Tanța și apoi Tita era înaltă, slabă, și... cam urîțică. O avea soacră-mea ca pe un fel de „piatră în casă”. S-o găsi însă și pentru ea un amator, și anume sublocotenentul Andrei Miclescu, din Focșani, cumnat cu generalul Ștefan Stoica, cel din Urziceni. Generalul a văzut că e vorba de o partidă bună pentru Andrei, care nu prea învățase carte, și care fusese făcut ofițer din subofițer, neavînd școală militară. Tita era fată de familie bună, cu 140 pogoane (Baldovineasca) ca zestre, făcuse pensionul, și în fine era un adevărat chilipir pe Andrei – băiat de bună familie, dar care pînă la vîrsta lui de peste 30 de ani abea ajunsese la... pompierii din Focșani. Îi plăceau cărțile și damele... Nici socru-meu nu și-a făcut multe scrupule în privința viitorului ginere și nici Andrei Miclescu nu s-a prea uitat la diferența de înălțime dintre el și Tita și mai mult s-a uitat la lungimea celor 140 de pogoane din Baldovineasca.

S-a făcut căsătoria lor în 1908 și Tita a plecat la Focșani. Așa că Tanța a rămas acasă cu Puiu și, precum spuneam, ajută pe socru-meu cînd pleca la moșia Sidiru.

Pretendentul Teohari Teoharidi

În acel an 1908, pe primăvară, am aflat că un oarecare Teohari Teoharidi, feciorul unui arendaș de la Giurgiu, venise să ceară de soție pe Tanța. Afacerea asta o pusese la cale Aurelia Iliescu, sora soacră-mi, care era prietenă cu familia Teoharidi. Eu am văzut într-o zi, pe cînd eram în centru la Urziceni, o trăsură elegantă, cu 5 cai înaintași, cu clopote și zurgălăi, venind dinspre Coșereni și oprindu-se la hotelul lui Cătălin Paraschivescu. Pe capră era tînărul Teohari și în trăsură Tanța cu soacră-mea. Am înțeles îndată că domnul acela e un pretendent și am stat în rezervă, fără să mă apropii de trăsură și să salut pe doamne. După ce am stat cîtva timp la cofetărie, trăsura a pornit spre Sintești, în acelaș vacarm de pocnete de bici, de clopoței și clopote. Erau impresionante, pe vremea aceea, asemenea echipaje moșierești și de natură să capteze mintea și inima unei fete ca Tanța, abia ieșită din pension. Teohari era băiat frumușel, făcuse oare care studii la Paris, și trăia pe picior de boier, fecior de bani gata. Tanța mi-a mărturisit mai tîrziu că l-a iubit pe Teohari, dar că a stricat logodna (probabil că schimbaseră inelele) din cauză că Teohari avea o amantă ! Acesta să fi fost motivul, sau altul, de ordin material, cum ar fi de pildă chestiunea zestrei, eu n-am știut niciodată de ce s-a stricat combinația cu Teoharidi.

Idila cu Tanța a reînceput

Eu nu m-am mai dus pe la Sintești cît va timp, pînă cînd într-o zi socru-meu, întîlnindu-mă, m-a întrebat de ce nu m-am mai dus pe la ei și m-a luat chiar în cabrioleta lui.

Așa că idila a reînceput prin Aprilie sau Mai 1908. Plecam din Urziceni pe seară, cu bicicleta, și pe drumul de pe luncă, prin pădure, în 20 de minute, eram la conac, căci n-aveam de făcut decît vre-o 4 kilometri pe cînd pe șoseaua spre Coșereni, erau vre-o 8 km.

La Sintești, muzică la pian și vioară, plimbare prin livele și vie, masa de seară, taifas seara în curte, afară, pînă la

vremea culcatului și a doua zi de dimineață încălecam pe cele două roate și veneam la Urziceni să-mi văd de procese.

N-am întrebat absolut nimic, nici pe Tanța, nici pe ceilalți, ce a fost cu Teohari. Un sentiment de delicatețe m-a oprit. Tanța, și ceilalți, îmi spuneau „cumetre” - probabil fiindcă socru meu era cumătru cu unchiul meu Nae sau știu eu de ce ? Prin luna Iulie, acel an, făceam în nopțile cu lună plină, cîte o plimbare pînă la malul lalomiței, prin pădure, și admiram frumusețea de nedescris a acelor nopți. Începuse și Tanța să se aprinză și din vorba ei, din glume, din priviri, înțelegeam că și în inima ei se înfiripă dragostea. Abia împlinise 20 de ani la 3 Iulie !

Într-una din acele seri, pe cînd cîntam amîndoi, ea la pian, eu la vioară, în odaia din dreapta, din fund, nu m-am mai putut abține, și, cum sta pe scaunul de la pian, am luat-o de gît și am sărutat-o... Ea n-a zis nimic, dar s-a ridicat de pe scaun și, roșie la obraz ca un rac, s-a uitat la mine și a rîs... Nu m-a respins... Ba, de acolo-nainte mă săruta și ea... Și făceam toate acestea pe furiș, să nu ne vadă cineva...

Apoi a început seria scrisorilor, în special cele pe care i le trimeteam eu, pline de poezii proprii, sau culese din marii poeți francezi. Erau acolo mărturisiri reciproce de dragoste, așa cum se întîmplă la vîrsta aceia fericită. Și în plicurile cu scrisori, fel de fel de trandafiri presați.

Am înțeles că soacră-mea – pe acea vreme femeie ca de 39-40 de ani, frumoasă și simpatică – nu prea îl apreciasse pe Teohari, care era și cam bețiv, ci mă simpatiza pe mine, găsindu-mă că aș fi un soț ideal pentru Tanța. De altfel nici eu nu eram un băiat urît, mă bucuram de o reputație frumoasă, străluceam ca avocat la Urziceni, cîntam frumos la vioară și la pian, făceam scrisori, și aveam o conversație plăcută mai ales în domeniul literar. La o conferință pe care am ținut-o la Urziceni, a asistat și Tanța cu soacră-mea. Se vede că am vorbit frumos căci m-au felicitat. Într-o altă zi am petrecut la unchiul meu Nae, cu verișoarele mele, cu Tanța, soacră-mea și Puiu, am dansat și eu, îmbrăcat în uniformă de ofițer, cu epoleți cu lentă (căci nu prea aveam haine bune !) căci mi se pare că eram chemat la o concentrare.

Căsătoria

Nenea Nae și mătușa mea Alexandrina și-au luat sarcina de a se duce la Sintești spre a cere pe Tanța în căsătorie pentru mine. Cererea n-a fost respinsă de socru-meu, dar între el și soacră-mea se iviseră neînțelegeri grave. Socru-meu se cam îmbolnăvise căci mintea i se tulburase puțin. Avea bănuieli absolut nejustificate asupra soacră-mi, acuzînd-o că ar întreține relații cu judecătorul Pop Șerbănescu, cu nu știu care și... chiar cu mine. Dar biata femeie era cu desăvîrșire nevinovată și îndura chinul de fiecare zi al imputărilor, insultelor și amenințărilor socrului meu. El voia cu orice preț să rămînă singur și a reușit pînă la urmă ca, în primăvara 1909, s-o izgonească pe soacră-mea, căreia nu i-a dat nici un ban, ba încă i-a oprit și din lucrurile ei. O învinuia că vrea să-l otrăvească și că e înțeleasă cu mine și cu Tanța în privința asta. Nu știu dacă el era convins de toate acestea sau le făcea cu intenție ca să rămînă singur la Sintești.

Zestre n-a vrut să-i dea Tanți de cît niște case dela Urziceni, peste drum de hotelul Cătălin. Eu n-am pretins nici o zestre, deși Titi îi dăduse 140 pogoane arabile și era nedrept ca Tanți să-i dea numai imobilul din Urziceni care nu valora nici 20.000 de lei.

Biată soacră-mea s-a străduit să-i dea Tanți cît mai multă lenjerie precum și o pereche de cercei cu perle și diamante – foarte frumoși – care aparținuse bunicii ei și pe care Tanța i-a dat Ileani. A mai putut ea sustrage și alte mici obiecte pe care i le-a dat Tanți, dar bijuteriile de familie și multe obiecte de preț – tăvi de argint, tacîmuri etc. - nu le-a putut lua fiindcă socru meu le ținea cu strășnicie încuiate.

Deoarece Tanța era încă minoră a trebuit ca la căsătoria noastră civilă, să vie și socru-meu la Primăria Coșereni și să consimtă. La nuntă, însă, - care a avut loc la 22 Ianuarie 1909 în casa noastră de la Urziceni – socru meu nu a venit și nici pe soacră-mea nu a lăsat-o să vie. Au fost prezenți numai Puiu și bunicul Tanți, Iorgu Dumitrescu (73 ani).

Ne-a cununat Isac Teodoru cu nevastă-sa și nunta a fost destul de animată în cercul familiei mele.

A fost masă bună, lăutari și petrecerea a durat pînă a doua zi.

(continuare în numărul viitor)

Florentina Loredana DALIAN

Rochia de bal

Azi am vândut rochia de bal. Stătea de ani buni atârând pe umeras, mărturie a acelei seri care a pus o graniță. Mi-ai aruncat peste umăr, în timp ce-ți aranjai nodul italian la cravata perfect asortată impecabilului tău costum englezesc: "Parcă-i o cămașă de noapte!" Mi-ai trântit noaptea-n cap, cu cerul și planetele-n ea. Am vrut s-o sfâșii în bucăți, apoi să scot cămașa de noapte de sub pernă, s-o îmbrac și să te însoțesc așa, cu ea, scurtă, decoltată, indecentă. În loc de asta, am zâmbit și am dat-o pe glumă, sfātuindu-te s-o privești mai atent. N-aveai ochi, îți sunase telefonul. Ca o adevărată doamnă (chiar și în cămașă de noapte), m-am prefăcut a avea treabă în baie și am tras ușa după mine, pentru a nu asculta, fie și fără să vreau, conversația. N-ai priceput că stăteam acolo pentru a nu te deranja. După ce ai încheiat convorbirea, te-ai zborșit la mine, că ce tot fac în baie de nu mai ies. Iar am zâmbit și mi-am cerut scuze, pretextând că mi-am refăcut machiajul. M-ai privit tăios, strâmbând a lehamite colțul gurii. Am zâmbit împăciuitor. Când, în cele din urmă, am plecat, ai pornit hotărât, mergând doi pași înaintea mea, ca un adevărat bărbat secondat de umila sa umbră.

În sala de bal, păreai a te simți jenat de prezența mea, ca și cum aș fi fost ruda săracă de la țară pe care, volens-nolens, a trebuit s-o suporti prin preajmă. Totuși, oricât de bătută-n cap (a se citi îndrăgostită) eram, n-aveam cum să nu remarc privirile admirative ale celorlalți bărbați din salon. Tu păreai muncit pe dinăuntru de o problemă fără rezolvare. Ori poate numai statutul de persoană importantă te obliga la o astfel de morgă. Ți-aș fi spus că am cheltuit o avere pe nenorocita aia de rochie, având în vedere modestele mele venituri, numai ca să-ți fiu o parteneră pe măsură, de care să nu te rușinezi. Ce-ai fi înțeles? Mă simțeam din ce în ce mai stingheră, mai nebăgată în seamă, mai inoportună în adunătura aceea de simandicoși.

Atunci a apărut Vladimir. Cu chipul său radios, cu lumina superbă din priviri, s-a îndreptat spre mine, făcându-mi semn către balconul somptuos. Mi-am făcut drum, profitând de indiferența ta și de faptul că erai angajat într-o inutilă discuție politică, iar el m-a urmat la scurtă vreme. M-am agățat de prezența lui ca de un punct de sprijin, cu bucuria că, în sfârșit, cunoșteam acolo pe cineva din lumea mea, pe cineva care nu mă judeca după haine, după marca poșetei ori a pantofilor, după contul (inexistent) din bancă. Am aflat că se afla acolo pe post de body-guard, să vegheze la pacea lumii. De fapt, așa cum mi-a spus, era numai o funcție de fațadă, nimeni nu se aștepta ca cineva să se păruiască pe-acolo. Dar Vladimir, cu statura lui musculoasă impunătoare, cu figura exotică dată de chipul măsliniu, ochii verzi, mari și oblici și de părul rebel căzându-i în bucle răzlețe, dădea bine în lumea aceea de snobi și mai ales snoabe. Mi-a spus că făcea și astfel de servicii, în afară de masaj. Îmbogățiții de carton se întreceau să-l angajeze fie pentru a păzi o piscină în care se scăldau odraslele la zilele de naștere, împreună cu alți copii, fie să mimeze paza la o recepție. În fond, o muncă ușoară (dacă se poate numi muncă) și gras plătită.

- Trebuie să știi să le faci ăstora banii să le sară din buzunare. Că, oricum, nu i-au câștigat cu sudoare. Tu ce cauți printre stăpîturile astea? Că, din cât te cunosc, nu ești vreo profitoare, nici politica nu-ți place, atunci?

Am ridicat din umeri, neștiind dacă e cazul să mă destăinui. Dar, cum e băiat deștept, nu i-a luat mult să se prindă.

- Aha! Ți-a picat cu tronc vreuna din lipitorile astea, care sug sângele poporului! Cred că știu care e, v-am văzut când ați intrat, te poartă ca pe un trofeu, dar nu vrea ca tu să-ți conștientizezi valoarea. Așa-i că te-amplut de complexe?

- Vladi!

- Niciun Vladi! Și nu-ți mai trage de rochia aia peste decolteu! Ce-ascunzi? Ai uitat că la masaj te-am văzut doar în slip, și ăla de-abia acoperindu-te?

- Vladi, te rog!

- Ascultă, fată, nu mai face pe doamna cu mine! Îți știu trupul pe de rost, fiecare curbura, fiecare aluniță. Și mahărul tău te cunoaște la fel? Bag mâna în foc că nu. Chiar dacă nu cu mine, ci cu el ai făcut „dragoste”. Ăștia n-au timp de finețuri. Cu femeile fac doar sex, dragoste știu să facă numai cu banii. Aia îi excită, îi duc pe culmile extazului...

- Taci odată!

- S-o crezi tu! Știu, Crina, că adevărul doare, dar trebuie spus. Și pe mine mă doare să te văd aici. Eu chiar te iubesc. Ți-am mângâiat trupul cu atenție asupra fiecărei fibre, te-am absorbit în mine, te-am simțit, ți-am simțit încordările, temerile, bucuriile, sublimând acel impuls primar și transformându-l în ceva mult mai frumos, aproape pur... Să nu crezi că mi-a fost ușor să mă aflu în prezența ta și să te ating fără să te ating, mai bine zis să te ating

doar atât cât permite lanțul... profesional. Am făcut mii de masaj, dar niciodată n-am avut astfel de probleme. Cu tine a fost altceva, credeam că și tu... Și-acum nu mai înțeleg... Ce cauți tu lângă animalul ăsta?!?

Întrebarea lui Vladimir, pusă pe un ton cam ridicat, a venit fix pe momentul când muzica s-a oprit, astfel că s-a făcut auzită în tot salonul. Am încremenit. El, fără să-și piardă cumpătul, până ca voi să vă dezmeticiți, m-a luat de mână și-a traversat cu mine salonul, spre ieșire. La un semn al tău, un individ în civil, dar care pesemne numai civil nu era, s-a repezit să-i pună cătușele. Mai iute decât el, i le-a zvărlit cât colo și s-a pierdut cu mine în noapte.

Azi am vândut rochia de bal. Și, odată cu ea, povestea unui specimen cu suflet uscat, care-a crezut că poate pune cătușe iubirii.

Slobozia, 22 iunie 2015

RECENZIA CĂRȚII „BIBLIOTECARA” DE GUDULE

Cartea „Biblioteca” de Gudule îmbină într-un mod unic și ingenios realitatea despre lectură și ficțiune, creionând o poveste plină de mister și suspans în care o fostă bibliotecară caută cartea “fermecată” care deschide drumul spre crearea literaturii, ajutată de dublura ei tânără și de Guillaume. Aceasta credea că acea carte “fermecată” se află printre cărțile de adolescenți, fiind singurele cărți necitite, deoarece le considera neinteresante.

Povestea debutează cu portretul moral al personajului principal, Guillaume, un băiat căruia nu îi plăcea să citească, ortografia și punctuația sa fiind îngrozitoare. Deși acesta nu era priceput la gramatică, era un bun orator, impresionându-și profesorul de franceză. Comportamentul copilului începe să se schimbe când apare Ida în viața lui, o bătrână de 84 de ani ce locuia în apartamentul din fața sa. Guillaume era fascinat de vecina sa, urmărind-o în fiecare seară cum își notează amintirile din tinerețe într-un carnețel. Băiatul devine mai intrigat de persoana ei atunci când observă cum o fată de vârsta lui iese în fiecare seară din apartamentul bătrânei. Hotărât să afle povestea fetei, într-o seară o urmărește până în fața bibliotecii, unde o găsește umblând prin cărțile vechi și prăfuite. Astfel, băiatul ajunge să afle adevărul despre vecina lui. Fermecat, acesta abia așteaptă să se întâlnească a doua zi cu ea pentru a o ajuta să găsească cartea necesară, fiind îndrăgostit de fata cu părul lung și negru, însă o veste cumplită îl afectează enorm: moartea Idei, fata misterioasă care era totodată și bătrâna vecină.

Străpuns de o durere imensă, acesta se hotărăște să îi viziteze mormântul, unde află că amintirile nu au vârstă, astfel putând să o păstreze pe fata cu părul lung și negru vie. Vrajit, Guillaume intră în fostul apartament al Idei pentru a-i lua carnețelul cu amintiri, dar și șalul care încă mirosea a vanilie, scorțișoară și violete. Pentru a o aduce înapoi, băiatul începe să scrie într-un alt caiet despre întâlnirea lor, dar din cauza gramaticii sale incorecte, dublura Idei apare deformată, având mâinile în locul picioarelor și picioarele în locul mâinilor, cu ochii mari care se învârtteau întruna în orbite, făcând-o să arate caraghios și înfricoșător în același timp. Pe lângă defectele fizice, noua Ida avea defecte și în vorbire, sunând ca o mașinărie stricată. Ajutat de prietenul său cel mai bun, Doudou, creează o fantasmă nouă ce întruchipa fata visurilor lui Doudou, Adi. Cele două fantasme erau invizibile pentru oamenii care nu erau vizători, deoarece erau create cu ajutorul imaginației.

Aventurile în care pornesc cele patru personaje pentru a găsi cartea „fermecată” încep o dată cu intrarea lor în bibliotecă, mai precis printre cărțile de adolescenți, precum “Alice în țara Minunilor” unde o pierde pe Ida. Adolescenții sunt teleportați într-o altă carte, “Morcoveață”, ce îi impresionează prin viața grea a personajului principal, lăsând-o în urmă pe Ida. Alături de Morcoveață, personajele noastre intră într-o nouă carte “Poezii” de Arthur Rimbaud în care se întâlnesc cu Arthur. Guillaume, Doudou și Adi ajung înapoi în bibliotecă, lăsând cele două personaje în urmă, dar din cauza neîndemânării lui Guillaume, zece rafturi pline cu cărți se dărâmă, trezind paznicul. Impacientați, băieții se aventurează într-o nouă poveste, “Mizerabili”, în timp ce Adi se întoarce după Ida. Astfel, băieții se întâlnesc cu Gavroche, un tânăr curajos ce își pierde viața într-un război din Paris. Lovit de durere, Guillaume asociază moartea lui Gavroche cu moartea Micului Prinț, trezindu-se astfel alături de Micul Prinț. Cu ajutorul vulpii, Guillaume descoperă ceva foarte important legat de cartea mult prea căutată. Sărind într-o fântână care o oglindea pe adevărata Ida, acesta ajunge iar în “Alice în țara Minunilor” alături de prietenii lui. Punând

cap la cap tot ce au descoperit ei până în acel moment, Ida își dă seama ce carte caută. Când ajung cu toții înapoi în bibliotecă, observă că ce căutau ei era o carte goală, ce semnifică un start în începutul creării unei povești noi, interesante.

Hotărât să o aducă înapoi pe adevărata Ida, Guillaume începe să fie mai atent la orele de gramatică și să citească, uimindu-i pe toți. Într-un sfârșit, gramatica sa se perfecționează, el reușind să descrie perfect întâlnirea dintre el și Ida. Înconjurat de prietenii săi, începe să scrie emoționat în cartea “fermecată” creând fantasma ideală a Idei. Povestea se încheie cu o constatare din partea lui Guillaume atunci când o revele pe Ida și îi simte parfumul de vanilie, scorțișoară și violete.

La început, povestea nu mi se părea foarte captivantă, neimpresionându-mă povestea bătrânei. Însă pe parcurs, atenția mi-a fost captată de comportamentul lui Guillaume care începea să se schimbe. Pe parcursul romanului, personajele sunt surprinse în evoluție. Am fost impresionată de dragostea lui Guillaume față de o fantasmă, ilustrându-se totodată dragostea față de universul său propriu, față de ficțiune.

De asemenea, opinia Micului Prinț legată de importanța cărților în viața reală și spusele referitoare la lectura ce ne oferă posibilitatea de a ne întoarce la momentele plăcute ce ne-au emoționat pentru a le retrăi alături de personaje, dar și cuvintele cu subînțeles ale vulpii „esențialul e invizibil pentru ochi” m-au impresionat, determinându-mă să reflectez asupra lor.

Totuși, cea mai frumoasă secvență din carte, care după părerea mea este și cea mai importantă, este fraza de încheiere “și acest parfum e parfumul fericirii” care prezintă fericirea pentru un băiat îndrăgostit de lectură, vrăjind lectorul să simtă și să se gândească la “parfumul fericirii”.

Petre Ramona, Clasa a VIII-a C

Școala Gimnazială Numărul 3 Slobozia

Un eveniment excepțional: Festivalul Internațional de Poezie ANTARES, Galați, 2016

Mulțumim, Corneliu ANTONIU! A fost excepțională ediția a XVIII-a. Am fost poeți liberi timp de cinci zile. Să fii poet liber cinci zile pe an e un privilegiu, negarantat de nici o constituție. Gheorghe Dobre și Florin Ciocea îi salută și îmbrățișează pe cei prezenți: Antonin Gorceev (Bulgaria), Krasimira Doceva (Bulgaria), Metin Cenghiz și Sima Akyol (Turcia), Menachem Falek (Israel), Mihail Gălățanu, Cristian Pavel, Liviu Vișan, Adrian Lesenciuc, Tudor Laurențiu Ciprian, Paul Spirescu, Silvia Bitere, Ioan Vieru, Virgil Diaconu, Valentin Talpalaru, Emanoil Toma, Ioan Gh. Tofan, Virel Dinescu, Victor Cilincă, Simona Toma. La bună vedere

Alexandru Bulandra

Iisus și Proiectul Asaltul cerului

Partea a doua

Iisus, Pavel și Al Doilea Isaia sau Nașterea creștinismului O lectură profană a Noului Testament

Moto: „Că vai mie dacă nu voi binevesti !”
(Sfântul Pavel, *Întâia Epistolă către Corinteni*, 9, 16)

(continuare din numărul trecut)

5. Sindromul post-Înviere

5.1. Deznădejdea credinței înșelate

Dacă în Proiectul inițial, *Asaltul cerului*, *Scriptura* a reprezentat o trambulină pentru inițierea, concretizarea și ducerea la bun sfârșit a acestui gând temerar, după Înviere, eveniment care ascunde eșecul Proiectului în partea lui intimă, nevăzută, dar cu atât mai prețioasă pentru Iisus, *Biblia* rămâne singurul argument pentru promovarea acelor direcții care deschid calea mântuirii adeptilor care îi chemau numele.

Schimbarea se observă, cel mai bine, în scena cu titlul „În drumul către Emaus” din „Evangelia după Luca” 24,13-32.

Mergând incognito pe lângă doi ucenici ai Săi, Iisus ne apare nesigur pe El, lipsit acum de susținerea spirituală a lui Dumnezeu pe care o simțise permanent până în clipa eternă a supliciei: „24,25 *Și El le-a zis: O, nepricepuților și cu inima zăbavnici a crede-n toate câte-au spus proorocii! 26 Nu trebuia oare ca Hristos să pătimească acestea și să intre-ntru slava Sa ?”*

Dacă aspirația Lui s-ar fi realizat și Dumnezeu L-ar fi acceptat ca Fiu al Său, astfel de reproșuri nu și-ar mai fi avut rostul.

Cu visul fără vlagă sprijinit în cărja cuvintelor, pășea ascultându-i pe cei doi ucenici neștiutori de ceea ce reprezentase apariția atât de promițătoare a Acelui Iisus și dispariția Lui năucitoare prin violență și ștergerea bruscă a liniei abia mijite a unui nou orizont de credință: „24, 20 *cum L-au osândit la moarte arhieriei și mai-marii noștri și L-au răstignit. 21 Iar noi nădăduiam că El este Cel Ce avea să izbăvească pe Israel.”*

În drumul spre Emaus, ucenicii călcau pe inima frântă a lui Iisus, spunându-l, de fapt, că lăsase lucrurile neterminate: din punctul de vedere al credincioșilor evrei nu rezolvase problema crucială a împărăției lui Israel, iar din punctul Său de vedere nu-i adusese la o înțelegere adecvată a vieții și Proiectului Său. Acesta era oful Lui cel mai mare: ucenicii Săi n-au înțeles că problema era El și împărăția lui Dumnezeu și nu împărăția lui Israel !

Și astfel suntem obligați să constatăm cum, în mintea lui Iisus, s-a produs cel mai puternic cataclism post-Înviere. *Post-traumatic.*

Dumnezeul viu este înlocuit de un Dumnezeu cu o existență, așa zicând, de laborator, închisă, descrisă și expusă ca într-o vitrină în paginile *Sfintei Scripturi*. Iisus nu mai aștepta nimic de la Dumnzeu-Tatăl. De acum înainte nu îl vom mai vedea rugându-l-se ori punându-și probleme legate de El.

Iisus avea o stare sufletească asemănătoare celei a unui copil înșelat chiar de părintele adorat.

În locul dragostei calde și al credinței curate și nemărginite ca seninul cerului, El va așeza luciditatea rece, speculativă, și acumularea precipitată de texte

biblice favorabile noii Sale ipostaze existențiale, pe care le va livra spre lectură, de-a valma, adeptilor săi nefamiliarizați cu o astfel de îndeletnicire: „24, 27 *Și începând de la Moise și de la toți proorocii, le-a tâlcuit din toate Scripturile cele despre El.”*

Aceasta este o primă dimensiune, aceea a desperării, care determină existența lui Iisus imediat după Înviere.

5.2. Nevoia căldurii umane

Al doilea element definitoriu al noii etape din viața lui Iisus ni se pare a fi nevoia pe care o resimte pentru apropierea semenilor, altfel decât înainte de Înviere, când cele ale lui Dumnezeu erau în centrul atenției.

Acum, când El își cuibărise în conștiința ucenicilor cele câteva semințe ale speranței salvate, grija pentru cele ale oamenilor îl va preocupa în cel mai înalt grad.

Semnalul elocvent al acestei reorientări, nedorite dar impuse de refuzul lui Dumnezeu de a-L recunoaște ca Fiu divin al Său, îl constituie apropierea de familia Sa. Ne aducem aminte de răspunsul dat de Iisus, în *Evangelia după Matei*, când cineva îl anunță că mama și frații Săi așteaptă să-l vorbească: „12, 48 *...Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei ? 49 Și întinzându-și mâna către ucenicii săi, a zis: Iată-i pe mama Mea și pe frații Mei ! 50 Că tot cel ce va face voia Tatălui Meu Celui din ceruri, acela îmi este frate și soră și mamă.”* Acum, aflăm de la Pavel, *1 Corinteni*, 15,7, că Iisus i S-a arătat și lui Iacob, fratele Său, înainte de a se fi înălțat la cer. Deducem din această informație că El avea nevoie, pentru continuarea Proiectului, de înțelegerea și căldura frăției familiale, cealaltă frăție, spirituală, întru aceeași credință absolută, se pare că nu-l adusese încă, din partea ucenicilor, bucuria atât de așteptată.

Dar frații Lui esenieni, nevăzuți până acum și iviți în cimitir ca îngeri ai Domnului ?

Ei erau frați întru același Proiect spiritual, dar despre ei Iisus nu vorbește niciodată, ca și cum ar fi El însuși.

Fără ei n-ar fi fost Iisus.

Acești frați misterioși continuau să se insinueze asemenea unor tentacule, acum vizibile, prin care Iisus lua pulsul evenimentelor și influența viața apostolilor și a celorlalți adepți.

Spre deosebire de ei, fratele Iacob era chiar acolo, în tumultul relațiilor interumane iscat de încă tânăra și fragila credință.

Tot în perimetrul noii Sale preocupări omenești, Iisus caută și alți ucenici, care trăiau în alte comunități decât cele iudaice.

Barnaba, „levit de neam cipriot”, aflăm în Faptele Apostolilor 4,36, este un exemplu pentru această tendință incipientă a prozelitismului care, odată cu alegerea lui Saul pe Drumul Damascului, va concretiza și consolida noua orientare a strategiei lui Iisus pentru propovăduirea între neamuri – altele decât cel al iudeilor.

Iar grija pentru protejarea vieții lui Saul timp de peste șase ani, până când a reușit să creeze cadrul propice afirmării calităților sale excepționale, reprezintă apogeul trăirilor umane ale lui Iisus aflat în anticamera morții.

5.3. Schimbarea imaginii de Sine

Un al treilea element caracteristic al perioadei post-Înviere referă la imaginea de Sine a lui Iisus. El nu se mai simte ca un individ în carne și oase, ci ca o emblemă al cărei criteriu de existență și rațiune de a fi sunt conformarea și confirmarea Lui cu și de către sufletul adeptilor Săi.

Altfel spus, nu cum l-ar plăcea lui Dumnezeu să fie Fiul Său, ci cum le-ar plăcea credincioșilor actuali și posibili.

Mi se pare că această nouă determinare a comportamentului Său este reprezentată de faptul că acum El se arată.

Între Înviere și Înălțare, Iisus se arată în persoană ucenicilor Săi pentru a-i întări în credință și a le îndrepta atenția de la persoana Lui la cuvintele Scripturii despre El ca Fiu al lui Dumnezeu.

E ceva paradoxal în această activitate a lui Iisus: a Se

arăta pentru a nu mai fi nevoie să Se arate o dată și încă o dată !

Verbul se arată exprimă, în cazul lui Iisus și al îngerilor Săi, o apariție într-un timp anume și un context determinat. Arătarea Lor este urmarea unui act de alegere a cadrului și a martorilor, fiind vorba de o acțiune premeditată, nu intempestivă.

Se poate presupune și un calcul de eficiență, acțiunea de a se arăta fiind un mijloc pentru atingerea unui scop anume.

Arătarea începe în momentul a) și se încheie în momentul b). Dincolo de aceste limite se întinde intervalul spațio-temporal al ne-arătării lui Iisus.

Nimeni nu știe unde dispare, cum dispare, unde stă și ce face acolo Cel care s-a arătat.

Cum înțelegem, până la urmă, această expresie ?

Este o formulă care vrea să inducă ideea că prezența fizică a Celui a cărui imagine o vedem și al Cărui glas îl auzim nu mai este necesară pentru a identifica persoana respectivă și a înțelege ceea ce ne spune. Cred că expresia „se arată” o pregătește pe sora ei radicalizată „l-a văzut în vedenie”, utilizată după ce Iisus S-a înălțat la cer, când nu mai era posibil să-L vezi în forma omenească, tridimensională, ci ca pe un duh, o fantasmă a chipului său.

Ipoteza mi se pare corectă.

Problema de rezolvat pentru toți cei patru evangheliști și, mai apoi, numai pentru unul dintre ei, Luca, autorul *Faptelor Apostolilor*, era una foarte dificilă. Ei lucrau cu fapte și relații având o mare încărcătură spirituală pe care trebuia să le așeze în formele, statuate de tradiție, ale *Scripturii*, pentru a putea fi citite și înțelese de adepții lui Iisus care, până atunci, își hrăniseră credința din oralitatea anterioară textelor scrise.

Dar și pentru noi aceste expresii sunt greu de digerat.

Putem să ne ușurăm sarcina utilizării și înțelegerii lor dacă ne concentrăm atenția pe informația transmisă de Cel care Se arată sau Care apare în vedenie, și să trimitem spre zona periferică, mai puțin importantă, aparența Lui perceptivă indusă de aceste expresii.

Dar această formă de apariție nu influențează sensul celor comunicate ?

În orice situație unde apare un astfel de personaj, reperul pentru noi îl va reprezenta problema de rezolvat care este adusă în prim-plan prin acea prezență. Chiar dacă, să spunem și noi ca toți chemătorii Săi, Iisus S-a înălțat la cer, situațiile de viață și credință pe care Le-a generat prin Proiectul Său au rămas pe pământ, și spre acest loc sunt îndreptați din cer ochii lui Iisus devenit Fiul lui Dumnezeu.

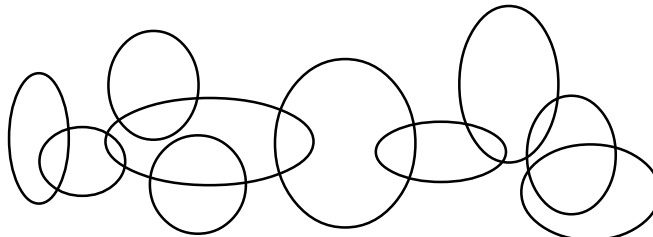
Chiar și acolo El are mintea ocupată cu problemele lăsate aici, iar grija Lui pentru a le rezolva nu-l dă pacea presupusă din Împărăția lui Dumnezeu.

De altfel, în *Faptele Apostolilor* și *Epistolele Sfântului Pavel* nu întâlnim aspecte și întâmplări proprii acelei împărății, cu alte cuvinte, Iisus nu ne transmite ceea ce vede și aude acolo, ci numai preocuparea unor indivizi și grupuri comunitare de pe pământ pentru a trăi astfel încât să poată ajunge, într-un anume fel, în spațiul prezumat al fericirii eterne. Pe scurt, pentru noi, Iisus este, trup și suflet, unde se află oamenii și problemele care-L preocupă.

Adică pe planeta Pământ, în Iudeea, la Ierusalim, și, mai apoi, pe Drumul Damascului.

Și dacă pe noi, acum, ne frământă aceleași probleme, atunci, cu necesitate în acest cadru de gândire, Iisus este lângă noi, pământeni din anul 2015, viu, palpitând pentru fiecare pas făcut în descifrarea căilor Lui de viață și sens.

(urmare în numărul viitor)

Adrian PANAIT

La fete, cu domnu' senator

Domnul senator vine la Slobozia o dată pe săptămână. Iarna mai rar, că e frig. Ia rata de opt și zece, la nouă patruzeci e în gară. Uneori, îl sună de cu seară, alteori se trezește cu el pe cap, la birou, cum bate ceasul de un'șpe. Bea o cafea, de țigări s-a lăsat acum vreo cinci ani, când a împlinit șaizeci, îl întreabă de una de alta și, la plecare, îi spune invariabil „Ai grijă cum muncești și să nu bei apă înfierbântat...” Gheorghită zâmbește și blestemă ziua în care mă-sa a ales pentru el să facă facultate „de-aia care dă slujbe la stat...” Azi, însă, domnu' senator e altfel, intră la nouăpatrușcinci și întreabă fără să mai ceară cafea:

-Nepoate, îți plac fetele!

-Îmi plac, domnu' senator, cum să nu-mi placă.

-Da' curvele-ți plac!

Gheorghită îi e nepot și nu i-a ieșit din cuvânt niciodată. Tace!

-Ai mașină!? Hai, că azi e ziua ta norocoasă! Te duc la curve!

Gheorghită se îmbracă și se execută. Domnu' senator a plătit facultatea pe care o blestemă el, l-a ajutat să facă rată la casă, i-a cumpărat mașină, pe furiș, ca să nu-l afle nevastă-sa...

-Ia-o la Kaufland! Îi zice și apoi tace. Gheorghită se uită la el cum a îmbătrânit. Cîndva a fost bărbat frumos, povestea cum se băteau fetele pentru el. Și deștept, citea o dată și ținea minte toată viața, nu ca proștii ăilalți din clasă. N-a ajuns rău, dar nici bine. Tehnician veterinar la el în comună. Iar acum e pensionar și senator de Bițina-Pământeni... S-a proclamat singur, acum douăzeci și șase de ani, după ce l-au ciuruit pe Ceaușescu. Obişnuia să iasă la MAT și să se laude că el va fi senator de Bițina la primele alegeri libere din sat, de când au pierdut țărâniștii, în pa'șapte. N-a candidat niciodată, dar bețivilor de la MAT le-a plăcut ideea. Așa i-a rămas numele!

-Oprește aici. Și, zici că-ți plac fetele? Gheorghită oprește paralizat. Pe marginea șoselei, pe trotuar, Veta se uită prin ei. Iar lui Gheorghită îi pare că în ceafa lui se uită tot orașul.

-Unde-i Danal?

-Cine știe, p-acilea? Da' de ce întrebî? Vrei?

-Hai, că mă grăbesc!

Pe Dana și Veta le știe tot orașul. Nevestele le măscăresc muțește când le văd, așezate de-a dreapta bărbaților, în mașina de week-end cu care se duc la țară să aducă ouă și ceapă verde și câte-o găină „de la mama”. Bărbații le dau flashuri cînd sînt singuri și le claxonează lupește. Dana o suge mai bine ca Veta, dar Veta e mai tânără. De ea întreabă domnu' senator de fiecare dată...

-N-ai avut noroc, nepoate! Hai, fă, urcă!

-Da, domnu' senator, urc. Da' să știi că băiatu' are noroc că te cunosc pe matale, că eu nu urc la lume străină. Gheorghită înghite secul și întreabă mototol:

-Da' de ce nu urci, că ăsta e oraș liniștit?

-Zici, da' n-ai văzut câte se întîmplă? S-a întîmplat și aici, la noi... A fost o fată care a urcat la doi și și-a bătut ăia joc de ea și a lăsat-o și fără banii pe care-i făcuse...

-Se fac mulți bani aici? se trezește întrebând Gheorghită.

-Se face! Eu fac și trei milioane într-o zi bună. Și mai puțin. Dar pentru mine nu contează... Aicea, ia-o la stînga... Ai grijă că e lac. Așa, acum ia-o pe-aicea.. Ai ratat. Lasă, că mai e un drum. Mergi mai încet! În dreapta lui Gheorghită, domnul senator tace. Gheorghită se simte obligat să facă conversație.

-Cît e tariful, întreabă el gătit?

-Treizeci oralul, patruzeci normalul, cincizeci combinata... Dar eu nu fac decât oral, că mi-e frică de boli. E acuma fetele astea noi, moarte să dea bani la peștoi, face de toate... Și eu nu știu unde se duce clientul meu cînd nu sînt eu acolo...

Domnu' senator se foiește, în spate, lângă Veta. Nu-i place conversația, se simte trădat... Mașina se oprește, pe jumătate ascunsă de un pom. E luna lui mai, miroase a iarbă și a căcat uscat.

-Ei, nepoate, ce zici? Sparge domnu' senator tăcerea. Treci tu primul?

Gheorghită înțepenește! Își simte vintrele ascunse adînc în pîntece, explodându-i! N-a fost la curve niciodată, de supt nici nu-și mai aduce aminte. Poate doar accidental, poate că nici nu era înșurat... Iar acum are nevastă acasă, copii mici... Înghite iar în sec de se aude în toată mașina. Îl aude și Veta!

-Hai, mă, ce faci, ți-a mâncat rața limba? Dacă te hotărăști, fac reducere. Cincizeci pentru amândoi!

Gheorghită nu se hotărăște și coboară învins, fără să mai răspundă. Răspunde domnu' senator în urma lui.

-E mutălace, fă, nu ți-am spus! Hai, treci la treabă.

Gheorghită face vreo zece pași și se oprește. Își aduce aminte că domnu' senator i-a dat primul set de cărți de joc. Pînă la șapte erau ca toate cărțile de joc, dar de-acolo încolo erau numai femeii încârligate. Avea paisprezece ani, nu le-a uitat niciodată. Iar pe domnul senator parcă-l aude și acum. „-Na, nepoate, să ai și tu material de labă!”

Își scoate țigările cu mâinile de cîrpă și ochii la domnu' senator, pe bancheta din spate, Nu vede decât spinarea Vetei aplecată peste el. Se trezește cîinând-o că trebuie să-i fie incomod... Apoi se gîndește că la fel e și spinarea lui, aplecat peste birou, cînd intră șeful... Parcă simte un fel de solidaritate de breaslă. Și un pic de gelozie, măcar ea știe pentru ce o face... Nu are timp să termine țigara. Domnu' senator coboară din mașină și nu mai e supărat. Parcă e și mândru oleacă.

-Hai, Gheorghită, că a terminat repede. E fată deșteaptă, știe ce are de făcut.

Veta are acum bărbia roșie, de parcă ar fi opărită. Pe drum înapoi povestește senină despre un frate de-al ei care vine și el „la colega”, despre nea Gică, care i-a făcut cunoștința cu domnu' senator și acum „vine mai rar, că a mai îmbătrânit”, despre copilul ei care „a luat 10 la școală”... Domnu' senator o încuviințează absent, dar Vetei nu-i pasă. Știe că săptămîna viitoare el se va întoarce tot la ea. Și el știe, iar acum știe și Gheorghită. La benzinărie domnu' senator îi face semn lui Gheorghită să oprească. Veta n-are să schimbe. Cît merge domnu' senator să schimbe banii, Gheorghită rămîne cu Veta. El în față, ea în spate, pe diagonală. Veta nu mai vrea să pună nimic, iar Gheorghită ar putea jura că înăuntru miroase a mirosul ăla de transpirație dulceagă și clisoasă, de după. Îi trece prin cap că ar putea deveni și el client fidel, mai ales că Veta face reducere, iar el e bugetar. Brusc descoperă că asta e singura lui șansă să afle mai multe. Întrebările i se îngrămădesc pe buze. Întreabă de-a valma, cu ochii țintă la ușa benzinăriei:

-Ce spun bărbații? De ce zic că vin la tine? Ce cer mai mult?

-Clienții? întreabă Veta cu voce albă. Zice că s-a săturat de p...ă! De-aia vin!

Adrian Secară

Un poet mai răbdător dunărean

„Printre stele călător”

de Nicolae Mărunțelu

Editura InfoRapArt – 2012, Galați

Volumul de versuri „Printre stele călător” publicat la Editura InfoRapArt, Galați în anul 2012 avînd 685 pagini și este construit din trei capitole mari. Poemul este scris pe perioade diferite de timp.

Capitolul I cuprinde Poemele iubirii a anilor 1982-2004; Capitolul II cuprinde din durerea timpului anilor 2005 – 2012, iar Capitolul III, cuprinde Creații literare religioase creștine care vor rămîne pentru eternitate.

Debutul poetului Nicolae Mărunțelu cu pași mari l-a făcut în anul 2010, 2012, 2015 și în anul 2016 cu două poeme.

După ce am parcurs în totalitate textul volumului de versuri: „Printre stele călător” prin interpretarea fiecărei poezii în parte și înțelegerea simbolurilor, metaforelor, ori pur și simplu a lexicului de extracție și de factură religioasă al cărui izvor principal al creației este credința ortodoxă.

Din capitolul I al volumului în lirica poetului: Eu cred că aş putea să fiu ca marea.../ Aș fi așa de fericit/ Să fiu

scăldat în valuri/ Pe unde trec, oriunde aş fi,/ Pe unde mă vor duce pașii,/ Mi-aș schimba cursurile mării,/ Atunci prea mulți mă vor iubi.../ O, Doamne, din slava sfântă/ Mă veghează,/ Iubirea ta, de oameni,/ E o sfântă rază!// Aș pleca cu vîntul trecător/ În cele patru puncte cardinale,/ Iar visele le voi da astrelor,/ Lunii și stelelor/ În drumul lor stelar. (Eu cred, pag.11)

Revenind la volumul de versuri: “Printre stele călător”, autorul Nicolae Mărunțelu și-a focalizat resursele creative în poezia autentică de calitate, așa cum am constatat din lectura volumului parcurs cu o deplină pasiune în arsenalul imens de poezii cu un conținut bogat în creații literare de valoare deosebită, căpătîndu-și talentul în poezie, de pe băncile școlii. Dar, din anii 2010, 2012, 2015 și anul 2016.

A creat până în prezent vibrante opere literare în volumele de versuri publicate în care publicul larg cititor, iubitor de poezie, le-a primit cu căldură și de critici de specialitate din orașul Galați.

Autorul Nicolae Mărunțelu știe să-l poarte în suflet pe Dumnezeu, vorbind mereu cu el prin poezie și în rugăciune:

O, Doamne, ai coborât din cerul sfânt,/ Desculț pentru cei împovărați/ Cu lumea ta sfântă și cerească/ Ne tot privești de sus/Din cerul sfânt, deschis.// Tu ai plecat, dar nu ne-ai părăsit,/ Pămîntul te plînge și te cheamă/ La toți azi, de tine ne este dor,/ Că ești în sufletul nostru, lumine sfântă și o binecuvîntată mamă. (O, Doamne, pămîntul te plînge, pag. 540)

Volumele de versuri ale autorului, Nicolae Mărunțelu avînd plăcere să i le citească și să intru în posesia lor, sunt create la un nivel de factură scriitoticească de mare rafinament, dar și emoționant totodată.

Are până în prezent un parcurs rapid de consacrare. Afirm cu multă convingere, așa cum au făcut-o și alți critici literari că este un scriitor complet consacrat scrisului, de mare rafinament și calitate. Este un autor de cațiune convingătoare în opera sa literară creată din tot sufletul care-ș situează prin originalitatea și viziunea poetică făcînd parte din autorii importanți de poezie religioasă și nu numai din literatura română.

Consider că volumele de versuri ale autorului Nicolae Mărunțelu este o poezie autentică în toate fibrele ei. După ce am terminat lectura volumului de versuri, fiind creat de autor cu inima și cu sufletul deschis.

Publicul larg cititor, iubitor de poezie și nu numai, este o sărbătoare să-l deschidă și să-l citească cu plăcere așa cum am făcut și eu, după lectura volumului:

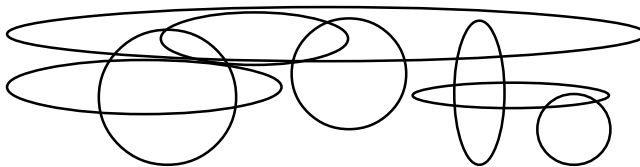
O, Doamne, sunt robul cel necăjit,/ Primește-mă la ușa ta, că inima mă doare,/ Mi-e hărăzit viața, să nu fiu fericit,/ Îngăduie, mai lasă-mă sub soare,/ Că viața îmi este durere și chemare./ Aici mă simt pierdut,/ Nu mă cunoaște nimeni,/ Rebele și negre gânduri, nu vreau să le înțeleg,/ O, Doamne, de suferinți și dureri/ Te-ai ridicat la cerul sfânt,/ Ai suferit și pătit.

Autorul prin poeziile create cu sufletul deschis spune: Mă simt neajutorat și părăsit de toți.

Poetul a cultivat încă de la debutul editorial cu volumul de versuri:

1. "Alerg după o stea" din 2010, Editura InfoRapArt, Galai; 2. "Printre stele călător" – 2012, publicat la Editura InfoRapArt, Galai; 3. eomanul "Visuri neîmplinite – Antigona" – 2015 publicat la Editura InfoRapArt – Galai; 4. volumul de versuri "Te slăvesc în poeyie" – 2016, Editura Axis Libri – Galai; 5. "Lacrimi peste timp" – 2016 publicat la Editura Axis Libri, martie 2016.

Îi dorim autorului Nicolae Mărunțelu să se bucure de viață și cu multe împliniri în creațiile literare actuale create din tot sufletul și cele viitoare.

Costel Bunoaica

Autobiografie. Ia și tu, lasă-mi și mie

Dintr-o promisiune am apărut pe lume. De atunci, viața se ține de farse. E pusă tot timpul pe glume. Izvorâsc dintr-o ploaie de vară. Nu am părinți, nu am nici țară. Sunt un ratat. Un ins mâncat de molii. Flutură-vânt, cum zic vecinii. Un retardat al școlii, pe care-l udă câinii. Mi se citește scârba pe obraz. Miros a hoit. A ne-impliniri. A praz. În mine crește neputința, cum crește-n omul dârz voința. Nevolnicia. Umilința. Teama. Sunt mult mai mari de cum se văd. Târziu am luat seama: m-au locuit de la-nceput și viermi, și ploaie, și mult vânt. În partea dinspre nord, mă poreclesc nărod. În partea dinspre sud îmi zic bolând. Unii mă cred un saltimbanc. Alții, escroc, o gaură în sac. Acuma râd. Și beau. Benchetuiesc. Și fac prăpăd tot ce poftesc din viețile pe care eu le mai iubesc.

Privește, Doamne!
Agaricii ling smântâna de pe oale, iar Tu,
umbrindu-mă cu soare,
îi lași să îmi răstoarne mirarea peste pod! Și-mi rupi picioarele
din șold. Mă îmbrâncești la vale.
Ce vrei să-ți spun, din ce nu știi?!
Sunt dus cu pluta. Am copii. Și-o droaie de belele mă râvnesc.
De sănătate nu plesnesc.
Nu știu nici cum mă cheamă, nu mai știu cine sunt.
Am ochii din neguri. Am aripe din plumb.
Prezent și viitor n-am cunoscut. Am doar trecut.
Când suferința-mi scutură în sânge un clopoțel zglobiu,
de la moarte aflu că sunt viu! Și lacrimi de fericire mă zvântă
în pustiu.
Ce să-ți mărturisesc, să capăt mântuire? Am fost și bou.
Am fost și câine. Și am iubit cum se iubește. Simplu. Curat.
Omenește.
Pe fugă. Și pe furat.
Temător.
Neînfricat.
Am iubit în vis. În viață. Noapte. Zi. Spre dimineață.
Am iubit fără oprire. O fi rău?! O fi de bine?!

Foto: **Gheorghe DOBRE**
Pe pod, la Poiana

O dată, de două ori, de trei ori

Am trecut și de aceste alegeri. Nimic nou sub soarele plaiurilor mioritice. „Tinerii frumoși și liberi” s-au întors în matca nației. Păreau la un moment dat o rasă nouă, ieșită dintr-un capriciu al naturii; mutație cromozomială pe placul daciștilor, aducând printre noi indivizi „blonzi și cu ochii albaștri”, probabili purtători de gânduri „vernile”.

Politica a învins și pentru că am avut permanent în minte exemplul experimentului de la alegerile prezidențiale. Nu știu dacă este bine sau rău, nimeni nu are un cântar pentru asta, dar ne-am întors de unde păream să fi plecat. În ciuda unor „direcții” arătate cu degetul de procurori, judecători, justițiar din presă, Dumnezeu sau Licurici (cu „L” mare; evident!), cetățenii au ales după propria lor justiție, una care seamănă mai mult cu credința religioasă decât cu politica. Este, poate, încă o dovadă că „binele” nu poate fi făcut prin forță, ci prin educație; ca să nu mai vorbim despre definiția „binelui”!

Poate că am învățat în sfârșit că democrația se înfăptuiește prin partide, nu prin presă, civism sau procurori, sintagme ce definesc structuri ce nu pot exista decât împreună cu oamenii, nu înafara lor.

Nicușor Dan și Clotilde Armand au participat la această demonstrație fără voia lor. Succesul de care s-au bucurat, căci a fost un succes evident, ar trebui să ne spună că de acum înainte ar trebui să le cerem partidelor astfel de membri, oameni cu personalitate și cu idei. Este posibil ca modelul partidelor cu „supuși” care gândesc la fel să fi participat pentru ultima oară la alegeri. Asta o vom hotărî numai noi.

Rezultatul acestor alegeri este o invitație la înscrierea în partide. Toți cei care stau acum pe marginea vieții politice și care au ceva de spus, după ce au trecut un necesar examen interior, pot asedia partidele politice cu cereri de primire. Acolo să spuneți tot ce aveți pe suflet. Sigur că vă vor da afară; o dată, de două, de trei ori. Plecați pe ușă și intrați pe fereastră! Până la urmă vor trebui să vă asculte și mai ales să vă audă!

Priviți ce se întâmplă în jur. Tehnocrația este doar o utopie și încă una periculoasă. Până la inventarea unei alte forme de conducere a societății umane, nu distrugeți politicul, tratați-l cu voi, și poate că atunci o să-l recunoașteți.

Dan ELIAS

Festivalul internațional de poezie ANTARES 2016

Cenaclu pe vapor, la Brăila

REDACTOR ȘEF - Gheorghe DOBRE

Tiparul executat la **S.C. ARTPRINT“ S.R.L.**
Slobozia – Ialomița; Cod. 8400, str. Ianache, Lot 2
Tel: 0243 234480; 0744 356 593,
E-MAIL: artprintsrl@yahoo.com

Revista poate fi procurată de la sediul redacției
și de la Biblioteca Municipală Urziceni

Parteneri: Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Ștefan Bănulescu”,
Muzeul Național al Agriculturii, Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea”,
Centrul Creației Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița

Revista poate fi citită pe internet la adresa: www.revistahelis.ro

Sponsori: CONMET Slobozia, CONVIC Slobozia,
PUCHI ELECTRO Slobozia, ANONIM Urziceni,

ADMINISTRAȚIA

E-mail: gigizap2002@yahoo.com
SLOBOZIA,
Str. Matei Basarab, Nr.26
Centrul Cultural „Ionel Perlea”
Et. 1
CONT:
RO88CECEILO143RON0091587
Suc. CEC Slobozia

REDACȚIA

Redactor șef adjunct - Titi DAMIAN

PROZĂ - Ion NEȘU
POEZIE - Costel BUNOAICA
TEATRU - Șerban CODRIN
FILOZOFIE - Alexandru BULANDRA, dr. Grigore SPERMEZAN
ISTORIE, ARHEOLOGIE - Marian ȘTEFAN,
dr. Florin VLAD, Vitalie BUZU
ARTĂ - Ana-Amelia DINCĂ
MUZICĂ - Nicolae ROTARU
ETNOGRAFIE, TRADIȚII POPULARE - Răzvan CIUCĂ, dr. Cristi OBREJAN
EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE, Doina ROȘCA, Mihaela RACOVÎTEANU
INTERVIU, REPORTAJ, ESEU - Ion ALECU, Vasile IORDACHE
TEHNOREDACTARE - Veronica PANȚURU